GERARDI VROLIK

CATALOGUS

PLANTARUM MEDICINALIUM

IN

PHARMACOPOEA BELGICA

MEMORATARUM.

ACCEDIT

INTRODUCTIO

AD

STUDIUM BOTANICUM.

AMSTELODAMI
Apud Ludovicum van Es.
MDCCCXXV.

PRAEFATIO.

Quum ante duodecim annos tertiam Catalogi plantarum medicinalium *editionem publicam in lucem mitterem*, Pharmacopoem Batavam, *publica auctoritate promulgatam et lege ſancitam, in vegetabilium enumeratione ſum ſecutus.*

Qui tunc temporis Batavorum deſiderio ſatisfaciebat Codex pharmaceuticus, postea, Hollandiae Belgiique Provinciis in integrum restitutis atque in unum Regnum coalitis, vix ſufficere poterat. Rex itaque Augustisſimus, indefessa cura civium ſaluti proſpiciens, voluit, novam Regno univerſo adaptatam concinnari Pharmacopoeam.

Haec nuperrime publicum in uſum misſa, occaſionem praebuit atque necesſitatem impo-

ſuit, alteram curare Catalogi plantarum medicinalium editionem. Haec jam prodit in lucem.

Solas hîc memorari plantas, de quibus certo, aut ſaltem quadam veriſimilitudinis ſpecie conſtat, partes pharmaceuticas deſumi, vix opus est, ut indicem. Hoc unum dico, herbas asterisco (*) vel unico, vel pluribus notatas, ad illas pertinere, quibus mercatores nonnulli mala fraude utuntur, ut pharmaca turpiter depravent, maximo plerumque aegrotantium damno.

Quod ad methodum, quam in plantis disponendis ſum ſecutus, Linnaeana est, antiquior illa, qua in Claſſes viginti quatuor totum Vegetabile Regnum dividitur. Ne vero aliquis ſibi in animum inducat, me improbare emendationes, quas in claſſium diviſione introducendas voluerunt recentiores botanici.

Status, quo apud nos verſatur res herbaria inter illos, quorum in uſum Catalogum huncce concinnavi, vix ſinebat, ut alia procederem ratione. Ne dicam, in libris plerisque botanicis, quibus hujus rei ſtudioſi utuntur,

nul-

nullam omnino de mutationibus iſtis mentionem fieri. Quam ob rem in Introductione ipſa ego emendationes ſilere, conſultius duxi, quam verborum ambage Tyronibus nocere.

Generum characteres atque ſpecierum multos deſumſi ex praeſtantisſimo opere (a), *quod celeberrimo debemus* WILLDENOVIO, *non vero omnes, cum ex noſtris et aliorum obſervationibus mutationes quasdam aut ad ſpecies, aut ad genera recte definienda pasſim attulerim.*

Patriam cujuscunque ſtirpis indicavi, ut pateat, ſitne exotica, vel nobis indigena; utrum in hortis uſui medico colatur, an vero aliunde peti debeat. Ubicunque locus natalis expresſis verbis non fuerit memoratus, Belgium ſignificatum volui ſeptentrionale.

Linnaeanis officinarum ſubjunxi nomina, ut eo opusculum majorem habeat utilitatem; addi-

(a) CAROLI a LINNÉ *ſpecies plantarum*, Editio quatar, post Reichardianam quinta, *curante* CAROLO LUDOVICO WILLDENOW.

didi demum partes, quae dicuntur ufuales; illas vero folas, quas fumma auctoritate fancitas noverim. Magnopere profecto fperandum foret, omnes nos cognitas habere plantas, e quibus pharmaca defumuntur. Botanicorum indefesfus labor nuperrime magnam adduxit lucem, omnia autem nondum fublata funt dubia, ita, ut de multis originem ne divinare quidem posfimus. Quae est ratio, cur de partibus illis, quarum origo plane est incognita, in hac ferie plantarum nullam fecerim mentionem.

Scripfi
die 25 *Menfis Aprilis*
Anni MDCCCXXV.

IN-

INTRODUCTIO

AD

STUDIUM BOTANICUM.

Praecipuus, ob quem Botanica est discenda, ſcopus, in eo conſiſtit, ut plantae obviae posſint ab omnibus aliis distingui.

Si pauca duntaxat exiſterent vegetabilia, vix aliqua artis, ſive disciplinae forma opus foret. Jam vero, cum in Regno vegetabili formarum, quibus ſpecies conſtituuntur, ſit ingens diverſitas et multitudo; cum porro illarum formarum affinitates ſint multiplices, unde facile inter ſe confundantur, necesſe fuit, ut methodus inveniretur, qua plantarum agnitio posſet esſe eodem tempore et facilis, et certa.

Quid ergo *methodus* ſit *botanica*, quisque facile intelligit. Nihil nempe aliud est, niſi via, quam Botanicus ſequitur, ut plantas ipſe agnoscat et aliis agnoscendas exponat.

Ante omnia vero tenendum est, quid ad ejusmodi methodum requiratur. Primo quidem omnes intelligunt, quod cum hîc agatur de plantis numeroſisſimis agnoſcendis, ante omnia nomina exiſtere debeant, per

quae ipſa vegetabilia distinguantur. Dein requiruntur, cum tot recepta ſint nomina, quot ſint ſpecies plantarum, notae conſtantes et perpetuae, quibus illae plantae dignoscantur ab aliis. Notae enim cauſam ſistunt, cur distinguantur, cur determinato nomine deſignentur. Discernuntur itaque plantae per nomina, non propter nomina.

Notae illae, quibus plantae distinguuntur et ob quas earum diſcrimen notatur, vocantur *characteres botanici*. Characteres illi debent etiam ſignificari aptis terminis, certis et accuratis, deſumendis, ut ipſa rei indoles declarat, ex diverſis partibus, e quibus plantae agnoscendae conſtant. Altero ergo loco ad plantas dignoscendas requiritur, ut conſtituantur *termini*, apti ad exprimendum quam accuratisſime formam, ſingulis plantis propriam.

Partium haec expositio *technologia* est *botanica*, ſeu complexus terminorum botanicorum.

Cernitur itaque, non alio modo viam posſe parari ad cognitionem botanicam, niſi praemisſa nominum plantarum, et terminorum technicorum expoſitione.

His autem praemisſis, nondum planta potest agnosci, nondum methodus botanica est condita; verum ſic jam propius ad methodum accedimus. Methodus quippe ejusmodi, quae et *ſyſtema* dicitur, ordo est, quem Botanicus ſequitur, ut plantam agnoscat. Hunc vero vel aptisſimis plantarum nominibus, adaequatisve terminis nequaquam conſtitui posſe, facile quis percipit.

Hoc in ordine illam viam ſequi cogimur, quam natura voluit, qua non niſi pedetentim et gradatim ad om-

omnia, quaecunque fuerint, agnoscenda, progredi nobis conceditur. Hic ordo inprimis illud postulat, ut corpora agnoscenda secundum ipsorum formas aut convenientes, aut discrepantes, dividamus in *classes majores*, atque *minores*, hasque iterum subdividamus, donec tandem ad membra divisionis seu ad *subdivisiones* pervenimus, quae exiguae adeo sunt magnitudinis, ut junctim eodem tempore facile mente comprehendi possint.

Tam late patet naturae campus, ut, nisi per partes eamus, cuncta confundantur. Mens etenim humana, quamvis innumera possit complecti, si sensim et per gradus progrediatur, paucissima tantum tenet, si multa simul ipsi comprehendenda exhibeantur.

Imitandi ubique Geographi sunt, qui, Regni alicujus cognitionem desiderantes, non incipiunt, ab investigatione totius Regni, omniumque, quae in eo sunt, sed, qui Regnum primo dividunt in Dioecesias, Dioecesias in Provincias, Provincias in minores plagas. Dein singulas partes describunt, a minoribus incipientes in majoribus desinunt.

Divisio igitur Regni vegetabilis, simili ratione instituenda, *ordinem* sistit *botanicum* seu *systema*. Hujus propterea expositio pariter expositioni plantarum praemittenda erit.

Ex hisce jam omnibus facile liquet, quomodo sit iter ingrediendum, ut via aperiatur, quae ad cognitionem botanicam ducit. Primo loco *nomina plantarum* generatim sunt exponenda, altero loco venit *technologia*, tertio loco *expositio systematis*.

Nomina plantarum, ut omnium rerum, quarum nobis fit ufus, funt arbitraria, nec, nifi de ipfis conveniant omnes, rei certo determinandae infervire posfunt. Hoc in ftatu verfabantur ftirpium denominationes eo tempore, quo res herbaria in fcientiae formam nondum erat redacta.

Veteres enim, et inter hos Graeci, qui rem herbariam primi excoluisfe existimantur, ita in botanicis procesferunt, ut vires plantarum potius, quam legitimam cognitionem, ex qua nomen folum peti debet, posteros edocerent. Unde non mirum, etiam provecta Medicina post HIPPOCRATIS aetatem, THEOPHRASTUM, qui philofophandi ratione inter botanicos longe praestitit, de conftituendis plantarum nominibus, ex partium anatome, ne quidem cogitasfe.

Ceteri in medicamentis indagandis, aut evulgandis curam maximam, in explicandis vero et defcribendis plantis parum operae pofuerunt, et nomina earum non ex rei natura, id est, ex partium quarundam forma conftanti et perpetua, fed quafi fortuito ex aliis rationibus, ad docendi discendique facultatem minus facientibus, imo plane ineptis, eruerunt.

Si hac via non incesfisfent veteres Medici, fed accuratius herbas, ufu falutari fibi probatas, definivisfent; fi certas, nec mutabiles, earum exhibuisfent notas, optime profecto confuluisfent posteris, et fcriptis fuis exoptatisfimam ac folidam ad nos detulisfent frugem, qua nunc, dum nomina vaga notasque valde incertas accepimus, fere prorfus caremus.

Omni procul dubio grave malum cenfenda est nomi-

minum illa varia applicandi methodus, five, cum uni eidemque plantae multa diverfa nomina imponantur, five, quod pejus est, cum unum idemque nomen diverfis plantis tribuatur (*a*). Magnopere hinc optandum fuit, ut ipfi Botanici inter fe de nominibus plantarum convenirent, eademque ad certas regulas plantis, novisfime inventis, aut aliis, male denominatis, imponerent.

Has regulas LINNAEUS demum propofuit, quas magno fcientiae botanicae incremento ab hodiernis receptas videmus, quasque in fua *Critica Botanica* (*b*) cunctas enumeravit.

Omnes plantae Viro egregio duobus infigniuntur nominibus, quibus ab omnibus, affinitate fibi junctis, facile diftinguuntur. Ut in vita fociali quaeque familia fuum gerit nomen, quo ab alia quavis discernatur, fic quoque, post TOURNEFORTIUM, LINNAEUS ftirpibus quibusdam nomen commune impofuit, quo vel a proximis facile dignoscuntur, vocavitque nomen illud genericum. Quum vero quisque, ad familiam licet pertineat eandem, ab affinibus difcernatur, oportet, et eo fcopo proprium fibi nomen acquifiverit, pari modo vegetabilibus praeter nomen, quo genus indicatur, aliud fuit concesfum, quo ab omnibus, in eadem familia five eodem genere junctis, di-

(*a*) Vid G. CHR. OEDERI Elementa Botanicae, § 140. pag. 134 et feq. Hafniae 1764. 8°.

(*b*) Critica botanica, in qua nomina plantarum generica, fpecifica et variantia examini fubjiciuntur. Leidae. anno 1737. 8°.

dignoſci posſint. Specificum nomen illud dicunt, plantamque, quae eodem ab aliis, ſibi proxime junctis, ſeparatur, ſpeciem nuncupant.

Contra ea haec nomina in plantis combinantur, ita quidem, ut, quod nobis priori loco ponitur, in vegetabilibus posteriorem occupet. Sic verbi gratia planta quaedam *Iris florentina* dicitur, non *florentina Iris*, ut ceterum deberet, ſi nomen familiae ſive generis postponeretur, ut in nobis fit. Non enim RUYSCHIUM vocant RUYSCHIUM FREDERICUM ſed FREDERICUM RUYSCHIUM, nomine familiae postpoſito. Liceat nobis, ut res eo clarior evadat, exemplum ex animalibus petere: *Leo*, *Tigris*, *Leopardus* aliaque animalia pertinent ad eandem familiam, ſive ad idem genus, quod communi nomine *Felis* dicitur, ſive *felinum*. Si jam aliquis hujus familiae ſocius binis nominibus, distinctionis gratia a reliquis, indicatur, non *Leo Felis*, aut *Tigris Felis* dicitur, ſed *Felis Leo*, *Felis Tigris*, et ita in reliquis.

Bina haec nomina, genericum atque ſpecificum, ſi invicem combinantur, illud conſtituunt, quod *triviale* appellant. Triviale igitur nomen illud est, quo naturae objecta vulgo innoteſcunt.

Haec jam de nominum ratione ſufficiant; ad ipſam terminorum technicorum conſiderationem tranſeamus.

Omnes artes et diſciplinae priva ſibi habent quaedam vocabula, vix niſi ab earum cultoribus intelligenda. Quis, niſi Anatomicus ſit, voces intelligit, quibus varii corporis musculi, nervi, osſa denotantur? Quis, niſi Noſologus, nomina morborum Sauva-

vagesiana aliave intelliget? idemque hoc in ceteris obtinet doctrinis.

Verum ipsa haec denominatio res est nequaquam facilis, vel ex lubitu dependens, summaque opus est in his vocibus cautela, ne vagae sint, aut quidquam alieni sub illis intelligatur, ut de nominibus plantarum mox monuimus. Requiritur enim, ut vocabulum idem semper atque constanter designet, et ejus significatio diligenter et accurate determinetur. Eoque magis illud necesse est, ubicunque ea est disciplinae ratio, ut per suam naturam plurima requirat vocabula, ad varias res, circa quas versatur, denotandas. Haec autem cum Botanicae sit ratio, elucescit, quantum ad hanc exercendam valeat recta terminorum constitutio, et constitutorum cognitio perfecta.

Habet praeterea Botanice hoc prae aliis disciplinis, quod sine artis terminis, non nisi longarum descriptionum ope pars aliqua plantae, ejusque ab aliis differentia designari possint; quod adhibitis terminis, rite determinatis, unico fit vocabulo. Ita verbi causa folium, quod Botanicis *repandum* dicitur, si aliis verbis describere quis vellet, *folium* esset, quod sinubus parum profundis distinguitur, ita ut discum non penetrent, sed in margine tantum excisi sint. Sinus autum hi, tum etiam anguli eorum parum prominentes, semper rotundi sunt, quod inprimis ad notionem distinctam folii repandi requiritur. Fingite *flores*, *fructus*, *nectaria* et reliquas plantae partes, hoc modo descriptas, quot essent systematis, plus quam quinquaginta vegetabilium millia comprehendentis, volumina? Quis est, qui prae taedio tam lon-

ga-

garum defcriptionum a ftudio hoc non deterreretur? Legat, qui de veritate hujus rei dubium movere fustinet, taediofas illas defcriptiones, apud veteres Botanicos pasfim obvias, qui rite inftructis terminis nondum gaudebant, et vehementer fallor, nifi artis terminos prae hisce eligat defcriptionibus.

Imminuendo huic incommodo operam quidem dederunt quotquot posteriori tempore meliorem Botanicen colendi methodum fecuti funt, cum varii artis termini fenfim in hoc ftudio invaluerint. Obftabat tamen illud, quod unanimo confenfu non fatis esfent fanciti, et ab aliis hoc, ab aliis alio fenfu adhiberentur. Unde magna confufio exorta, et res admodum facta fuit necesfaria, ut pro quovis fere auctore botanico recteinte lligendo peculiare quoddam inftitueretur *Lexicon.*

Nostris vero temporibus et plerosque terminos fixos, et Botanicorum confenfu fancitos habemus, quod LINNAEO potisfimum acceptum est ferendum. Horum autem terminorum ea est ratio, ut tyronibus eorum explicatio omnino fit necesfaria, quum fine hac explicatione paucisfimi intelligantur. Si quis enim evolvat, latinae et graecae linguae peritus, *Systema vegetabilium*, vel *Genera* et *Species plantarum* LINNAEI, videbit utique, hos libros lingua quadam, latinae graecaeque fimili, esfe confcriptos; plerasque voces, per se fpectatas, etiam latinas esfe obfervabit, fed quid in contextu fignificent ignarus, de illorum fenfu nihil plane vel conjectura asfequi poterit.

Nemo verbi gratia ex harum linguarum cognitione per-

percipere valet, quid ſibi velint *ſtigma*, *pericarpium*, *ſtamen*, *nectarium*; qua ratione differant *folium villoſum*, *tomentoſum*, *ſericeum*, *lanatum*, *barbatum*, *piloſum* cet.; quid *bracteam* a *ſtipula* distinguat et innumera alia. Mnltoque magis explicatione terminos illos indigere, qui vix latini ſunt, ſed fere barbari, quales nonnulli occurrunt, ſponte patet.

Horum igitur terminorum cognitio primum est, quod Botanophilo discendum incumbit. Sine hac etenim cognitione definitiones plantarum, quae horum terminorum ope fiunt, nullo modo concipere valet; adeoque nec plantam obviam in ſyſtemate reperire, aut cognoscere.

Ut jam apto nomine et bene inſtructis terminis planta ab omnibus aliis dignoscatur, maxime inſerviunt *Methodi*, vel, quae dicuntur, *Syſtemata Botanica.*

Qualia haec dicantur, ſupra jam monui. Pauca vero ſunt addenda, ut habeatur generalis eorundem notio.

Quippe non omnes eodem procesſerunt modo ſyſtematum conditores in ordinandis regni vegetabilis incolis. Alii ſequuntur *Methodum Naturalem*, alii *Artificialem* ſuam faciunt. Qui naturalem methodum ſequuntur, incipiunt colligendo ſpecies in genera, de ſimilitudine et affinitatibus earum unice ſolliciti. Pergunt pari ratione conjungendo genera in ordines, ordines reducendo ad clasſes, vel, neglectis ordinibus, ad ſpecies, genera, et clasſes omnia vegetabilia referunt; unde univerſum denique vegetabile Regnum, ipſa natura duce, compoſitum cernitur. Hi ergo progrediuntur a ſectionibus inferioribus ad ſuperiores, et ſyſte-

ſte

ſtema ſuum ad naturae ductum conficiunt, non vero naturam ad formatas ſibi ideas torquent, neque quae natura ſua, id est affinitatibus, maxime diſtant, in ſchemate ſuo proxime conjungunt.

Methodus illa certe omnibus reliquis praeferenda foret, ſi modo omnes Regni vegetabilis ſpecies, et intima ipſarum ſtructurae convenientia, a qua omnis virium ſimilitudo pendet, forent compertae. At dum utrumque hucusque deſideratur, maximis methodi naturales vitiis laborant. Sume verbi gratia quodcunque placuerit genus, et videatur ſpecierum, in illo collectarum, ſumma ſimilitudo, adeo ut, quae ſpecies jure demi, quae addi posſit, nulla in univerſo plantarum numero nunc quidem appareat, oportet tamen, ſi pronunciare cupias, genus illud inter eosdem limites immutabile omni tempore permanſurum, certus ſis, nullam unquam, ne inter ignotas quidem, comparituram ſpeciem, quae ad unam alteramque iſtarum congenerum affinitate propius accedat, quam, quae ipſis est mutua. Nam ubi tales comparent ſpecies, et quot quotidie non apparent et detegentur olim, postulat Botanici officium, ut meliora ſequatur, migrabuntque nunc ex hoc, nunc ex alio priſco genere plantae quaedam, advenis ſociandae, in nova genera, aliquando in novos ordines, aut parandus erit noviter detectis locus in generibus priſcis horumque mutabuntur limites, quin videas interdum priſca genera, avulſis paulatim omnibus ſpeciebus, plane disſolvi et interire.

Propoſitae difficultati accedit, quod omnium generum in ſyſtemate naturali variabilis complexus, limitesque non-

nondum conſtituti sint, quippe qui dependent a vario plantarum examine et quasi vario ſtatu, quem sibi quisque Botanicus, Regnum vegetabile perlustraturus, eligit; a vario de similitudine et dissimilitudine judicio, sive quis in hac potius parte ponat, sive in alia alius; porro ab uniuscujusque post perſpectas difficultates placito, quales, quotve notae singulares ad effingendum characterem, sive classis cujusdam, ordinisve, vel generis conjungendae videantur, quales quotve ſejunctae conſtituendis pluribus generibus ſufficiant; ab ipſo denique numero inventarum ſpecierum, et multitudine agnitarum formarum ſtructurae vegetabilis.

Quae ultima difficultas mihi quidem maxima videtur. Nam ſi prius cognitas haberemus omnes formas ſtructurae vegetabilium, quas tamen ſua complecti mente, ac ſatis accurate perſpicere homini nondum fuit conceſſum, forent profecto fundamenta ejusmodi, quibus genera invariabilia ſuperſtruere posſemus. Usque eo vero maxime caducum erit aedificium, quod talem ſupra lapidem ſtruitur, usque eo nempe deficient notae sive characteres perpetui omnibus cujusdam classis ſtirpibus, nec in aliud quadrantes alius classis vegetabile. Nam quando in aliquam vere naturalem plantarum claſſem, quarum affinitatem primo ſtatim obtutu aperte agnoscimus, attentius inquiritur, obſervare licet, singulas notas, etsi in plerisque ſpeciebus obvias, plerumque tamen in una alterave ſpecie deëſſe; deficere ideo plerasque a mutua plantarum affinitate, paucissimasque tantum conſtanter in omnibus classis ſpeciebus, nulla excepta, reperiri, cumque dein eadem classis comparetur cum aliis naturalibus cognatis claſsibus, apparet, istas imperfectas notas ſoci-

ciari in his classibus cum novis multis plantarum qualitatibus, de primo dicta clasſe ſeparatis.

Huic methodo, quam naturalem dicunt, opponitur artificialis, in qua plantae in ordines dispeſcuntur, habita ratione unius alteriusve notae arbitrariae, ſed certae, conſtantis et facile obſervandae.

Cum requiratur, antequam progrediar, ut quantumpote, distincta detur notio et methodi naturalis, et methodi artificialis, liceat aliunde exemplum petere.

Idem hîc locum habet, quod in omni disciplina, imo ubivis, ſi aliquo ordine vel res, vel ideae disponantur. Verbi gratia tradenda sit aliqua disciplina; Chemiam ſumamus. Hic invenimus multa obſervata, a Chemicis facta, digerenda, ne omnia inter ſe confundantur. Jam vero alius obſervata disponit, affinitate vera et naturali sibi proxima, ut, verbi cauſa, quidquid ad *Aërem* pertineat, singulari capite exponat, dein alio capite quidquid ad *Salia*, alio quidquid ad *Metalla*, ad *Corpora Combuſtibilia*, et ita porro, comprehendat. Alii iterum Chemici, nulla ſervata affinitate naturali, intuitu peculiaris cujusdam notae arbitrariae, ſed conſtantis eadem illa obſervata disponunt. Exempli loco hîc inſerviant literae, quae dicuntur, alphabeticae. Hac in dispoſitione omnia illa obſervata, quae ad Chemiam pertinent, iisdem literis initialibus ſub eodem capite locantur. Ita jam *Aër*, *Aqua*, *Argentum*, *Aurum*, reliqua ſub eodem capite comprehenduntur. Jam vero posteriores illi methodum ſequuntur artificialem, priores naturalem.

Nisi, quatenus ad hanc methodum naturalem pertinet, locum haberent difficultates, modo memoratae, prae-

praeſtaret certe prior illa. Nunc autem posterior, inprimis in botanicis, erit praeſtantior, cum longe faciliori ratione tyrones ducat ad finem nostrae artis, qui verſatur circa plantas agnoscendas. Agitur enim de planta incognita invenienda in ſyſtemate.

Talis Botanicus, qui ſyſtema artificiale in uſus vocat, comparandus est cum Chemico, qui de corpore, cujus agnitionem desiderat, cognitionem philoſophicam non habet, ſed unam tantum notam novit.

Ex notione itaque methodi artificialis intelligitur, tales posſe dari multiplices, prout ex aliis partibus deſumuntur notae, ad quas plantae disponuntur.

Ejusmodi methodum omnes ſequuntur, qui, cum ad examen et perlustrationem totius Regni vegetabilis animum appellant, propositam habent ejus ideam quandam generalem, ſeu ſchema quoddam pro arbitrio et propriis placitis effictum, quod ſibi exſequendum ſumunt, et ad ſyſtematis normam pergendo plantarum ſpeciebus ſingulis eos locos assignant, quos methodi leges praeſcribunt: ſeu methodum artificialem ſequuntur, qui partem quamcunque alicujus plantae ſibi pro ſyſtemate condendo examinandam ſumunt, et ad hanc unicam partem omnes differentias genericas referunt.

Methodi illae artificiales, licet locum nullum relinquant ſpei conſervandi affinitates plantarum, ſua tamen ſecum ferunt commoda, ut carere illis Botanici non possint. Quaevis etenim talis methodus occasionem praebet contemplandi Regnum vegetabile ex nova quadam parte; investigandi, quantum quaevis pars ſtructurae plantarum ſigillatim valeat et qualis notae in quavis a natura reconditae ſint. Inter quas ſemper multae reperiuntur, quae ali-

alioquin in mentem non venisſent, quae autem ad veras affinitates clasſesque naturales conſtituendas faciunt. (*a*)

Tali itaque methodo inſervire posſunt *radices*, *folia*, uno verbo, omnes vegetabilium partes. Sed non omnes aeque bene huic ſcopo ſufficiunt. Tria nempe ſunt requisita, ob quae pars aliqua ad ſyſtema condendum commendatur. Primum est, ut in tali parte detur copioſa differentia, deinde ut in quaque ſpecie sit conſtans, tandem, ut facile agnoscatur.

Hinc radices nil valent, ob defectum tertii requisiti; nec folia, cum forma conveniat in ſpeciebus diversisſimis, nec caules, cum differentia non ſat magna sit, et ita porro. Sic etiam quod Guettardus propoſuit ex glandulis pilisque condendum ſyſtema non valeret. Nam et plures herbae iis prorſus deſtituuntur, et ipſae illae partes, ſi adſint, aegrius aut non niſi armatis oculis obſervari queunt.

Omnibus bene perpensis, in nulla parte illa requisita modo praeſtantiori habentur, qnam in *flore* atque *fructu*. Hinc etiam, inde a TOURNEFORTIO praeſtantissima ſyſtemata artificialia ex flore et fructu ſunt condita.

Nolo haec ſyſtemata recenſere, cum in generalibus ſit ſubſistendum et recta via pergendum ad ea, quae ad examen plantarum ducunt.

Verbo itaque dicendum est de ſyſtemate illo, quod omnes fere Botanici ſequuntur, quodque LINNAEO debetur, dictum *Syſtema ſexuale*.

LINNAEUS in promovenda re botanica longe alium ordinem introducens, novum prorſus ſyſtema non modo ex-

(*a*) Conſer OEDERI Elementa Botanicae. §. 127. pag. 115.

excogitavit; ſed omni numero abſolvit, *ſexuale* ſcilicet, ab organis masculis et femineis plantarum deſumtum.

Dividit ſyſtema illud in viginti quatuor Claſſes, cuique Claſſi Ordines ſuos ſubjunxit, Ordinibus ſubdidit Genera, Generibus Species. Claſſem compoſuit abſtrahendo unam partem fructificationis, numerosis plantis communem; ordinem alteram abſtrahendo, in paucioribus obſervandam; genus ſumendo omnes fructificationis partes, earumque modificationes, quae inveniuntur in ſpeciebus. Hae ſua vice differunt aut caule, aut foliis, aut dispositione florum. Species agnoscit, quando plantae, praecipua fructificationis attributa communia offerentes, figuram variam foliorum, dispoſitiones florum, caulem varium, cetera exhibent. Claſſis itaque nomine intelligit congeriem ordinum, quibus nota quaedam communis adeo propria est, ut ab omnibus aliis plantarum ordinibus prorſus differant; ordinem vocat, generum quandam congeriem, quibus peculiari nota a reliquis generibus ita diſtinguuntur, ut minime cum hisce confundi queant; generis nomine ipsi venit plantarum congeries, quibus nota propria ſeu character idem apprime convenit; ſpecies denique ejusdem generis dicendae ſunt, quae praeter characterem, generi proprium, alia singulari nota diſtinguuntur a ceteris ejusdem generis plantis.

Plantae verbi gratia omnes, quibus *Geniſtae* nomen est, non tantum a ceteris generibus diſtinguuntur nota propria, omnibus *Geniſtae* plantis communem; ſed a ſe invicem ſingulari quadam, ſpeciebus ſingulis hujus generis ita propria, ut non alii ejusdem generis conveniat.

Exemplo ſint *Geniſta ſagittalis*, et *canarienſis*. *Geniſta* ſeu *Geniſtae* genus ab affinibus distinguitur eo, quod calyce bilabiato ſit inſtructum, labio ſuperiori bidentato, profundius diviſo; labio inferiori tridentato, ſubaequali. Dein quod vexillum oblongum habeat, a ſtaminibus atque piſtillo deorſum reflexum. Hanc notam omnes *Geniſtae* ſpecies communem habent. Haec vero non ſufficiebat, ut inter ſe discernerentur ejusdem generis ſpecies. Quaevis ſibi privum poſtulabat characterem, qui in exhibitis plantis per ramos et folia conficitur. *Geniſta ſagittalis* enim in eo differt a *canarienſi*, quod rami ſint ancipites, membranacei, articulati, folia ovato-lanceolata, dum *canarienſi* folia utrinque ſint pubescentia, et rami angulati.

Ut de generibus conſtet, bene eorundem definiti ſint characteres, oportet. Horum triplicem LINNAEUS poſuit differentiam.

Sunt vel *naturales*, vel *factitii*, vel *esſentiales*. Esſentiales characteres ſunt ejusmodi, qui notam generi, cui applicantur, ſingularem ſubminiſtrant, et unica idea genus a congeneribus ſub eodem ordine naturali diſtinguunt, (*a*) adeoque nota ſingulari genera maxime affinia ſeparant. Ejusmodi characteres verbi gratia ſunt denticuli ſtaminum in *Brunella*, *Crambe*; ſquamula nectarifera in unguibus petalorum *Ranunculi*, petala tubulata nectarifera *Hellebori*; in *Salvia* filamenta baſi appendiculata, cet.

Si

(*a*) Vid. CAROLI LINNAEI Philoſophia Botanica, §. 187. pag 212. Edit. quartae, ſtudio CURTII SPRENGEL Halae ad Salam 1809 8°.

Si omnium generum characteres esſentiales detecti esſent, facillima evaderet plantarum agnitio. Characteres ergo ejusmodi generibus distinguendis optimi ſunt, ſed vix ubique posſibiles, cum non omnes plantae talem prae ſe ferant ſtructuram convenientem, ut omnibus ejusdem generis ſpeciebus nota talis applicari posſit.

Hinc ad alios confugerunt Botanici; *factitios* fecerunt characteres, ex leviori aut inconſtantiore quadam nota deſumtos, quibus genus ab affinibus ejusdem ordinis artificialis, diſtinguunt. (*a*) Sic *Galium* corolla ſubrotata ab *Asperula*; *Solanum* antheris ſubcoalitis a *Phyſalide* et *Atropa* dignoscuntur.

Saepius etiam characteres ejusmodi adhibentur, ut genus quoddam naturale propter frequentiorem ſpecierum numerum in plura genera artificialia dividi queat.

Maximo denique labore LINNAEUS omnes pro quoque genere floris partes deſcripſit a calyce ad maturitatem fructus; unde naturalia denominata fuerunt genera, et qui his definiendis inſerviebant, characteres, naturales fuerunt dicti. (*b*) Hi ergo omnes notas genericas posſibiles definiunt, adeoque esſentialem et factitium includunt, omnibusque inſerviunt methodis, quae aut excogitatae fuerunt, aut olim proponentur.

Verbi gratia in LILIO, adeoque in omnibus LILII ſpeciebus, *Calyx* nullus est.

Co-

(*a*) Vid. loc. cit. § 188. pag. 213.

(*b*) Vid. l. c. §. 191 et 192. pag. 214 et 215.

Corolla hexapetala, campanulata, inferne angustata. Petala ſunt erecta, incumbentia, dorſo obtuſe carinata, ſenſim patentiora, latiora: apicibus obtuſis, crasſis, reflexis.

Nectarium: linea longitudinalis, tubuloſa, petalis ſingulis a baſi ad medium inſculpta.

Staminum filamenta ſex, ſubulata, erecta, corolla breviora. *Antherae* oblongae, incumbentes.

Piſtilli germen oblongum, cylindraceum, ſex ſulcis ſtriatum. *Stylus* cylindraceus, longitudine corollae. *Stigma* crasſiuſculum, triangulare.

Pericarpium est capſula oblonga, ſexſulcata, apice cavo, trigono, obtuſo; trilocularis, trivalvis, valvulis pilo cancellatim intertexto connexis.

Semina numeroſa, gemino ordine incumbentia, plana; extrorſum ſemi-orbiculata.

Obs. Nectarium *in aliis barbatum, in aliis inberbe.* Petala *in aliis totaliter revoluta, in aliis non item* (*a*). Sine hac notitia characteristica naturali, nullus ſolidam Botanices cognitionem acquiret. Novis enim detectis generibus, deſtituto charactere naturali, Botanicus ſemper vacillabit. Qui igitur credit, ſe ſapere in botanicis ex esſentiali charactere, neglecto naturali, is fallit alios et fallitur ipſe, cum esſentialis, novis detectis generibus, nequeat non ſaepius fallax evadere. Character naturalis itaque generum plantarum fundamentum est, quo deſtitutus nullus de genere rite judicabit; adeoque abſolutum fundamentum cognitionis plantarum est, et erit.

His-

(*a*) Vid. CAROLI a LINNÉ genera plantarum, curante D. JO. CHRISTIANO DAN. SCHREBER. Pag. 218 et 219. gen. 558. Francofurti ad Moenum 1789. 8vo.

Hisce jam fundamentis ſyſtema ſuum artificiale ſuperſtruxit LINNAEUS, quod eo reſpectu reliquis inprimis palmam praeripit, quod compendium haberi poſſit omnium, quae ante LINNAEUM excogitata fuerunt, ſyſtematum, quoniam generum characteres deſumpti ſint ex forma *calycis*, *petalorum*, *piſtillorum*, *ſtaminum*, *nectariorum*, *pericarpiorum* et *ſeminum*. Praecipua autem ſyſtematis baſis, ut antea vidimus, conſiſtit in *ſtaminibus* et *piſtillis*, unde plantarum nuptiae vel generationis actus dependent.

His nuptiis plantarum ſyſtematis *Clavem* ſuperſtruxit, (*a*) et quidem primo diſtinxit Clariſſimus Auctor inter plantas, quarum organa genitalia omnibus ſunt conſpicua, phanerogamas, et inter plantas, quarum aut ſunt incognita, aut vix perceptibilia. Primarum nuptias publicas vocavit, ſubſequentium clandeſtinas. Clandeſtinis nuptiis plantae cryptogamicae ſolummodo propagantur, dum omnes reliquae, quae prima clavis linea intercipiuntur, publice actus ſuos exercent, vel potius organa genitalia plantarum cryptogamicarum tam exigua ſunt, aut quacunque ratione nobis latentia, ut vel oculis nudis non conſpiciantur, vel alio quocunque modo hominum conſpectum effugiant, dum ceterarum ad primum intuitum cuique ſunt manifesta.

Prima plantarum, publicis nuptiis propagantium, ſubdiviſio LINNAEO fit per *Monocliniam*, et *Dicliniam*. Voces illae originis graecae ſunt, ideoque laudandae, quod uno vocabulo accurate exprimant, quod latino ſer-

(*a*) Vid. Tabulam primam.

ſermone non, niſi verborum ambage explicare poſſimus. Vi vocis ad *Monocliniam* omnes pertinebunt flores hermaphroditi, id est, omnes, qui utriusque ſexus organa, ſive ſtamina et piſtilla in uno eodemque thalamo continent: ad *Dicliniam* autem pertinebunt omnes, quorum mariti et uxores diſtinctis thalamis gaudent. Quo intelliguntur omnes plantae, quae ad *Monoeciam*, *Dioeciam* aut *Polygamiam* referuntur.

Quum vero Auctor obſervaret, florum, qui hermaphroditi dicuntur, organa genitalia aut inter ſe diſtare et nullo modo esſe connata, aut ſibi admodum esſe propinqua et invicem concreta, *diffines* priores, posteriores *affines* vocavit.

Affinitatem agnovit in decima ſexta, decima ſeptima, decima octava, decima nona et vigeſima clasſe ſui ſystematis; in reliquis omnibus, quae ante has in ſystemate collocantur, *diffinitatem* locum habere affirmavit.

Tandem detexerat per plurima tentamina, magnitudinem ſtaminum in quibusdam plantis relativam ad ſocios ſuos, et, quoad ceteras, eandem esſe in omnibus. Hinc reſpiciens ad illos homines, qui, in ſtatu naturae vitam degentes, Magnates non agnoscunt, aut caput jugo ſubmittere non coguntur, *indifferentismo* comprehendit omnes tredecim clasſes priores, dum *ſubordinatas* vocavit omnes plantas, quarum mariti certi quidam reliquis praeferuntur, ſeu quarum ſtamina duo ſemper reliquis breviora ſunt.

Quae in clavi continentur clasſes, quaeque ſuis diſtinguuntur characteribus, qui ex ſolis ſtaminum et pi-

pistillorum, id est, organorum genitalium masculinorum et femineorum numero, situ relativo, nexu, magnitudine aliisque petuntur differentiis, dum classium ipsarum sectiones vario determinantur modo, qui in ipsa systematis explicatione elucescet.

In undecim prioribus classibus differentia consistit in numero staminum (*a*). Circa quae animadverti meretur, eadem ex receptaculo communi, corolla, aut calyce ortum ducere, 2°. flores, in quibus reconduntur, faciles esse conspectu, 3°. hermaphroditos esse, 4°. stamina a se invicem esse separata, magnitudine convenientia, aut subaequalia.

Si haec omnia in flore, cujus examen Botanicus instituit, reperiantur et stamina non ultra novendecim appareant, certus esse potest, plantam ad aliquam ex dictis classibus pertinere. Sin autem planta ultra novendecim stamina contineat, et stamina ipsa originem trahant ex interno calycis latere, in ceteris prioribus convenientia, ad duodecimam classem referatur, oportet, ad *Icosandriam:* vel si, ceteris paribus, flores pluribus, quam novendecim staminibus, instruantur, quae originem ducunt ex receptaculo communi, non ex calycis interno pariete, ad *Polyandriam* referendos esse concludimus.

Omnes hae classes pro numero pistillorum dein in varias sectiones dividuntur, quae examinanti nullas difficultates pariunt.

Sumamus verbi gratia plantam, cujus classis et ordo nobis sunt incogniti, quam autem aliunde novimus, ad

(*a*) Confer tabulam secundam.

ad quandam ex tredecim classibus prioribus pertinere; computemus numerum ſtaminum et pistillorum, videamusque, ſi numerus ultra novendecim reperiatur, utrum ex calycis latere interno, an vero ex receptaculo communi oriantur ſtamina. Quod ſi fecerimus, facillime plantam quamque ad ſuam claſſem et ordinem reducemus.

Decima quarta claſsis illas comprehendit ſtirpes, quarum ſtamina quatuor ſunt numero, quorum autem alterum par alteri est ſubordinatum, ſive minus reliquo. Pulcherrima profecto haec claſsis est, nam non ſolum ex florum habitu externo plerumque judicium ferre valemus de eo, quod intus latet, ſed fere omnia genera diſtinctas adeo notas in fronte gerunt, ut quisque naturae conſtantiam admiretur, quae per tot generationes minutisſimas illas particulas conſervaverit, in omnibus adeo perpetuas, ut ex primo plantae intuitu Botanicus de genere conſtituat. Ejusmodi verbi gratia ſunt antherae punctis osſeis adſperſae in *Leonuro*; antherarum paria cruciata in *Glechomate*; corollae labium inferius, utrinque dente ſetaceo inſtructum, in *Lamio*; calycis fauces villis clauſae in *Thymo*, cet.

Dividitur haec claſsis in ordines duos, quorum alter *Gymnoſpermia* dicitur, alter *Angioſpermia*. Ad *Gymnoſpermiam* omnes referuntur plantae, quae quatuor, nec pluribus, gaudent ſeminibus, quae nullo pericarpio incluſa in ipſo calycis fundo reperiuntur. Huc verbi cauſa pertinent *Thymus*, *Lamium*, *Lavandula*, cet.

Al-

Altero ordine, quae *Angiospermia* dicitur, illae plantae comprehenduntur, quarum ſemina peculiari tegmine gaudent, nec ad floris inſpectionem nuda apparent. Exempli loco ſit *Digitalis purpurea.*

Decima quinta claſſis *Tetradynamia* dicitur. In hac claſſe ſex plerumque ſunt ſtamina, quorum quatuor imperium ex vocis ſignificatione in reliqua exercent, id est, iis longiora ſunt. Unde Belgis dicuntur *Viermagtigen*, quae hac comprehenduntur plantae.

Subdivitur haec claſſis in duos ordines, in *Siliculoſam* et *Siliquoſam.*

Siliqua autem Botanicis dicitur pericarpium elongatum, bivalve, ſuturis duabus, ſeminibus affixis alternatim in utraque ſutura.

Siliculae nomine intelligitur ejusmodi pericarpium coarctatum, quod ſimul amplum vel ſubrotundum est.

In multis, primo fructificationis tempore, pericarpiorum forma adeo est ambigua, ut ex ſola conjectura, niſi aliunde innotescat, ordo conſtituendus videretur. Attamen piſtilli ſtructura in *ſiliquoſis* et *ſiliculoſis* ita prorſus differt, ut, etiam in florentibus neque fructiferis utriusque ordinis herbis, vix unquam dubium exſurgere poſſit.

Quae jam ſequuntur tres claſſes, ſtamina continent inter ſe baſi concreta et coalita, aut in unam maſſam, aut in duas partes, vel denique in plures.

Decimam ſextam claſſem *Monadelphiam* dixit LINNAEUS, ad fratres reſpiciens, qui ex eadem provenien-

nientes genitrice, unicam originem agnoscunt et proximis vinculis junguntur.

Continentur hac classe flores, quorum stamina in unum corpus a basi ad determinatam altitudinem sunt coalita, et ad summitates plerumque tantum discreta visuntur.

Nulla hîc habetur pistillorum ratio ad ordines constituendos, qui jam ex solo staminum numero definiuntur.

Ordines, quos in hac classe plantarum copia huc usque formare jussit, sunt plures. Exempli loco inserviant *Triandria*, *Heptandria*, *Octandria*, *Enneandria*, *Decandria*, *Polyandria*. Postremus hic ordo omnes plantas sibi associat, quarum numerus, quoad stamina, decimalem superat.

Decima septima classis *Diadelphia* dicitur. Haec a priori in tantum differt, quod stamina non in unum corpus sint concreta, sed, in duo divisa, pistillum amplectantur. Singulare autem in hisce est, quod unum plerumque stamen divisionis causam constituat, dum reliqua omnia inter se coalita conspiciantur.

Flores in hac classe plerique, ad angulum acutum a perpendiculo nutantes, stamina et pistilla intra corollae carinam abscondita gerunt et tecta, atque vexillo, pluvias arcente, insuper muniuntur, ut maturetur foecundatio.

Eodem modo, ac prior potest subdividi.

Polyadelphiae classis omnes dicuntur flores, quorum stamina ex triplici, quadruplici, multiplici denique columna proveniunt. Connata quidem sunt, at in plura dis-

discreta corpora, et maxime dissimilia fratribus illis germanis, qui in *Monadelphia* intimum illud conservant connubium et unicum tantum corpus constituunt.

Ut in praegressa, ita etiam in hac classe, plures reperiuntur ordines, quorum ille, qui *Icosandria* dicitur, huic est proprius. Plura, quam novendecim in eo conspiciuntur, stamina, originem ducentia ex ipso calyce; dum in *Polyandria* in receptaculo communi basin reperiunt.

Diffcilem saepe pronunciarunt LINNAEI methodum, et sane inter faciliores nomen non meretur, praesertim si respiciamus ad *Syngenesiae* ordines, propter teneritudinem staminum et pistillorum. At vero una planta bene cognita, seu potius unius plantae florens habitus reliquas omnes indicat.

Omnes quippe hujus classis plantae quinque stamina, antheris coalita, offerunt, ita ut nulla flosculorum congeries adsit, quin in aliqua ipsorum parte dictus antherarum coalitus reperiatur. Etenim ut in tribus classibus praegressis stamina ad basin coaluerunt, sic in hac nostra staminum filamenta libera procedunt; ad summitates autem concrescunt et unicum constituunt caput ex antherarum confluxu, quod foedus constituere a LINNAEO dicitur.

In plerisque plantis, ut vidimus, stamina classibus constituendis inserviunt, atque feminae ad ordines construendos adhibentur. In classe *Syngenesiae* autem a ceteris differunt ordines. Huc praeprimis facit florum peculiaris forma. Quippe componuntur ex multis minoribus flosculis, quorum illi, qui in margine

ponuntur, *radium* ſic dictum conſtituunt, mediorum congeries *discus* audit, aliquandoque formâ et ſexu differunt.

Aliquot huic claſſi ſubjiciunter ordines, qui omnes tot differentias in organorum genitalium poſitione relativa indicant.

Primus ordo est *Polygamia aequalis.* Omnes floſculi, tum qui discum, cum qui radium occupant, in hoc ordine hermaphroditi ſunt. Omnibus itaque utriusque ſexus organis inſtructis, alterius ſuppetiis nullus floſculus habet opus, ſed etiamſi ſolus maneret, a reliquis ſeparatus, ſpeciem ſuam propagare poſſet.

Aliud quid locum habet in ordinibus, qui ad *Polygamian ſpuriam* referuntur. In hisce ordinibus ab alterutra parte quidam organorum genitalium defectus locum habere videtur. Etenim vel adſunt mariti, absque uxoribus, vel organa feminina, maritis deſtituta, conſpiciuntur.

Primus ordo, in quo ejusmodi defectus obſervatur, dicitur *Polygamia ſuperflua.* In hoc ordine floſculi hermaphroditi discum occupant; marginem cingunt floſculi feminei, ſtaminibus deſtituti. Hi radium occupantes, quum per ſe ſemina foecunda non ferant, mares, diſcum inhabitantes, ſollicitare debent, ut aura genitali ſua foecundent feminum primordia, alias ſterilia manſura. Hoc nempe in caſu feminae, radium formantes, ſemina foecunda ferunt ex virtute genitali maritorum, discum occupantium, quorum uxores ſimiliter ſemina foecunda producunt.

Si autem concubinae feminae, quae radium occupant, ob defectum organi genitalis auram foecundantem

tem recipere nequeant, dum feminae, discum occupantes, fertiles ſint et foecunda progignant ſemina, *Polygamia fruſtranea* dicitur. In hac diſpoſitione flores disci hermaphroditi ſunt, quorum organum genitale femineum *ſtigmate* inſtruitur et ſemina foecunda profert: flosculi vero, radium conſtituentes, quum ſtigmate careant, ſemina proferre nequeunt.

Neceſſaria denique dicitur *Polygamia*, cum uxores, discum floris conſtituentes, ob ſtigmatis defectum, vel aliud quodcunque organorum genitalium vitium ſpeciem propagare nequeant, flosculis, radium inhabitantibus, interim foecundis. Hae itaque matris vices facile adimplent, quin imo ſpeciei conſervandae neceſſariae ſunt, unde denominationis ratio (*a*).

Alius dein occurrit Claſſis decimae nonae ordo, cui *Polygamiae ſegregatae* nomen est.

In dictis *Syngeneſiae* ordinibus omnes flosculi ex receptaculo communi originem ducunt, omnesque ſeſſiles ſunt, hoc est, nullo pedunculo peculiari inſtruuntur. Si jam intelligamus, flosculos illos pedunculatos fieri, ſuis inſtructos calycibus, cujuscunque ſexus ſint et conjugii, non refert, ad *Polygamiam ſegregatam* illos pertinere, certi ſumus. Hoc in caſu enim calyces florigeri unicam conſtituunt inflorescentiam.

In dictis *Syngeneſiae* ordinibus foecundatio mire conficitur. Virgines quippe, quae, antequam pollen maſculinum debitum maturitatis gradum acquiſiverit, exiles in inferiori flosculorum tubo haerent, jam ſubito ſtigmate aperto excreſcunt, per tubum, ex antheris for-

(*a*) Exemplum invenies in *Calendula officinali.*

***

formatum, viam ſibi faciunt, maſculam ſecum rapiunt virtutem, et ad novae ſtirpis primordium per canales tenerrimos deducunt.

Ultima claſsis *Syngeneſiae* diviſio est in *Monogamiam*. Alium longe in hoc ordine flores prae ſe ferunt habitum, ac in polygamicis; non in *discoideos*, aut *radiatos* distinguuntur, ſed ſimplices, unica inſtructi ſunt uxore, quam modo non abſimili, ac polygamiam exercentes, antheris amplecti dicuntur.

Exemplum praebeat *Viola tricolor*. Singularis in genere violarum est ſtigmatis piſtilli flexura, ſub qua foramen latet. In hujus generis floſculis, praeſertim in tricoloribus jucundo ſpectaculo licet videre, flore nuper explicato, virgineam vulvam ſeu ſtigma hiare, globi inſtar concavi et aperti ad latus, album et nitidum, antequam ſpermate maſculino imbutum ſit. Simulac autem genituram ſuam projecerunt quinque ejus affines mariti, totam vulvam virtute genetrice repletam coloreque fuſco deſpurcatam obſervabis, tuba interim clara existente et pellucida. Ante hanc foecundationem ſi comprimas vulvam, exſtillabit liquor quidam lacunarum melleus, qui materiem iſtam genitalem retinet et attrahit.

Quas hucusque explicavimus claſſes, omnes ſtamina habent aut receptaculo communi, aut calycis lateri interno inſerta. Quae jam ſequitur, organa maſculina ipſi pistillo, ſeu ſtylo annexa habet, ipſi feminae affixa. *Gynandria* vocatur, quum feminae et mariti eandem originem agnoſcant, ſcilicet, diſtincte ſi loquamur, dicere non poſſumus, ſtamina e piſtillis pro-

provenire, cum binae hae partes ſimul generentur, et eo ipſo, quo piſtillum apparet, tempore ſtamina conſpiciantur, lateri ejusdem adhaerentia; quod optime per vocem *Gynandriam* exprimitur.

Ordines conſtituuntur ex numero ſtaminum. Habemus ſic *Gynandriam Diandriam*, aliumve ordinem, ex ipſis deſumendum organis masculinis.

Ut in animalibus pleraeque ſpecies ſexus ſunt diverſi, ſic quoque in quibusdam plantarum ſpeciebus eandem ſexus disjuncti differentiam deprehendimus, quae ſi obſervetur, flores ad quandam ex binis claſſibus ſubſequentibus refendos esſe, voluit LINNAEUS.

Quos huc usque luſtrabamus plantarum flores, hermaphroditi dicuntur, ob ſexus, ut ita dicam, conjunctionem; non autem idem connubium obſervatur in plantis *monoecis* aut *dioecis*, quae utrumque ſexum a ſe invicem diverſum conſtituunt.

Sed ut melius intelligatur, quid de re ſit, ipſarum claſſium dabo explicationem.

Plantae vigeſimae primae clasſis, *Monoecia* dictae, utriusque ſexus organa ſeparata gerunt. In eadem quidem planta flores masculini et feminei conſpiciuntur, at diverſis pedunculis inſidentes. *Monoecae* dicuntur ejusmodi plantae a graeca voce *μόνος* unicus et *οικία* domus; mares quippe cum feminis in eadem domo habitant, non autem in eodem thalamo.

Artificioſe in hac clasſe ordinati ſunt amores; flores etenim masculi altiorem feminis occupant locum, vel copia adeo exuberante adſunt, ut polline foecundante,

 fu-

fumi inſtar, aërem ambientem replere valeant. Hinc vaporarii feneſtras nimis ſtudioſe clauſas qui ſervant Hortulani, dum flores ſuos profert *Cucumis Melo* aliave planta *monoeca*, intempestiva hac ſua ſedulitate foecundationem, ope admiſſi venti adjuvandam, prohibentes, ſterilem et abortum facientem non minus reddunt plantam, quam qui praepoſtera cura flores ſic dictos ſteriles, maſculinos innuunt, ſollicite decerpunt ex inani nimiae nutrimenti conſumptionis metu.

Vigeſima ſecunda claſſis a priori ſolummodo differt, quod plantae flores utriusque ſexus non in eadem ſtirpe gerant, ſed in diverſis. *Dioecae* dicuntur, quoniam mares a feminis non tantum ſeparati ſunt, ſed diverſa loca inhabitant, aliquando maxime disſita, plerumque tamen absque eo, ut feminarum ſterilitas inde metuenda ſit. Narrant ſic, *Palmas*, ad maximam a ſe invicem diſtantiam, ſolius venti ope, ſperma maſculinum vehentis, foecundari; dum in caldariis, ſaepe proxime ſibi appoſitis, nulli fructus producuntur, quippe in quibus foecundans aura, ſecum pollen ferens, non admittitur. In *dioecis* enim omnia ita diſpoſita atque ordinata ſunt, ut in plurimis, antequam folia emittuntur, peragatur inflorescentia, ne foliis intervenientibus perrara et difficilis reddatur foecundatio; praeterea abundans in his pollinis adest copia, mirabili prorſus mechanismo elaſtico, vel vento auxiliante ad vicinos non tantum, ſed ad remotiores etiam flores deducta.

Utrique claſſi ſui ſunt ordines, qui ex ſtaminum numero, ſitu, magnitudine et nexu deſumuntur. Quod ad

ad ante dictas clasſium diviſiones, in iisdem ſtaminum differentiis characteres quaerebantur, ex quibus in ambabus hisce ordines fuere conditi. Cum itaque tum jam de his egimus, ipſis nunc quidem ſuperſedeo. Si enim modo ordines vocentur, quae alibi claſses fuere dictae, omnia facillime explicantur.

In vigeſima tertia claſſe in eadem planta flores reperiuntur hermaphroditi, dum in aliis ejusdem plantae pedunculis, aut aliis ejusdem ſpeciei plantis flores masculini, aut feminei ſunt poſiti, aut omnes hi flores in eadem ſtirpe ſimul reperiuntur. Sed quocunque modo haec flosculorum conjunctio, ut ita dicam, ſe habeat; hermaphroditi numquam deſiderantur, ſed aut perfecti, id est, organis utriusque ſexus ornati, aut imperfecti, vel organis genitalibus, quorum aut masculae, aut femineae partes vel, anthera, vel ſtigmate destituantur, inſtructi.

Si pars genitalis mascula defectu quocunque laborat, flores dicuntur *hermaphroditi feminei.* Si contra ea feminae ſtigmate distituuntur, flores vocantur *hermaphroditi masculini.* In *hermaphroditis femineis* aura foecundans deſideratur, hinc per ſe ipſos ſemina matura producere nequeunt. In *hermaphroditis masculinis floribus* aura genitalis abundat, at vero organum deficit, huic excipiendae adaptatum. In altero caſu igitur mares, in altero femellae deſiderantur. Hinc duo oriuntur ordines, qni itidem vario modo determinantur, ut in ipſa explicatione mox elucescet.

Primus ordo dicitur *Monoecia.* In hoc ordine reperiuntur in eadem planta:

1°. Flo-

1°. Flores hermaphroditi masculini, et flores hermaphroditi feminini. Quod si contingat, planta quibusdam dicitur pertinere ad *Polygamiam Monoeciam per hermaphroditos*.

Exemplum nobis offert *Musa*. Haec nempe duplices fert flores, inter se diversos, in eadem planta, quorum alii foecundi a parte feminina, alii a masculina sunt.

2°. Adsunt in eadem planta et flores hermaphroditi, et flores masculini; *Monoecia per mares* dici posset. Exempli loco sit *Veratrum album*.

3°. *Per feminas* appellatur, quando flores feminei et hermaphroditi in eadem stirpe deteguntur. Exemplum invenimus in *Parietaria officinali*.

Ordo secundus *Dioecia* vocatur. Hic in eo differt ab ordine primo, quod in *Dioecia* flores a se invicem non tantum separantur, sed in diversis plantis habitant.

Signa, quibus Botanici utuntur, ut flores hermaphroditos, masculinos et femininos indicent, sunt sequentia: pro flore hermaphrodito, sitne femineus, aut masculinus ☿: pro flore masculino ♂: pro flore femineo ♀.

De quadam vegetabilium compositione methodica solliciti veteres, pleraque flore fructuque instructa vegetabilia conspicientes, alia iisdem plane destitui sibi persuadebant. Illorum enim teneritudo et forma, a reliquis magis minusve recedentes, aut flores conspectu reddunt difficiliores, aut a reliquis maxime discedere faciunt.

Huic differentiae, ut videbatur, non verae quoddam

dam diſtinctionis momentum inesſe autumabant, et illorum reſpectu has *imperfectas* dixerunt plantas, quaſi vero quidquam in tota rerum natura imperfectum occurreret. Flosculis inſuper has plantas non destitui, cum analogia, tum obſervatio docet. At vero etiamſi nullis gauderent haec vegetabilia fructibus, ob hanc ſolam rationem imperfecta habenda non forent. Fines, quibus definiuntur, ſunt conſiderandi. Quidquid autem fini respondet, quidquid destinationi ſatisfacit, ſenſu latisſimo perfectum mihi dicitur.

Familiae, clasſe vigeſima quarta contentae, LINNAEO dicuntur *Filices*, *Musci*, *Algae*, *Fungi*.

Longum foret, ſi botanicorum labores vel leviter adumbrare vellem, ulteriori plantarum harum indagationi impenſos. Sufficiat indicasſe, Filices jam in plures diviſos esſe ordines, quemque nomine ſuo inſignitum; Muſcos inter et Algas, proprias Hepaticarum et Homallophyllorum familias ſtatui; Algas porro et Lichenes nomine et charactere distingui; Fungos denique ſuos habere ordines.

At vero quantumvis amplum ſit et immenſam complectatur multitudinem plantarum ſystema vegetabilium, unusquisque, qui modo principia hujus doctrinae vel primis labris deguſtaverit, ex ipſius plantae intuitu clasſem, ex clasſe vero ordinem facillime determinabit, vel et ex plantae intuitu nomen, ex nomine autem ejus hiſtoriam, locum natalem, vires et quidquid de ea compertum habetur, perſpiciet. Ex ipſo flore mox cernit, ad quam clasſem, ad quem ordinem, ad quodnam denique genus ſtirps pertineat, quam examinan-

nandam ſumſit. Sub generis nomine, a LINNAEO accurate descriptas, notisque ſuis definitas, characteribus determinatas lustrat ſpecies, et ita nomen plantae ſuae ultro invenit, una cum ſynonymis, locique natalis et durationis, ab eodem Viro Immortali propoſita, ſignificatione. In ipſis ſynonymis citatos reperit quosvis auctores, qui de planta, cujus examen inſtituitur, mentionem faciunt. Illos pervolvendo optima quaeque deteguntur, ſocietati ſaepe utilisſima; quae animo relaxando potius, quam memoriae aggravandae inſerviunt, nullamque intentionem molestam requirunt; et, quod multis mirum videatur, planta quaecunque exotica, malabarica fuerit, cochinchinenſis, vel alia quaevis, non majori detegitur difficultate, quam quae in nostris provenit regionibus.

CA-

CATALOGUS

PLANTARUM MEDICINALIUM.

CLASSIS I.

MONANDRIA

MONOGYNIA.

I. ALPINIA.

Anthera duplex. Filamentum extra antheram non elongatum: ſtylus longitudine filamenti, in ſulco antherae receptus. Stigma obſolete trigonum. Capſula carnoſa, polyſperma.

1. ALPINIA CARDAMOMUM, Roxburgh (*a*).

Scapus e baſi trunci ramoſus, procumbens.

Planta perennis in montoſis Malabariae locis.

Nomen officinale. CARDAMOMUM MINUS.

Pars uſualis. *Semen.*

2. ALPINIA GALANGA, Swartz (*b*).

Ra-

(*a*) Vid. Aſiatic Reſearches; Volum. XI. pag. 355. London 1812. *Elettariam Cardamomum* loco *Alpiniae* ſumendam eſſe, voluerunt WHITE et MATON. Confer Tranſact. of the Linnean Society. Vol. X. pag. 229—253. tab. 4 et 5.

(*b*) *Maranta Galanga* L.

A

Racemo laxo, compofito, floribus alternis, nectarii labio emarginato, foliis lanceolatis enervibus, capfulis trigonis, ovatis.

Habitat in India orientali, in China et Cochinchina, planta perennis.

Nom. officin. GALANGA MINOR.

Pars ufualis. *Radix.*

II. ZINGIBER, Gàrtner.

Anthera duplex. Filamentum extra antheram elongatum, apice fubulatum, fulcatum (proceffu fubulato). Stylus in fulco antherae receptus.

1. ZINGIBER OFFICINALE, Roscoe (*a*).

Bracteis ovato-lanceolatis, laciniis corollae revolutis, nectario trilobato.

Planta perennis Indiae orientalis.

Nomen officin. ZINGIBER.

Pars ufualis. *Radix.*

III. CURCUMA.

Anthera duplex bicalcarata. Filamentum peta-

(*a*) *Amomum Zingiber*, Willden. Confer. ROSCOE in Tranfact. of the Linnean Society. Tom. VIII. pag. 348.

taliforme, trilobatum: lobo intermedio antherifero.

1. CURCUMA ZEDOARIA, Roscoe (*a*).

Foliis ovatis acuminatis, bracteis emarginatis.

Panta perennis in Ceylona, Malabaria.

Nom. officin. ZEDOARIA.

Pars usualis. *Radix.*

2. CURCUMA LONGA (*b*).

Fo-

(*a*) Clarissimus JOH. BARTH. TROMMSDORFF *Zedoariae* radicem ex unico *Amomo Zedoaria* derivari asserit, dum Celeberrimi Pharmacopoeae Borussicae Scriptores eandem ex *Kaempferia rotunda* quoque peti affirmant, vel, si mavis, binas hasce species inter se non differre. Prioris sententiae mihi quoque videtur Celeberrimus WILLDENOW, inter synonyma *Amomi Zedoariae* referens *Amomum Zedoariam* Bergii, dum *Kaempferiam rotundam* distinctam facit speciem. Celeberrimus autem ROSCOE *Zedoariam* ad *Curcumae* genus referendam esse, lucide monstravit. Vid. JOH. BARTH. TROMMSDORFF *Handbuch der pharmaceutischen Waarenkunde, zum Gebrauch für Aerzte, Apotheker und Droguisten* pag. 289. Erfurt 1799, 8o. *Pharmacopoeam Borussicam* pag. 59. Berolini 1799. 4o. CAROLI a LINNÉ *Species plantarum*, curante CAROL. LUDOV. WILLDENOW. T. 1. pag. 7 et 15. Berolini 1797, 8o. ROSCOE in Transact of the Linnean Society Tom. VIII. pag. 354.

(*b*) Est *Amomum Curcuma* Jacquini. Confer. ROSCOE l. c. Tom. VIII. pag. 355.

Foliis ovatis, lanceolatis, bracteis ſpatulatis, ſubreflexis.

Habitat in India, planta perennis.

Nom. officin. CURCUMA.

Pars uſualis. *Radix.*

CLAS-

CLASSIS II.

DIANDRIA

MONOGYNIA.

I. OLEA.

Calyx quadridentatus. Corolla quadrifida, laciniis ſubovatis. Drupa putamine osſeo, uni- vel biloculari, mono-vel bispermo.

1. OLEA EUROPAEA (*a*).

Foliis lanceolatis, mucronatis, integerrimis, ſubtus incanis, ramis angulatis, non ſpinescentibus.

Arbor in Europa meridionali ubique culta.

Pars uſualis. *Olivarum oleum.*

II. ORNUS, Perſoon.

Calyx quadripartitus. Corolla quadripartita; petalis longis ligulatis. Filamenta longa. Nux alata.

1. ORNUS ROTUNDIFOLIA (*b*).

Foliis ſubrotundis, acutiusculis, duplicato-ſerratis, ſubſesſilibus, floribus corollatis.

Ar-

(*a*) Est *Olea ſativa* HOFFMANNSEGGII, cujus ſpecici multae numerantur varietates. Conf. Flore Portugaiſe, pag. 388.

(*b*) *Fraxinus rotundifolia*, Aiton.

Arbor in Calabria et Sicilia frequens.

Pars uſualis. *Manna.*

III. VERONICA.

Calyx quadri-quinquepartitus. Corolla ſubrotata quadriloba, lobo quarto anguſtiori (ringens in paucis ſpeciebus). Stamina duo fauci inſerta. Capſula bilocularis, polyſperma, diſſepimento in verticales ſibi impoſitas placentas abeunte, aut placenta demum libera.

1. VERONICA OFFICINALIS.

Foliis obovatis vel obovato-ſubrotundis, ſerratis, villoſis, calycibus quadripartitis, caule adſcendente, racemis lateralibus.

Planta perennis, in Europae ſylveſtribus ſterilibus.

Nom. officin. VERONICA.

Pars uſualis. *Herba.*

2. VERONICA BECCABUNGA.

Foliis ellipticis, obtuſis, breve petiolatis, ſerrulatis, calycibus quadripartitis, caule radicante, adſcendente, racemis lateralibus.

Planta perennis, ad rivos, in foſſis aquae purioris et locis humidis copioſa.

Nom. officin. BECCABUNGA.

Pars uſualis. *Herba virens.*

IV. GRA-

IV. GRATIOLA.

Calyx quinquepartitus, bracteis duabus. Corolla irregularis, resupinata. Stamina quatuor, duo sterilia. Stigma bilabiatum. Capsula ovato-subglobosa, bilocularis, dissepimento valvulis parallelo.

1. GRATIOLA OFFICINALIS.

Foliis lanceolatis, serrulatis, subtrinerviis, pedunculis axillaribus unifloris.

Planta perennis praesertim Belgii meridionalis; in provinciis Belgii septentrionalibus rarior.

Nom. officin. GRATIOLA.

Partes usuales. *Herba, radix.*

V. ROSMARINUS.

Calyx bilabiatus, labio superiore integro. Corolla ringens, labio superiore bipartito. Filamenta exstantia, incurva, dentata.

1. ROSMARINUS OFFICINALIS.

Foliis sessilibus, linearibus, nitidis, subtus incanis.

Frutex Europae meridionalis.

Nom. officin. ROSMARINUS.

Partes usuales. *Spicae florentes.*

VI. SALVIA.

Calyx ſubcampanulatus, bilabiatus, labio ſuperiore bi-vel tridentato, ſubinde integro, inferiore bifido. Corolla bilabiata, labio ſuperiore galeato, inferiore trilobo. Filamenta baſi appendiculata (antheras ſpurias ſaepe geſtantia.)

1. SALVIA OFFICINALIS.

Caule fruticoſo, foliis oblongis, crenulatis, rugoſis, incanis, verticillis inferioribus bracteatis, calycibus ſubcoloratis.

Fruticulus in Europa auſtrali ſponte naſcens.

Nom. officin. SALVIA.

Partes uſuales. *Folia.*

VII. PIPER.

Amenta ſubandrogyna. Calyx nullus. Squamae appreſſae laterales, vel bracteae peltatae aut lineares. Stamina duo vel incerti numeri. Stylus unus vel nullus. Stigma unum, fimbriato-peltatum, vel ſtigmata duo, tria, quatuor. Bacca monoſperma.

1. PIPER NIGRUM.

Foliis late ovatis, acuminatis, ſeptemnerviis, coriaceis, glabris, geniculis nodoſis, ſpicis terminalibus, caule ſcandente.

Fru-

Frutex Indiae orientalis, in insula Java copiose cultus.

Nom. officin. PIPER ALBUM.

Pars usualis. *Fructus.*

2. PIPER CUBEBA (*a*).

Foliis inferioribus cordato-ovatis, acutis, superioribus oblongo-ovatis, acuminatis, basi obliquis, glaberrimis, spicis solitariis, baccis pedicellatis.

Frutex in Javae sylvis, inque Guinea indigena.

Nom. officin. CUBEBA.

Pars usualis. *Fructus.*

(*a*) Est *Piper caudatum* Bergii.

CLASSIS III.

TRIANDRIA

MONOGYNIA.

I. VALERIANA.

Calyx integer superus. Corolla regularis, quinque-rarius triloba, basi gibba. Capsula unilocularis, calycis limbo, in pappum plumosum evoluto, coronata.

1. VALERIANA OFFICINALIS.

Foliis omnibus pinnatis, pinnis lanceolatis, dentatis, caule fistuloso, sulcato, floribus corymbosis.

Planta perennis, ex locis altioribus umbrosis colligenda. Colitur in hortis nordivicensibus aliisque.

Nom. officin. VALERIANA SYLVESTRIS.

Pars usualis. *Radix.*

II. CROCUS.

Corolla tubo longissimo, limbo regulari sexpartito. Stamina corollae inserta. Stigmata tria dilatata, serrulata aut incisa. Capsula trilocularis.

1. CROCUS SATIVUS (*a*).

Fo-

(*a*) *Crocus autumnalis* Hoffmanni.

Foliis ſerotinis erectis, ſpatha diphylla, corollae tubo limbum excedente, ſtigmatibus truncatis, corolla ſubbrevioribus.

Planta perennis, in Graecia et Aſia minore.

Nom. officin. CROCUS.

Partes uſuales. *Florum ſtigmata.*

* CARTHAMUS (*a*).

Calyx baſi ventricoſus, imbricatus, ſquamis apice mucronatis. Semina pappo destituta.

1. CARTHAMUS TINCTORIUS.

Caule glaberrimo, foliis ovatis, integris, ſpinoſo-dentatis.

Planta perennis, olim aegyptiaca habita, in collibus aridis circa Nicaeam frequens.

** CALENDULA (*b*).

Calyx polyphyllus, ſimplex, aequalis. Semina nuda, membranacea, irregularia, curvata.

1. CALENDULA OFFICINALIS.

Seminibus cymbiformibus, muricatis, incurvatis omnibus.

Plan-

(*a*) Ad *Syngeneſiam Polygamiam* hocce genus pertinet.

(*b*) Ad *Syngeneſiam Polygamiam Neceſſariam Calendulae* genus referatur.

Planta annua in Europae auſtralis arvis.

III. IRIS.

Corolla ſexpartita, laciniis alternis reflexis, alternis conniventibus. Stylus nullus. Stigmata tria petaliformia.

1. IRIS FLORENTINA.

Caule foliis enſiformibus altiore, ſubbifloro, floribus barbatis ſeſſilibus.

Planta perennis Italiae, in Florentino tractu, praeſertim radicis cauſa, colitur.

Nom. officin. IRIS FLORENTINA.

Pars uſualis. *Radix.*

TRIANDRIA

DIGYNIA.

I. SACCHARUM.

Gluma uniflora bivalvis, valvulis extus lanugine ſericea coopertis; corolla bivalvis glabra.

1. SACCHARUM OFFICINARUM.

Floribus paniculatis, foliis planis.

In utraque India in locis udis ſponte naſcens, et copioſe culta.

Partes uſuales. *Saccharum candum et album.*

II. HO-

II. HORDEUM.

Locustae tres, in quovis racheos dente parallelae uniflorae, ſingulae calyce biglumi; omnes hermaphroditae; calycis glumae ſubulatae; corollae valvula inferior ſetigera, ſuperior integra, obtuſiuſcula. Squamae obtuſae, integrae, glabrae. Germen apice barbatum. Stigmata villoſa. Semen corticatum ſulcatum. Spica ſimplex.

I. HORDEUM VULGARE.

Floſculis omnibus hermaphroditis ariſtatis; ſeminibus quadrifariam poſitis, ordinibus duobus oppoſitis erectioribus, culmis erectis.

Gramen annuum, circa Samaram Ruſſiae naſcens; nobis cultum.

Nom. officin. HORDEUM.

Partes uſuales. *Semen crudum, mundatum et perlatum, maltum.*

III. TRITICUM.

Locuſtae in quoque racheos dente ſeſſiles ſolitariae, tri-vel quadriflorae, floſculis duobus inferioribus ſeſſilibus, oppoſitis fertilibus, ſupre-

premis ſaepe abortivis. Calycis glumae latae, naviculares, ſubaequales, oppoſitae, ut corollae valvula inferior, dentatae, ſeta brevi; ſuperior ſubemarginata. Squamae ovatae, integrae, piloſae. Germen apice barbatum. Semen corticatum ſulcatum.

1. TRITICUM AESTIVUM.

Spica parallele compreſſa aristata, valvulis gibboſis, aristatis, truncatis, baſi coarctato-plicatis, exinde nervo longitudinali obtuſe prominente percurſis.

Planta annua, apud Baſchkiros in campis, copioſe apud nos culta.

Nom. officin. TRITICUM.

Partes uſuales. *Amylum, farina.*

2. TRITICUM HYBERNUM.

Spica parallele compreſſa ſubmutica; valvulis gibboſis, truncatis, mucronatis, baſi coarctato-plicatis, exinde nervo longitudinali obtuſe prominente percurſis.

Planta annua, ex Sicilia primo tranſlata, hodie copioſe apud nos culta.

IV. AGROPYRUM.

Calyx tri-novemflorus; glumae acutae, floſculis breviores, integrae. Corollae valvula inferior in-

integra, quandoque ſubdentata, apice ſetigera, ſeta interdum brevisſima, ſubnulla; ſuperior emarginata aut bifido-dentata. Squamae integrae, piloſae. Semen corticatum, ſulcatum. Spica compoſita, rachi articulato-dentata, locustis ſesſilibus, aut breviter pedicellatis.

1. AGROPYRUM REPENS, Paliſot de Beauvois (*a*).

Radice repente alba, articulata, ſobolifera.

Planta perennis in agris, ruderibus refertis, et pratis maxime vulgaris.

Nom. officin. GRAMEN.

Pars uſualis. *Radix.*

(*a*) *Triticum repens*, Schreber.

CLAS.

CLASSIS IV.

TETRANDRIA

MONOGYNIA.

I. RUBIA.

Calycis margo obsoletus, superus, quadri-vel quinquedentatus. Corolla rotata, subcampanulata. Styli saepe duo. Baccae duae, monospermae.

1. RUBIA TINCTORUM.

Foliis senis annuis, lanceolatis, supra glabris, margine carinaque subtus scabris, caule herbaceo, aculeato, corollis subquinquefidis, baccis glabris, nigris.

Planta perennis in Europa meridionali.

Nom. officin. RUBIA TINCTORUM.

Pars usualis. *Radix.*

II. PLANTAGO.

Calyx quadrifidus inferus. Corolla rotata quadrifida, supera, persistens. Stamina longissima. Capsula circumscissa, bilocularis, di-tetra-aut polysperma.

1. PLANTAGO MAJOR.

Foliis subovatis dentato-sinuatis, nervosis, glabriu-

scu-

ſculis, ſcapo tereti, ſpica cylindrica gracili, floribus arcte imbricatis, capſulis octoſpermis.

Planta perennis, ad vias et in locis incultis creberrima.

Nom. officin. PLANTAGO.

Partes uſuales. *Folia virentia.*

2. PLANTAGO PSYLLIUM.

Caule ramoſo herbaceo, ſuperne villoſo-viscido, foliis lineari-lanceolatis, dentatis, patentibus, pedunculis axillaribus pubescentibus, ſpica ovata, bracteis acuminatis, elongatis, patentibus.

Planta annua, in Europa meridionali et Aegypto.

Nom. officin. PSYLLIUM.

Pars uſualis. *Semen.*

III. DORSTENIA.

Receptaculum commune monophyllum, carnoſum, dilatatum, patens, orbiculare aut angulatum, in quo ſemina ſolitaria nidulantur. Staminum numerus variat ab uno-quinque.

1. DORSTENIA CONTRAJERVA (*a*).

Fo-

(*a*) *Contrajervae radicem* ex hac ſpecie colligi, vulgo dicitur. Videntur autem *Dorstenia Houſtoni* et *Pſoralea pentaphylla* eandem quoque ſuppeditare.

Foliis (cordatis vel) pinnatifido-palmatis, ſerratis, receptaculis quadrangulis (undulato-exciſis.)

Planta perennis Peruviana.

Nom. officin. CONTRAJERVA.

Pars uſualis. *Radix.*

IV. KRAMERIA.

Calyx nullus. Corolla tetra-vel pentapetala. Nectarium tetraphyllum, biforme. Antherae perforatae. Drupa echinata.

I. KRAMERIA TRIANDRA.

Foliis oblongis obovatisque, acuminatis, tomentoſis, floribus triandris.

Planta ſuffruticoſa in Peruviae montium declivibus, in arenoſis.

Nom. officin. RATANHIA.

Pars uſualis. *Radix.*

CLAS-

CLASSIS V.

PENTANDRIA

MONOGYNIA.

I. ANCHUSA.

Corolla infundibuliformis, fauce fornicibus erectis obtuſis clauſa. Nuces turbinatae, baſi perforatae.

1. ANCHUSA TINCTORIA.

Caule diffuſo, calloſo-hispido, foliis oblongis, ſemiamplexicaulibus, ſpinis bracteatis, fornicibus infra antheras tubo incluſis.

Planta perennis in Peloponneſo et in Inſula Cypro.

Nom. officin. ALKANNA.

Pars uſualis. *Radix.*

II. CYNOGLOSSUM.

Corolla infundibuliformis, vel ſubrotata; fauce clauſa fornicibus. Nuces echinatae, columnae centrali affixae, baſi imperforatae.

1. CYNOGLOSSUM OFFICINALE.

Foliis canescentibus villoſiusculis, inferioribus oblongis, utrinque attenuatis, ſuperioribus ſubovatis, racemis ſubpaniculatis.

Planta annua in Patriae ruderatis.

Nom. officin. CYNOGLOSSUM.

Partes usuales. *Herba*, *radix*.

III. SYMPHYTUM.

Calyx quinquepartitus. Corolla cylindrico-campanulata, fauce fornicibus subulatis, in conum conniventibus, clausa. Nuces basi perforatae.

1. SYMPHYTUM OFFICINALE.

Caule ramoso, superne alato, foliis ovato-lanceolatis, basi attenuatis, decurrentibus, supra scaberrimis, subtus hirsutis, calycibus acutis.

Planta perennis, in pratis humidis, ad fossas et rivos copiosissima.

Nom. officin. CONSOLIDA MAJOR, SYMPHYTUM.

Pars usualis. *Radix*.

IV. ERYTHRAEA, Richard.

Calyx quinquepartitus, pentagonus. Corolla infundibuliformis, limbo quinquefido. Antherae defloratae tortae. Stigma bilobum. Receptacula duo exstantia.

1. ERYTHRAEA CENTAURIUM, Richard (*a*).

Caule simplici tetragono, foliis oblongis, acutis, subtrinerviis, floribus fasciculato-corymbosis, bracteatis, tubo corollae calycem excedente.

Planta annua, in locis sabulosis, praesertim marinis.

Nom. officin. CENTAURIUM MINUS.

Partes usuales. *Summitates florentes.*

V. SPIGELIA.

Calyx quinquepartitus. Corolla infundibuliformis, limbo quinquefido. Capsula biloba, bilocularis, polysperma.

1. SPIGELIA MARILANDICA.

Caule simplici herbaceo, foliis sessilibus, oblongis, spica solitaria secunda, staminibus corolla brevioribus.

Planta perennis, in Carolina australi, solo profundiore, fertili.

Nom. officin. SPIGELIA.

Pars usualis. *Radix.*

VI. ME-

(*a*) Est *Gentiana Centaurium* LINNAEI, *Chironia Centaurium* SMITHII.

VI. MENYANTHES.

Calyx quinquepartitus. Corolla infundibuliformis, intus hirta. Stigma bilobum. Capſula bivalvis parietibus ſeminiferis.

1. MENYANTHES TRIFOLIATA.

Foliis erectis, ternatis, oblongis, ſerratis, racemis nudis.

Planta perennis in locis paludoſis et pratis udis.

Nom. officin. TRIFOLIUM AQUATICUM ſive FIBRINUM.

Pars uſualis. *Herba recens.*

VII. CONVOLVULUS.

Calyx quinquepartitus, nudus, vel bracteatus. Corolla campanulata, quinqueplicata. Stamina limbo breviora. Stigma capitatum, lobatum vel fisſum. Capſula uni-bi-tri-quadrilocularis.

1. CONVOLVULUS SCAMMONIA.

Foliis ſagittatis, auriculis baſi acuminatis ſinuato-dentatis, pedunculis ſubtrifloris, teretibus, folio longioribus, calycibus involucratis, dilatatis, obtuſisſimis.

Planta perennis orientalis, praeſertin in Syria frequens.

Pars uſualis. *Gummi-reſina, Scammonium aleppenſe dicta.*

2. CON-

2. CONVOLVULUS JALAPA (*a*).

Foliis cordatis, tri-quinquelobis, ſinuatis, rugoſis, hirſutis, ſubtus ſubtomentoſis, lobis oblongis, obtuſis, ſubcrenatis, pedunculis ſubtrifloris, limbo corollae repando-lobato, ſeminibus lanatis, radice tuberoſa.

Planta perennis in Xalapa et vera Cruce; in littore Georgiae et in ſabuloſis Floridae.

Nom. officin. JALAPPA.

Pars uſualis. *Radix.*

VIII. CINCHONA.

Calyx turbinatus, quinquedentatus. Corolla infundibuliformis, limbo patente. Filamenta tubo breviora. Stigma bifidum. Capſula bilocularis, polyſperma, medio dehiscens. Semina alata, margine lacero.

1. CINCHONA LANCIFOLIA, Mutis (*b*).

Foliis lanceolatis, acutis, utrinque glaberrimis.

Ar-

(*a*) Est *Ipomoea Jalapa* Purshii Conf. Flor. Americ. Septentr. I. pag. 145. Celeb. vero CURTIUS SPRENGEL *Ipomoeae* genus *Convolvulo* junxit in editione decima ſexta Syſtematis Vegetabilium, Gottingae 1825.

(*b*) Varias corticis ſpecies vero peruviano cortici, hoc praeſertim nostro tempore, aegrotorum maximo ſane damno, ſubſtitui, res est

Arbor in locis frigidioribus circa Santa Fé, et in nova Grenada.

Nom. notisſima. Has ſpecies dignoscere praecipua ſit Pharmacopoeorum, atque Medicorum cura. Inſtituti autem ratio non ſinit, hoc loco ſigna diagnostica tradere, quibus omnes inter ſe distinguantur. Verum enimvero non posſum, quin multifarias illas plantarum ſpecies verbo indicem, quarum corticem *Cinchonae lancifoliae* cortici mala fraude aut ſubſtituunt, aut intermiscent mercatores. Sunt ſequentes:

Cinchona delicata.

Cinchona glabra Ruizii.

Cinchona purpurea.

Cinchona pallescens Ruizii.

Cinchona lutescens, quae est *lutea* Ruizii.

Cinchona fusca Ruizii.

Cinchona montana.

Cinchona corymboſa, ſive *corymbifera.*

Cinchona caribaea.

Cinchona floribunda.

Cinchona angustifolia.

Cinchona fragrans.

Mespilus arbutifolia.

Liriodendron tulipifera.

Swietenia Mahagoni.

Achras mammoſa.

Achras ſapota.

Achras disſecta.

Achras ſalicifolia.

Nom. officin. CHINCHINA, five CORTEX PERUVIANUS FUSCUS.

Pars ufualis. *Cortex.*

2. CINCHONA OBLONGIFOLIA, Mutis.

Foliis oblongis, acuminatis, glabris, filamentis brevisfimis, antheris infra medium tubi latentibus.

Arbor in Andium nemoribus calidisfimis circa Mariguita novae Grenadae prope torrentes, ad Chinchao Peruviae.

Nom. officin. CHINCHINA RUBRA, CORTEX PERUVIANUS RUBER (*a*).

Pars ufualis. *Cortex.*

3. CINCHONA CORDIFOLIA, Mutis.

Foliis orbiculato-ovatis, faepe fubcordatis, fubtus tomentofis, fupra pubescentibus.

Ar-

Nerium antidyfentericum.

Volkameria aculeata.

Confulat, qui harum omnium characteres fuos facere cupit, praestantisfimum DÖRFFURTII opus, Neues Deutfches Apotheker-buch, nach der letzten Ausgabe der Preusfifchen Pharmacopoe. Tom. I. pag. 172. et feqq. aut B. TIEBOEL opusculum, de Kina in deszelfs gefchiedenis, foorten, vervalfchingen etc. Groningae apud JANUM OOMKENS, 1803. 8°.

(*a*) Conful. MICHAËLIS RHODE Monographiae Cinchonae generis Tentamen. pag. 57. Gottingae 1804. 8°.

Arbor in novae Grenadae montibus.

Nom. officin. CHINCHINA FLAVA, CORTEX PERUVIANUS REGIUS (*a*).

Pars ufualis. *Cortex.*

IX. BONPLANDIA (*b*).

Calyx quinquepartitus. Petala quinque bafi fubcohaerentia. Nectaria decem fquamaeformia. Stamina aliquot fterilia. Antherae calcaratae. Capfulae quinque coalitae uniloculares, monofpermae, bivalves.

1. BONPLANDIA TRIFOLIATA (*c*).

Foliolis ternatis, ovato-lanceolatis, integerrimis, glabris, glandulofo-punctatis, floribus paniculatis, barbatis.

Ar-

(*a*) Vid. l. c. pag. 58.

(*b*) ROEMERIO et SCHULTESIO *Angostura cuspare* dicitur. Maluerunt viri clarisfimi *Bonplandiae* nomen illi reddere generi, quod CAVANILLES multis jam abhinc annis in celeberrimi botanici honorem inftituerat, fed dein a WILLDENOWIO *Caldafia* fuit dictum, quam nomen antiquius fine ratione mutare. Servavimus vero novo huic generi *Bonplandiae* nomen, quod ipfis plantarum aequinoctialium fcriptoribus non displicuisfe videatur.

(*c*) *Bonplandia Angustura* SPRENGELII vid. l. c. pag. 780.

Arbor in America meridionali, frequens in ſylvis prope villam de Upatu et Alta Gracia.

Nom. officin. ANGUSTURA (*a*).

Pars uſualis. *Cortex.*

X. VERBASCUM.

Calyx quinquefidus. Corolla rotata, limbo inaequaliter lobato. Filamenta ſubbarbata. Antherae difformes. Capſula valvis inflexis, diſſepimentum formantibus, in placentas incraſſatis.

I. VERBASCUM THAPSUS.

Foliis oblongis, tomentoſis, crenatis, inferioribus obtuſis in petiolum attenuatis, ſuperioribus acutis, decurrentibus, racemo ſpicato denſo, corolla ſubcampanulata, antheris ſubaequalibus.

Plan-

(*a*) Multis hunc corticem perverſe *Augusturam* dici, recte monent VON HUMBOLDT et A. BONPLAND. Est vero *Angoſturae* nomine inſigniendus, cum Hiſpani *cascarilla o corteza del Angostura* illud medicamen vocent. „L'Oronoque," ajunt itineratores celeberrimi, „ſe rétréciſſant beaucoup près de la Guiane espagnole, la ville de *ſanto Tomas de la Nueva Guayana* est apellée vulgairement, ſur les côtes de la Terre-Ferme, le *Détroit* où *la Angostura*." Unde nominis origo ſponte patet. Vid. Plantes equinoxiales; douzième livraiſon. pag. 62.

Planta biennis, in nostri climatis locis incultis ſiccioribus frequens.

Nom. officin. VERBASCUM.

Partes uſuales. *Folia, flores.*

XI. DATURA.

Calyx tubuloſo-ventricoſus, baſi peltata perſiſtente. Corolla infundibuliformis plicata, limbo dentato. Stigma craſſiuſculum bilobum. Capſula ſemiquadrilocularis, quadrivalvis, placentis diſcretis.

1. DATURA STRAMONIUM.

Foliis ovatis ſinuato-dentatis, glabris, pericarpiis ovatis, erectis, ſpinoſis, ſpinis ſubaequalibus, divergentibus, caule herbaceo.

Planta annua, in ruderibus refertis locis, ad ſepes, vias, in ſimetis, ad foſſas ſponte naſcens.

Nom. officin. STRAMONIUM.

Partes uſuales. *Herba recens, ſemen.*

XII. HYOSCYAMUS.

Calyx tubuloſus, inferne ventricoſus, quinquefidus. Corolla infundibuliformis, limbo obliquo, (interdum lateraliter fiſſo). Capſula operculata, circumſciſſa, polyſperma.

1. HYOSCYAMUS NIGER.

Foliis fessilibus, semidecurrentibus, ovato-oblongis, finuato-dentatis, pilosiusculis, floribus subsessilibus, corollis reticulatis.

Planta biennis, in Europae ruderibus refertis pinguibus agris.

Nom. officin. HYOSCYAMUS.

Partes usuales. *Folia recentia, semen.*

XIII. NICOTIANA.

Calyx tubulosus, quinquefidus. Corolla infundibuliformis, limbo plicato. Capsula, apice quadridentata, placentis ad dissepimentum transversis.

1. NICOTIANA TABACUM.

Foliis fessilibus, oblongo-lanceolatis, acuminatis, inferioribus decurrentibus, corollae fauce inflato-ventricosa, limbi laciniis acuminatis.

Planta annua Americae meridionalis.

Nom. officin. NICOTIANA.

Partes usuales. *Folia.*

XIV. ATROPA.

Calyx quinquepartitus. Corolla campanulata, ven-

ventricofo-ovata, calyce duplo longior. Stamina fubexferta. Stigma capitatum. Bacca globofa, bilocularis, placentis liberis.

1. ATROPA BELLADONA.

Caule herbaceo, foliis oblongis, utrinque attenuatis, integerrimis, pedunculis unifloris, nutantibus.

Planta perennis, in fylvis caeduis, aliisque locis defertis, umbrofis, praefertim Belgii meridionalis.

Nom. officin. BELLADONNA.

Partes ufuales. *Radix, folia.*

XV. SOLANUM.

Calyx quinque-decempartitus. Corolla fubrotota, quinque-decemfida. Antherae conniventes, apice poro gemino dehiscentes. Bacca bi-tri-quadrilocularis, placentis fepto adnatis. Semina glabra.

1. SOLANUM DULCAMARA.

Caule fruticofo, foliis cordatis glabris, fuperioribus auriculato-hastatis, racemis cymofis.

Stirps perennis frutescens, farmentofa, ad fepes, in fruticetis, in locis humidis indigena.

Nom. officin. DULCAMARA.

Partes ufuales. *Stipites.*

XVI. CAPSICUM.

Calyx quinquefidus. Corolla ſubrotata, quinquefida. Antherae conniventes, longitudinaliter dehiscentes. Antrum corticoſum, polymorphum, biloculare, placenta baſilari. Seminibus ſuperne diſſepimento adnatis.

I. CAPSICUM ANNUUM.

Caule herbaceo, fructibus ſubſolitariis, oblongis, ſubpendulis, petiolis glabris.

Planta annua Americae meridionalis.

Nom. officin. PIPER HISPANICUM, ſeu INDICUM.

Pars uſualis. *Fructus.*

XVII. STRYCHNOS.

Calyx quinquepartitus. Corolla tubuloſa, limbo quinquepartito. Stamina fauci inſerta. Stigma capitatum. Bacca mono-polyſperma.

I. STRYCHNOS NUX VOMICA.

Foliis ovatis, glabris, integerrimis, quinquenerviis, cymis terminalibus, fructibus glabris.

Arbor in Ceylonae et Malabariae arenoſis locis.

Nom. officin. NUX VOMICA.

Pars uſualis. *Semen.*

XVIII. VI-

XVIII. VITIS.

Calyx minimus, quinquedentatus. Petala emarcida, apice fornicata cohaerentia. Stigma capitatum. Bacca oligofperma.

1. VITIS VINIFERA.

Foliis lobato-finuatis, nudiusculis.

Frutex in orbis quatuor partibus temperatis.

Partes ufuales. *Pasfulae majores*, et, quod ex uvis praeparatur, *vinum*.

2. VITIS APYRENA (*a*).

In iisdem, ac praecedens, regionibus habitat.

Partes ufuales. *Pasfulae minores.*

XIX. CEPHAELIS, Swartz.

Flores capitati, congesti, involucrati. Calyx urceolatus, quinquedentatus, bracteis fuffultus. Corolla infundibuliformis, fauce barbata, limbo quinquefido. Stamina inclufa. Stigma bifidum. Drupa dipyrena, fulcata.

1. CEPHAELIS IPECACUANHA, Tusfac.

Caule fimplici fuffruticofo, adfcendente, nodofo, foliis obovato-oblongis acutiufculis, bafi attenuatis, junioribus pubefcentibus, ftipulis multifido-fetaceis, pedun-

(*a*) Varietas *Vitis viniferae.*

dunculis axillaribus rectis, involucro diphyllo cordato, obtuſo, flores aequante.

Planta perennis, in Braſiliae umbroſis circa Fernambuco, Rio Janeiro.

Nom. officin. IPECACUANHA.

Pars uſualis. *Radicis cortex* (*).

XX. RHAMNUS.

Flores ſaepe dioeci aut polygami. Calyx quadri-quinquefidus. Petala quatuor-quinque, vel nulla. Stamina hypopetala. Stylus ſubdiviſus. Bacca bi-triſperma. Semina ſtrophiolo cartilaginoſo.

1. RHAMNUS CATHARTICA.

Foliis ſubrotundo-ovatis, crenulatis, pubeſcentibus, venoſo-nervoſis, floribus quadrifidis ſubdioecis, pedunculis ſubaggregatis, unifloris.

Frutex ad vias et in ſepibus ſpontaneus.

Nom. officin. SPINA CERVINA.

Partes uſuales. *Baccae.*

XXI. RI-

(*a*) Ipecacuanha radix (ipecacuan, ipecuca, ipeca, ſic dicta in America, i. e. emetica) e diverſis herbis americanis colligi videtur. Confer genaure Beſtimmung der Pflanzen, welche die Ipecacuanha liefern, vom Herrn Profeſſor SPRENGEL in Halle; in Berliniſches Jahrbuch für die Pharmacie cet. Berlin 1821. pag. 25 et ſeqq.

XXI. RIBES.

Calyx ventricoſus quinquefidus, coloratus, petala alternaque ſtamina gerens. Piſtillum bifidum. Bacca globoſa, placentis adverſis.

1. RIBES RUBRUM.

Inerme, racemis glabris, pendulis, bracteis abbreviatis, floribus planiusculis, foliis cordatis, quinquelobis, dentatis, ſubtus pubescentibus.

Frutex in dumetis, ſylvis aliisque patriae locis ſponte nascens.

Nom. officin. RIBES RUBRUM.

Partes uſuales. *Baccae recentes.*

2. RIBES NIGRUM.

Inerme, foliis quinquelobis, ſerratis, ſubtus reſinoſo-punctatis, racemis floribusque campanulatis pubescentibus, pedunculo baſilari unifloro.

Frutex in vallibus et ad rivulos ſponte nascens.

Nom. officin. RIBES NIGRUM.

Partes uſuales. *Baccae recentes.*

PEN-

PENTANDRIA

DIGYNIA.

I. CHENOPODIUM.

Calyx quinquepartitus, pentagonus, demum haud mutatus. Corolla nulla. Stamina receptaculo inserta. Semen unum, lenticulare, superum.

1. CHENOPODIUM AMBROSIOIDES.

Foliis lanceolatis, remote dentatis, subsinuatis, racemis foliatis simplicibus.

Planta annua in Mexico et Lusitania.

Nom. officin. CHENOPODIUM AMBROSIOIDES.

Pars usualis. *Herba.*

II. GENTIANA.

Calyx campanulatus quadri-quinquefidus. Corolla subcampanulata quadri-quinquefida, fauce nuda, vel barbata. Stigma bilobum sessile. Capsula unilocularis, apice bivalvis. Semina haud marginata.

1. GENTIANA LUTEA.

Caule erecto fistuloso, corollis quinquefidis subrota-

tatis, pedunculis verticillatis, ſubcymoſis, calycibus ſcarioſis, fiſſis, foliis ovato-oblongis, quinquenerviis.

Planta in Alpibus perennis.

Nom. officin. GENTIANA RUBRA.

Pars uſualis. *Radix.*

III. ULMUS.

Calyx campanulatus, quadri-quinque-octolobus, marceſcens. Corolla nulla. Stamina quatuor-quinque-octo, ſaepius quinque. Fructus ſuborbicularis, compreſſus, membranaceus, medio incraſſatus, ſemine unico lenticulari.

I. ULMUS CAMPESTRIS.

Foliis baſi inaequalibus, oblongis, duplicato-ſerratis, floribus ſubſeſſilibus, conglomeratis, pentandris, fructibus glabris.

Arbor in Belgio frequens.

Nom. officin. ULMUS.

Pars uſualis. *Cortex interior.*

IV. IMPERATORIA.

Fructus compreſſus, planus, margine alatus, costis tribus obtuſis dorſalibus, valleculis ſulcatis. Involucrum nullum.

1. IMPERATORIA OSTRUTHIUM.

Caule tereti glabro, ſimpliciusculo, foliis ternato-pinnatis, foliolis late ovatis, lobatis, baſi inaequalibus, inciſo-ſerratis, vaginis amplis, floribus albidis.

Planta perennis, in montibus Helvetiae aliisque ſponte crescens.

Nom. officin. IMPERATORIA.

Pars uſualis. *Radix.*

V. DAUCUS.

Involucrum pinnatifidum. Flores ſubradiantes. Fructus oblongus, costis quinque aculeatis, angulis interpoſitis ſetoſis aut pariter aculeolatis. Albumen convolutum, aut ſemilunare.

1. DAUCUS CAROTA.

Hispidus, foliis tripinnatis opacis, foliolis pinnatifidis, laciniis lanceolatis cuspidatis, involucris involucellisque pinnatifidis, umbellam ſubaequantibus, aculeis rectis, latitudinem fructus aequantibus.

In campis pratisque crescit.

Nom. officin. DAUCUS SYLVESTRIS.

Partes uſuales. *Semen, Radix.*

VI. CONIUM.

Fructus ovatus, ſolidus, costis quinque obtu-

tufis, immaturis crenulatis. Involucra et involucella.

I. CONIUM MACULATUM.

Caule erecto, maculato, glabro, foliis tripinnatis, foliolis lanceolatis pinnatifidis, involucro utroque polyphyllo.

Planta biennis, in umbrofis, ad fepes et vias, in locis ruderibus refertis, indigena.

Nom. officin. CICUTA.

Pars ufualis. *Herba.*

* CICUTA.

Involucrum fubnullum. Fructus ovatus, folidus, quinque-costatus, cortice in valleculis prominulo.

I. CICUTA VIROSA.

Caule tereti, foliis tripinnatis, foliolis fubternis, lanceolatis, acutis, ferratis, umbellis oppofitifoliis, involucellis lineari-fetaceis.

Planta perennis, habitat in paludibus, et fosfis.

** AETHUSA.

Involucrum nullum. Involucella dimidiata. Fructus ovatus, folidus, cortice in costas quinque acutas turgefcente.

I. AETHU-

I. AETHUSA CYNAPIUM.

Foliis conformibus.

Planta annua, frequens in Belgii aggeribus et ſylvis, inter olera et ad vias.

*** CHAEROPHYLLUM.

Fructus conicus, ecoſtatus, glaber, raphe ſulcata. Involucrum ſubnullum.

I. CHAEROPHYLLUM SYLVESTRE.

Caule ſulcato, ſtriato, glabro, geniculis tumidiuſculis, foliis tripartito-decompoſitis, foliolis ovatis, pinnatifidis, lacinulis oblongis obtuſiuſculis, extremis elongatis, umbellis terminalibus, pedunculis glabris.

Planta perennis ad vias et in locis Patriae cultis admodum frequens.

**** MYRRHIS, Moriſon.

Fructus pyramidatus, roſtratus, quinquecoſtatus, ſtylis coronatus. Involucrum nullum.

I. MYRRHIS TEMULA, Gaertner.

Caule aſpero maculato, geniculis tumidis, foliis ſubbipinnatis, utrinque hirſutiuſculis, foliolis ovato-oblongis, inciſis, denticulatis, involucellis reflexis, ciliatis, umbellis nubilibus cernuis.

Plan-

(a) Est *Chaerophyllum temulum* LINNAEI.

Planta biennis, habitat in locis umbrosis ad arvos, vias et sepes.

VIII. FERULA.

Fructus compressus planus, margine incrassato, costis dorsalibus tribus obtusis. Flores polygami. Involucra et involucella varia.

1. FERULA ASA FOETIDA.

Caule tereti, nudo, simplici, vaginato, foliis radicalibus ternato-compositis, foliolis oblongis sinuato-pinnatifidis oblongis, laciniis obtusis, antice excisis, involucro subnullo.

Planta perennis Persiae.

Pars usualis. *Gummi-resina*, cui nomen est *Asa foetida.*

2. FERULA PERSICA.

Caule tereti glauco, foliis ternato-supradecompositis, foliolis remotiusculis decursive pinnatis, laciniis lineari-lanceolatis, apice dilatatis, incisis, ciliatis, nervosis, umbella primordiali sessili, involucro involucellisque nullis.

Planta perennis in Persia.

Pars usualis. *Gummi-resina*, cui nomen est *Sagapenum ?*

3. FERULA OPOPANAX, Sprengel (*a*).

Cau-

(*a*) *Pastinaca Opopanax* LINNAEI.

Caule teretiusculo, inferne aspero, foliis subbipinnatis, foliolis inaequalibus cordatis, obtusis, crenatis, involucris calycibusque obsoletis.

Planta perennis Europae meridionalis et Orientis.

Pars usualis. *Gummi-resina*, quae *Opopanax* dicitur?

IX. HERACLEUM.

Fructus compressus, membranaceo-marginatus, costis tribus dorsalibus obtusis, vittis clavatis. Flores subradiantes. Involucrum subnullum.

1. HERACLEUM GUMMIFERUM, Willdenow (*a*).

Foliis ternato-pinnatifidis, subtus tomentosis, extremo sinuato lobato, laciniis obtusis dentatis, ramis subverticillatis, involucris persistentibus, floribus albidis radiantibus, fructibus pubescentibus.

Planta perennis in Pyrenaeis, Transsylvania, Tauria et Caucaso.

Pars usualis. *Gummi-resinam*, quae in officinis *Gummi-*

(*a*) *Heracleum Pyrenaicum*, Cusson. Conf. Willd. Hort. Berolin. t. 53 et 54. et C. SPRENGEL in Caroli a Linné system. vegetabil. concinnato a JOS. AUG. SCHULTES. Vol. VI. pag. 577 et 578. Stuttgardtiae 1820. 8º.

mi ammoniaci nomine venditur, ex hac ſpecie colligi, ſuſtinuit WILLDENOVIUS; ſed originis dubiae est.

X. LIGUSTICUM.

Fructus ovato-oblongus, coſtis quinque acutis, valleculis ſulcatis. Involucrum et involucella polyphylla.

1. LIGUSTICUM LEVISTICUM.

Caule tereti ſtriato, foliis ternato-decompoſitis, foliolis obovatis, cuneatis, inciſo-dentatis, lucidis, ſubcoriaceis.

Planta perennis, in collibus maritimis ſponte naſcens.

Nom. officin. LEVISTICUM.

Partes uſuales. *Radix, Semen.*

XI. ANGELICA.

Fructus ſubcompreſſus, margine alatus, coſtis tribus dorſalibus, acutis, ſubalatis, valleculis ſulcatis. Involucrum nullum.

1. ANGELICA ARCHANGELICA.

Caule glabro, tereti, ſtriato, foliis bipinnatis, foliolis ſubcordatis, lobatis, argute ſerratis, extremo trilobo, floribus viridi-luteis.

Plan-

Planta biennis, in Lapponia, Norvegia, Islandia, cet. ſponte crescens.

Nom. officin. ANGELICA.

Pars uſualis. *Radix.*

* ANGELICA SYLVESTRIS.

Caule ſuperne cano pubeſcente, foliis bipinnatis, foliolis ovatis, acutis, ſerratis, baſi ſubbilobis, floribus albidis.

Planta perennis, in pratis udis totius Europae.

XII. CUMINUM.

Involucrum utrumque oligophyllum. Fructus ovato-prismaticus, glabriuſculus, utriculatus, ſeptemcoſtatus, valleculis vittatis.

1. CUMINUM CYMINUM.

Planta annua orientalis, culta in inſulis Maltha et Sicilia.

Nom. officin. CUMINUM.

Pars uſualis. *Semen.*

XIII. OENANTHE.

Involucrum ſubnullum. Involucella polyphylla. Floſculi ſaepe radiantes polygami. Fructus prismaticus, acute coſtatus, calyce, ſtyliſque coronatus.

1. OENAN-

1. OENANTHE PHELLANDRIUM, Lamarck (*a*).

Caule ramoſo, fiſtuloſo, ſulcato, foliis ſubtripinnatis, foliolis divaricatis, ovatis, inciſo-dentatis, pedunculis axillaribus, involucro nullo.

Planta biennis, in foſſis et ad lacus frequens, indigena.

Nom. officin. PHELLANDRIUM, ſeu FOENICULUM AQUATICUM.

Pars uſualis. *Semen.*

XIV. CORIANDRUM.

Involucrum nullum. Flores radiantes. Fructus globoſus vix coſtatus, raphe membrana obducta vittata. Albumen ſemilunare.

1. CORIANDRUM SATIVUM.

Caule tereti, foliis decompoſitis nitidis, foliolis linearibus, obtuſiuſculis, floribus albis radiantibus.

Planta annua Europae meridionalis.

Nom. officin. CORIANDRUM.

Pars uſualis. *Semen.*

XV. CHAEROPHYLLUM.

Fructus conicus, ecoſtatus, glaber, raphe ſulcata. Involucrum ſubnullum.

1. CHAE-

(*a*) *Phellandrium aquaticum* LINNAEI.

1. CHAEROPHYLLUM SATIVUM, Bauhinus (*a*).

Caule glabro, foliis tripartito-decompoſitis, foliolis ovatis pinnatifidis, laciniis obtuſiuſculis, pedunculis axillaribus ternis pubescentibus.

Planta annua, copioſe culta.

Nom. officin. CEREFOLIUM.

Pars uſualis. *Herba recens.*

XVI. PASTINACA.

Fructus ovalis, compresſus, planus, margine alatus, dorſo triſtriatus, raphe biſtriatus. Involucrum nullum.

1. PASTINACA ANETHUM, Sprengel (*b*).

Caule ſimplici, tereti, foliis decompoſitis, glabris, glaucis, foliolis lineari-filiformibus, integerrimis.

Planta annua, in meridionali Europa ſponte naſcens.

Nom. officin. ANETHUM.

Partes uſuales. *Herba, Semen.*

XVII. MEUM, Tournefort.

Involucrum nullum. Involucella oligophylla. Fructus prismaticus, acute coſtatus.

1. MEUM FOENICULUM, Sprengel (*c*).

Cau-

(*a*) *Scandix Cerefolium* LINNAEI.

(*b*) *Anethum graveolens* LINNAEI.

(*c*) *Anethum Foeniculum* LINNAEI.

Caule ſuperne ramoſo, foliis biternatis, foliolis lineari-filiformibus glaucis, pinnatifido-trifidis, involucellis nullis.

Planta biennis inter ſegetes Belgii meridionalis.

Nom. officin. FOENICULUM.

Partes uſuales. *Radix*, *Semen*.

α. MEUM FOENICULUM, *varietas germanica.*

A praecedenti, ſeminibus duplo minoribus, discernendum.

XVIII. CARUM.

Involucrum monophyllum, involucella nulla. Fructus oblongo-prismaticus, coſtis tribus dorſalibus obtuſiuſculis, valleculis ſulcatis, ſtriatis, raphe lata, utrinque coſtata.

1. CARUM CARVI.

Foliis bipinnatis glabris, foliolis infimis decusſatis, floribus albis.

Planta biennis in Europae pratis.

Nom. officin. CARVI.

Pars uſualis. *Semen.*

XIX. SISON.

Fructus ovatus ſolidus, dorſo tricoſtato, valleculis convexis, lateribus contractis, raphe excavata. Involucrum oligophyllum aut nullum.

1. SI-

1. SISON ANISUM, Sprengel (*a*).

Caule ſimplici, foliis radicalibus longe petiolatis, cordato-ſubrotundis, lobatis, inciſo-ſerratis, ſuperioribus pinnatifidis, lanceolatis, cuneatis, ſummis trifidis, linearibus, integerrimis, involucro nullo.

Planta annua Aegyptiaca.

Nom. officin. ANISUM.

Pars uſualis. *Semen.*

XX. APIUM.

Involucra et involucella nulla. Fructus ovatus ſolidus, obtuſe coſtatus.

1. APIUM PETROSELINUM.

Caule erecto ramoſo, angulato, foliis decompoſitis, lucidis, foliolis inferioribus ovato-cuneatis trifido-dentatis, ſuperioribus lanceolatis, integriuſculis, involucellis filiformibus.

Planta biennis, in Sardinia et Sicilia indigena.

Nom. officin. PETROSELINUM.

Partes uſuales. *Radix et Herba, eaeque recentes, Semen.*

PEN-

(*a*) *Pimpinella Aniſum* LINNAEI.

PENTANDRIA.

TRIGYNIA.

I. RHUS.

Flores ſubdiclini. Calyx quinquefidus. Petala quinque vel nulla. Stamina brevia. Stigmata tria. Bacca monoſperma.

1. RHUS TOXICODENDRON.

Foliis ternatis, foliolis amplis, ovatis, acutis, membranaceis, ſubangulatis, axillis venarum ſubtus barbatis, floribus dioecis, racemoſis, caule ſubradicante.

Frutex Americae ſeptentrionalis, nobis cultus.

Nom. officin. TOXICODENDRON VULGARE.

Partes uſuales. *Folia.*

II. SAMBUCUS.

Calyx quinquedentatus, corolla rotata. Stigmata tria. Bacca globoſa, ſubtriſperma.

1. SAMBUCUS NIGRA.

Caule arboreo, foliis pinnatis, foliolis oblongo-lanceolatis, ſerrulatis, utrinque glabris, cymis ramoſis nudis, ſtipulis ſubnullis.

Arbor in multis locis Patriae ſponte naſcens, frequens culta.

Nom.

Nom. officin. SAMBUCUS.

Partes uſuales. *Cortex interior, ſive medius, Flores, Baccae recentes.*

III. TAMARIX.

Calyx quinquepartitus. Petala quinque, obtuſa. Stamina quinque aut decem, ſubinde monadelpha. Capſula trivalvis, valvis placentiferis. Semina comoſa.

1. TAMARIX GALLICA.

Floribus pentandris, bracteis pedicello brevioribus, ſpicis lateralibus ſubpaniculatis, foliis lanceolato-ſubulatis, ſubamplexicaulibus.

Arbor in Hiſpania, Gallia et Italia creſcens.

2. TAMARIX GERMANICA.

Floribus decandris monadelphis, ſpicis terminalibus ſolitariis, bracteis pedicello longioribus, foliis lineari-lanceolatis, ſeſſilibus.

Frutex, ſponte creſcens in Germaniae locis inundatis, ad ripas Rheni et Danubii, inque Aſiae montibus Davuriae et Caucaſi.

Nom. officin. TAMARISCUS.

Pars uſualis. *Cortex.*

PENTANDRIA

PENTAGYNIA.

I. LINUM.

Calyx pentaphyllus. Petala quinque cum ſtaminibus annulo perigyno inſerta. Filamenta ſterilia cum fertilibus alterna. Capſula decemlocularis, loculis monoſpermis, valvis introflexis.

1. LINUM USITATISSIMUM.

Foliolis calycinis ovatis, acutis, trinervibus, petalis crenatis, foliis lanceolatis, caule ſubſolitario.

Planta annua ſativa, copioſe culta.

Nom. officin. LINUM.

Partes uſuales. *Semen*, et, quod ex ſeminibus habetur, *Oleum*, et *Farina*.

CLAS-

CLASSIS VI.

HEXANDRIA

MONOGYNIA.

I. ALLIUM.

Flores umbellati, terminales, e ſpatha bivalvi orti. Corolla ſexpartita, ſaepius patens. Stigma ſimplex. Capſulae triquetrae, loculis profunde bipartitis, axi filiformi post valvularum dehiſcentiam ſuperſtite.

1. ALLIUM SATIVUM.

Umbella bulbifera globoſa, foliis linearibus, integerrimis, bulbo ſobolifero.

Planta perennis in pratis Belgii meridionalis et Sicilia ſponte provenit.

Nom. officin. ALLIUM.

Pars uſualis. *Bulbus.*

2. ALLIUM CEPA.

Umbella capſulifera globoſa, ſcapo fistuloſo inferne ventricoſo, foliis teretibus longiore.

Planta biennis, in hortis culta.

Nom. officin. CEPA.

Pars uſualis. *Bulbus recens.*

II. LILIUM.

Corolla campanulata, laciniis ſex profundis, rectis aut extus revolutis, ſupra ſulco longitudinali fimbriato vel nudo ad baſin excavatis.

1. LILIUM CANDIDUM.

Foliis lanceolatis, ſparſis, undulatis, floribus pedunculatis, terminalibus, intus glabris.

Planta perennis in Syria, affinibus locis et Helvetia; frequens culta in hortis.

Nom. officin. LILIUM ALBUM.

Partes uſuales. *Bulbus, Petala recentia.*

III. SCILLA.

Corolla ſexpartita, ſaepius patens, decidua. Filamenta glabra, filiformia. Semina rotundata. Radix bulboſa.

1. SCILLA MARITIMA.

Foliis lanceolatis, racemo conico elongato, bracteis refractis, ſubtus calcaratis.

Planta perennis, in oris maris mediterranei frequens.

Nom. officin. SCILLA.

Pars uſualis. *Bulbus.*

IV. ALOE.

IV. ALOE.

Calyx petaloideus erectus, basi staminifer. Capsula parum costata.

1. ALOE SOCOTRINA, Haworth.

Caule senecto suffruticoso, percrasso, dichotomo, foliis ensiformibus, virescentibus, superne subincurvatis, serraturis marginalibus parvis, albis, numerosis.

Perennis Indiae orientalis et Africae australis.

2. ALOE SPICATA, Thunberg.

Caulescens, foliis planis, ensiformibus, dentatis, floribus spicatis, campanulatis, horizontalibus.

Frutex in Promontorii bonae spei interioribus regionibus.

Pars usualis. *Extractum siccum*, quod Pharmacopoeorum *Aloë succotrina* et *capensis.*

3. ALOE VULGARIS, Decandolle (*a*).

Caule suffruticoso, propaginibus radicalibus, foliis ensiformibus sinuato-serratis, corollis luteis.

Frutex in Barbados, Jamaica, Promontorio bonae spei.

Pars usualis. *Extractum siccum*, vulgo *Aloë hepatica.*

V. ACO-

(*a*) Est *Aloë barbadensis* HAWORTHII. Conf. Synopsis plantarum succulentarum cet. Auctore A. W. HAWORTH. Norimbergae. 1819. pag. 85. 8°.

V. ACORUS.

Flores in ſpicam teretem lateralem diſpoſiti. Corollae hexapetalae glumaceae, nudae. Stylus nullus. Capſula triangularis, trilocularis.

1. ACORUS CALAMUS.

Scapi mucrone longisſimo, foliaceo.

Planta perennis, in fosſis, piscinis, ſtagnisque crebra.

Nom. officin. ACORUS, CALAMUS AROMATICUS.

Pars uſualis. *Radix.*

VI. CALAMUS.

Calyx hexaphyllus. Corolla nulla. Bacca exarida, monoſperma, retrorſum imbricata.

1. CALAMUS DRACO, Willdenow (*a*).

Aculeis caudicis appresſis, frondium patentibus, ſpadice erecto.

Fru-

(*a*) Praeter hanc ſpeciem, multas alias plantas *Sanguinem Draconis* praebere, pasſim legimus. Praecipuae ſunt:

Pterocarpus Draco.
Dracaena Draco.
Dracaena ijuccaeformis Forst.
Dalbergia monetaria, et generis
Croton variae ſpecies.

Frutex Indiae orientalis.

Pars uſualis. *Reſina*, quae *Draconis ſanguis* officinarum est.

HEXANDRIA

DIGYNIA.

I. ORYZA.

Calyx biglumis, uniflorus. Corolla bivalvis, aequalis, nunc mutica, nunc ariſtata.

1. ORYZA SATIVA.

Planta annua aethiopica? colitur in Indiae paludoſis; in America et Italia.

Nom. officin. ORYZA.

Pars uſualis. *Semen decorticatum.*

HEXANDRIA

TRIGYNIA.

I. RUMEX.

Calyx ſexpartitus, laciniis interioribus perſiſtentibus, ſemen triquetrum tegentibus, exterioribus minoribus reflexis.

1. RUMEX ACUTUS.

Floribus hermaphroditis, valvulis oblongis, ſubden-

dentatis, graniferis, foliis cordato-oblongis, acuminatis, racemis foliofis.

Planta perennis, in locis humidis.

Nom. officin. LAPATHUM ACUTUM, OXYLAPATHUM.

Pars ufualis. *Radix.*

2. RUMEX AQUATICUS.

Floribus hermaphroditis, valvulis ovatis, obfolete graniferis, integerrimis, foliis cordato-lanceolatis, acutis.

Planta perennis, ad ripas fluviorum et in paludibus frequens.

Nom. officin. BRITANNICA HERBA, five HYDROLAPATHUM.

Pars ufualis. *Radix.*

3. RUMEX ACETOSA.

Floribus dioecis, foliis oblongis, fagittatis, hamis retrorfum porrectis, valvulis non graniferis, integerrimis.

Planta perennis, in pratis et pascuis frequens.

Nom. officin. ACETOSA VULGARIS.

Partes ufuales. *Folia recentia.*

II. COLCHICUM.

Corolla tubulofa, longa, bulbo innafcens, lim-

limbo campanulato sexpartito. Stamina apici tubi inserta; antherae oblongae versatiles. Styli longissimi. Stigmata adunca. Capsula trilobata, lobis inflatis, erectis, basi coalitis, polyspermis.

1. COLCHICUM AUTUMNALE.

Bulbo submultifloro, floribus folia longe praeëuntibus, foliis planis lato-lanceolatis.

Planta perennis, in pratis Belgii humidis.

Nom. officin. COLCHICUM.

Pars usualis. *Radix recens.*

CLASSIS VII.

HEPTANDRIA

MONOGYNIA.

I. AESCULUS.

Calyx campanulatus, quinquedentatus. Petala quinque inaequalia. Stamina diſtincta, inaequalia, declinata. Stylus ſubulatus. Capſula coriacea, echinata, trilocularis, trivalvis.

1. AESCULUS HIPPOCASTANUM.

Foliis digitatis, ſeptenis, corollis pentapetalis, patulis.

Aſiae ſeptentrionalis indigena arbor, nunc vero in Belgio ſpontanea.

Nom. officin. HIPPOCASTANUM.

Pars uſualis. *Cortex.*

CLAS-

CLASSIS VIII.

OCTANDRIA

MONOGYNIA.

I. AMYRIS.

Calyx quadridentatus. Petala quatuor, oblonga, patentia. Stigma ſubcapitatum. Bacca drupacea, monoſperma per abortum.

1. AMYRIS ELEMIFERA.

Foliis ternatis, quinato-pinnatisque, ſubtus tomentoſis.

Arbor orientalis.

Pars uſualis. *Reſina, Elemi* dicta.

2. AMYRIS KATAF, Forskal.

Foliis ternatis, apice ſerratis, pedunculis confertis, bifidis.

Arbor aethiopica.

Pars uſualis. *Gummi-reſina*, cui *Myrrha* nomen?

II. DAPHNE.

Calyx nullus. Corolla tubuloſa, quadriloba, ſtamina includens. Drupa monoſperma.

1. DAPHNE MEZEREUM.

Flo-

Floribus lateralibus, sessilibus, ternis, foliis lanceolatis, post flores evolutis, deciduis.

Frutex in Gallia, Hispania, Germania et Belgio.

Nom. officin. MEZEREUM.

Pars usualis. *Cortex.*

OCTANDRIA

TRIGYNIA.

I. POLYGONUM.

Calyx nullus. Corolla quadri-sexpartita, persistens. Stamina quinque-novem, saepius octo. Stigmata duo aut tria. Semen unicum, ovatum aut triangulare.

1. POLYGONUM BISTORTA.

Caule simplicissimo, monostachyo, foliis ovatis, undulatis, radicalibus in petiolum decurrentibus.

Planta perennis, in pratis et pascuis montosis.

Nom. officin. BISTORTA.

Pars usualis. *Radix.*

II. COCCOLOBA.

Calyx quinquepartitus, coloratus, demum baccatus. Corolla nulla. Bacca calycina, monosperma.

1. COC-

1. COCCOLOBA UVIFERA.

Foliis cordato-ſubrotundis, nitidis.

Arbor Americae ſeptentrionalis.

Pars uſualis. Succus induratus, *Kino*, ſeu *Gummi kino*, ſeu *Gummi gambienſe* dictus?

CLAS-

CLASSIS IX.

ENNEANDRIA MONOGYNIA.

I. LAURUS.

Calyx nullus. Corolla quadri-ſexfida, aequalis. Stamina duplici ſerie diſpoſita, exteriora omnia fertilia, interiora alterna ſterilia, alterna fertilia et baſi biſappendiculata aut biglanduloſa. Drupa carnoſa.

1. LAURUS CINNAMOMUM.

Foliis trinerviis, ovato-oblongis, nervis verſus apicem evanescentibus.

Arbor Ceylonenſis.

Nom. officin. CINNAMOMUM CEYLONENSE.

Partes uſuales. *Cortex*, et, quod ex cortice deſtillatur, *Oleum.*

* LAURUS CASSIA.

Foliis triplinerviis, lanceolatis.

Frutex in Malabaria, Sumatra et Java habitans.

2. LAURUS CAMPHORA.

Foliis triplinerviis, lanceolato-ovatis.

Arbor Indiae orientalis, praeſertim in Japonia frequens.

Pars uſualis. *Camphora.*

3. LAU-

3. LAURUS NOBILIS.

Foliis lanceolatis, venofis, perennantibus, floribus quadrifidis, dioecis.

Arbor Europae meridionalis, in hybernaculis culta.

Nom. officin. LAURUS.

Partes ufuales. *Folia, Baccae, Oleum, laurinum dictum.*

4. LAURUS SASSAFRAS.

Foliis integris, trilobisque.

Arbor Americae feptentrionalis.

Nom. officin. SASSAFRAS.

Partes ufuales. *Lignum cum cortice.*

5. LAURUS CULILABAN.

Foliis triplinerviis, oppofitis.

Arbor diffufe per Infulas orientales crescens.

Nom. officin. CULILABAN.

Partes ufuales. *Cortex*, et, quod inde habetur, *Oleum.*

ENNEANDRIA TRIGYNIA.

I. RHEUM.

Calyx nullus. Corolla fexfida, perfiftens. Semen unicum, triquetrum.

1. RHEUM PALMATUM.

Foliis palmatis, acuminatis, ſcabriuſculis, ſinu baſeos dilatato, petiolis ſupra obſolete ſulcatis, margine rotundatis.

Planta perennis, habitans in China ad murum.

Nom. officin. RHABARBARUM, RHEUM.

Pars uſualis. *Radix.*

CLAS-

CLASSIS X.

DECANDRIA

MONOGYNIA.

I. CASSIA.

Calyx quinquepartitus. Petala inaequalia. Stamina inaequalia, tria inferiora longiora, tria ſuprema abortiva. Antherae apice dehiscentes. Legumen varium (*a*).

1. CASSIA SENNA (*b*).

Foliis quadri-quinquejugis, foliolis ovali-lanceolatis, acutis, petiolo glanduloſo, leguminibus plano-compresſis, rectiuſculis, medio tumidulis.

Suffrutex, in Aegypto ſuperiori prope Syenam et in Nubia ſponte nascens.

Nom. officin. SENNA.

Partes uſuales. *Folia*, *Folliculi.*

2. CASSIA FISTULA (*c*).

Foliis quinquejugis, foliolis ovatis, acuminatis, pe-

(*a*) Conf. Histoire naturelle et médicale des Casſes, par L. TH. FR. COLLADON. pag. 81. Montpellier 1816. 4°.

(*b*) *Casſia lanceolata* COLLADONII. Conf. l. c. pag. 93.

(*c*) Est *Cathartocarpus Fistula* PERSOONII. Vid. Synopſis plantarum. Part. I. pag. 459.

petiolis eglandulosis, leguminibus teretibus, rectis, subovatis, laevibus.

Arbor in Arabia et utraque India sponte crescens.

Nom. officin. CASSIA FISTULARIS.

Pars usualis. *Fructus.*

II. MYROXYLON.

Calyx campanulatus, quinquedentatus. Petala quinque, supremo reliquis majore. Germen corolla longius. Legumen apice monospermum.

1. MYROXYLON PERUIFERUM.

Foliis abrupte pinnatis, bijugis, foliolis suboppositis.

Arbor Americae meridionalis, in calidioribus Terrae Firmae locis frequens.

Pars usualis. *Balsamum*, quod *peruvianum*, seu *indicum nigrum* dicitur.

III. GUAJACUM.

Calyx quinquepartitus, obtusus. Petala quinque, calyci inserta. Capsula substipitata quinquelocularis, quinqueangulata, aut abortu bi- vel trilocularis. Semina in loculis solitaria, axi affixa, pendula.

1. GUA-

I. GUAJACUM OFFINALE.

Foliis bijugis, foliolis obovatis ovalibusve, obtusis.

Arbor Indiae occidentalis et Americae meridionalis.

Nom. officin. GUAJACUM.

Partes usuales. *Lignum*, *Cortex*, *Gummi-resina.*

IV. RUTA.

Calyx persistens quadripartitus, rarius tri-vel quinquepartitus. Petala concava. Stamina petalorum numero dupla. Pori nectariferi ad basin receptaculi tot, quot stamina. Capsula subglobosa, lobata. Semina angulo interno affixa.

I. RUTA GRAVEOLENS.

Foliis supradecompositis, lobis oblongis, terminali obovato, petalis integris aut subdentatis.

Fruticulus in Helvetia sponte nascens, cultus in hortis.

Nom. officin. RUTA.

Pars usualis. *Herba.*

V. TOLUIFERA.

Calyx quinquedentatus, campanulatus. Petala quinque, infimo maximo, obcordato. Stylus nullus.

1. TOLUIFERA BALSAMUM.

Frutex crescens in Americae provincia Tolu.

Pars usualis. *Balsamum*, quod *tolutanum* vocatur.

VI. HAEMATOXYLON.

Calyx quinquepartitus. Petala quinque. Capsula lanceolata, unilocularis, trivalvis, valvis navicularibus.

1. HAEMATOXYLON CAMPECHIANUM.

Arbor Americae calidioris.

Pars usualis. *Campechense lignum.*

VII. QUASSIA.

Calyx parvus quinquepartitus. Petala quinque erecta, calyce longiora. Stamina basi squamulis aucta. Stylus simplex vel apice partitus.

1. QUASSIA AMARA (*a*).

Flo-

(*a*) Species haec rarissima, ligni amaritie, reliquas longe antecellit. Lignum autem hoc vulgo non venale prostat. Quod in officinis habetur, a *Quassia excelsa*, quae minus amara, colligitur. Vid. *Act. Soc. Hist. Nat. Hafn.* Tom. 1. p. 2. pag. 68. et WILLDENOW, l. c. Tom. 2. Part. 1. pag. 568. Volunt alii ex *Picrania* proprio plantarum genere, quassiae lignum colligi: at vero celeberrimus SWARTZ ob similitudinem fructus et amaritiem *Quassiae* generi hanc iterum subjunxit *Picraniam*. Act. Holm. 1788. pag. 302. t. 8.

Floribus hermaphroditis, foliis impari-pinnatis, foliolis oppofitis, fesfilibus, petiolo alato, racemis terminalibus.

Frutex furinamenfis.

2. QUASSIA EXCELSA, Swartz (*a*).

Floribus polygamis, pentandris, paniculatis, ftigmate trifido, foliis impari-pinnatis, foliolis oppofitis, petiolatis.

Frutex Indiae occidentalis, in fylvis fubmontofis fponte crescens.

Nom. officin. QUASSIA.

Pars ufualis. *Lignum.*

* RHUS (*b*).

Calyx quinquepartitus. Petala quinque. Drupa foeta nuce monofperma.

1. RHUS METOPIUM.

Foliis pinnatis, integerrimis, foliolis fubrotundis, glabris.

Frutex americanus.

3. QUASSIA SIMARUBA (*c*).

Flo-

(*a*) *Simaruba excelfa* CANDOLLII. Vid. Prodromum fyftematis naturalis Regni vegetabilis. Part. I. pag. 733.

(*b*) Ad *Pentandriam Trigyniam* pertinet hoc genus.

(*c*) *Simaruba officinalis* CANDOLLII. Vid. Prodrom. cit. pag. 733.

Floribus monoecis, masculis decandris, stigmate quinquepartito, foliis abrupte pinnatis, foliolis alternis, subpetiolatis, subtus pubescentibus.

Arbor in arenosis Guianae et insula Caribaeorum.

Nom. officin. SIMARUBA.

Pars usualis. *Cortex.*

VIII. COPAÏFERA.

Calyx nullus. Petala quatuor. Legumen ovatum. Semen unicum, arillo ovato.

1. COPAÏFERA OFFICINALIS.

Arbor Americae meridionalis, in Brasilia frequens.

Pars usualis. *Copaïvae balsamum.*

IX. ARBUTUS.

Calyx minimus quinquepartitus. Corolla ovata, limbo parvo, quinquefido, revoluto. Bacca quinquelocularis.

1. ARBUTUS UVA URSI.

Caulibus procumbentibus, foliis integerrimis.

Fruticulus Europae septentrionalis, in hortis cultus.

Nom. officin. UVA URSI.

Partes usuales. *Folia.*

* VACCINIUM.

Calyx ſuperus, ovario adhaerens, integer vel quadridentatus. Corolla campanulata, quadrifida. Filamenta receptaculo inſerta. Bacca globoſa, umbilicata, quadrilocularis, polyſperma.

1. VACCINUM VITIS IDAEA.

Racemis terminalibus, nutantibus, foliis obovatis, perſiſtentibus, revolutis, integerrimis, ſubtus punctatis.

Fruticulus in Patriae ſylvis ſponte crescens.

X. STYRAX.

Calyx urceolatus, integer aut quinquefidus. Corolla imo calyci inſerta, urceolata, limbo brevi tri-ſeptemlobo. Filamenta baſi coalita. Drupa exſucca coriacea, nuce osſea, ſphaerica, monoſperma.

1. STYRAX OFFICINALE.

Foliis ovatis, ſubtus villoſis, racemis ſimplicibus, folio brevioribus.

Arbor in Archipelagi inſulis et Oriente frequens.

Pars uſualis. *Reſina*, quae *Styrax* dicitur *in masſis.*

2. STYRAX BENZOÏN, Dryander.

Foliis oblongis, acuminatis, ſubtus tomentoſis, racemis compoſitis, longitudine foliorum.

Arbor in Sumatra et Java ſponte nascens.

Pars uſualis. *Reſina*, quae *Benzoë* dicitur, ſeu *Gummi Benzoës*, ſeu *dulcis*.

XI. BOSWELLIA, Roxburgh.

Calyx quinquedentatus. Corolla pentapetala. Nectarium glanduloſum, crenulatum, ad germinis baſin. Stigma trilobum. Capſula triangularis, trilocularis, trivalvis. Semen unum alatum in quovis loculamento.

I. BOSWELLIA SERRATA, Roxburgh (*a*).

Foliis pinnatis, foliolis ſerratis, villoſis, racemis ſimplicibus, axillaribus, petalis ovatis, filamentis margini exteriori nectarii inſertis.

Arbor in montibus Indiae orientalis.

Pars uſualis. *Reſina*, cui nomen *Olibanum*.

DECANDRIA DIGYNIA.

I. SAPONARIA.

Calyx tubuloſus, quinquedentatus, baſi nudus. Pe-

(*a*) Conf. Aſiatic Reſearches. Volum IX. pag. 376—382. London 1809. 8°.

Petala quinque, unguiculata, ungue calycem aequante. Capſula oblonga, unilocularis.

I. SAPONARIA OFFICINALIS.

Floribus fasciculato-paniculatis, calycibus teretibus, villoſis, luteolis, petalorum appendicibus linearibus, foliis ovato-lanceolatis, acutis obtuſisve.

Planta perennis in locis ſiccioribus, in hortis culta.

Nom. officin. SAPONARIA.

Partes uſuales. *Radix*, *Herba.*

II. DIANTHUS.

Calyx cylindricus, longus, coriaceus, monophyllus, baſi ſquamis quatuor-octo. Petala quinque, unguiculata. Capſula cylindrica, unilocularis, apice dehiscens.

I. DIANTHUS CARYOPHYLLUS, *var. rubra.*

Floribus ſolitariis, ſquamis calycinis ſubrhombeis, brevisſimis, petalis crenatis imberbibus, foliis lineari-ſubulatis, canaliculatis, glaucis.

Planta perennis in Italia et Alpibus helveticis, nobis culta.

Partes uſuales. *Flores*, *tunica* dicti.

DECANDRIA

PENTAGYNIA.

I. SEDUM.

Calyx quadri-ſeptemfidus, ſaepius quinquefidus. Petala et germina totidem. Stamina numero petalorum dupla, vulgo decem. Squamae ovatae, obtuſae, integrae.

1. SEDUM ACRE.

Foliis ſubovatis, adnato-ſesſilibus, gibbis, erectiusculis, alternis, cyma trifida.

Planta perennis, pasſim in Patria occurrit.

Nom. officin. SEDUM ACRE.

Pars uſualis. *Herba recens.*

II. OXALIS.

Calyx pentaphyllus. Petala unguibus connexa. Stamina inaequalia, quinque breviora exteriora baſi connata. Capſula angulis elaſtice dehiſcens, pentagona. Semina ſubarillata.

1. OXALIS ACETOSELLA.

Acaulis, radice dentata repente, foliolis obcordatis puberulis, ſcapo foliis longiore, ſupra medium bi-

bibracteolato, petalis ovalibus obtusis, stylis stamina interiora aequantibus aut superantibus.

Planta perennis, in sylvis muscosis et ad sepes umbrosas.

Nom. officin. ACETOSELLA.

Partes usuales. *Herba recens*, et ex ea praeparatum *Superoxalas potassae.*

2. OXALIS CORNICULATA.

Caule ramoso, decumbente, radicante, pedunculo subumbellato, petiolis breviore, foliolis ternatis, obcordatis, petalis emarginatis, stylis longitudine staminum interiorum.

Planta annua, sponte crescens in Anglia, Hispania, Italia, Helvetia cet.

Pars usualis. *Superoxalas potassae.*

CLAS-

CLASSIS XI.

DODECANDRIA

MONOGYNIA.

I. ASARUM.

Calyx campanulatus tri-vel-quadrifidus, germini insidens. Corolla nulla. Antherae mediis filamentis adnatae. Stylus brevis; stigma stellatum. Capsula coriacea, sexlocularis.

1. ASARUM EUROPAEUM.

Foliis binis reniformibus, obtusis, subhirsutis.

Planta perennis Europae.

Nom. officin. ASARUM.

Partes usuales. *Radix*, *Folia.*

II. CANELLA, Gaertner.

Calyx pentaphyllus. Petala quinque subcoriacea. Stamina in tubum coalita; antherae quindecim, sulcum simulantes. Bacca trilocularis, abortu quandoque unilocularis, loculis mono-vel dispermis.

1. CANELLA ALBA, Murray.

Arbor in America meridionali vulgaris.

Nom.

Nom. officin. CANELLA ALBA.

Pars ufualis. *Cortex internus.*

DODECANDRIA

DIGYNIA.

I. AGRIMONIA.

Calyx quinquelobus, involucello bilobo cinctus. Petala quinque. Semina duo, calyce capfulaeformi inclufa.

I. AGRIMONIA EUPATORIA.

Calycibus fructigeris hispidis, foliis caulinis pinnatis, foliolis oblongo-ovatis, fpicis pedunculatis, petalis calyce duplo longioribus.

Planta perennis, in pratis apricis, ad fepes et vias.

Nom. officin. AGRIMONIA.

Pars ufualis. *Herba.*

DODECANDRIA

TRIGYNIA.

I. EUPHORBIA.

Corolla tetra-vel pentapetala, calyci infidens. Calyx monophyllus, ventricofus. Capfula exfer-

ſerta, tricocca. (Plantae lactescentes. Stamina diverſo tempore asſurgentia.)

1. EUPHORBIA OFFICINARUM.

Aculeata, nuda, multangularis, aculeis geminatis.

Frutex Africae meridionalis.

Pars uſualis. *Gummi-reſina, Euphorbii* nomine cognita.

D O D E C A N D R I A
D O D E C A G Y N I A.

I. S E M P E R V I V U M.

Calyx ſex-duodecimfidus, petala et ovaria totidem. Stamina petalorum numero dupla. Squamae ovatae, latae, emarginatae aut lacerae.

1. SEMPERVIVUM TECTORUM.

Foliis ciliatis, propaginibus patulis, floribus dodecandris, dodecagynis, ſquamis cuneiformibus, carunculatis.

Planta perennis in tectis, muris et rupibus.

Nom. officin. SEDUM MAJUS.

Partes uſuales. *Folia recentia.*

CLAS-

CLASSIS XII.

ICOSANDRIA

MONOGYNIA.

I. MYRTUS.

Calyx quinquefidus, ſuperus. Petala quinque. Stigma obtuſum. Bacca ovata, ſphaerica, limbo calycis coronata, bi-vel-trilocularis, polyſperma. Semina ſubosſea.

I. MYRTUS PIMENTA.

Foliis alternis.

Arbor in inſulis Antiliis, praeſertim Jamaica.

Nom. officin. PIMENTA.

Pars uſualis. *Fructus.*

II. EUGENIA.

Calyx infundibiliformis, quadrifidus. Petala quatuor. Bacca ſicca, ovata, uni-bilocularis, laciniis calycis coronata.

I. EUGENIA CARYOPHYLLATA, Thunberg (*a*).

Foliis integerrimis, oblongis, acutiuſculis, pedun-cu-

(*a*) Est. *Caryophyllus aromaticus* Linnaei.

culis trichotomis, paniculis axillaribus et terminalibus, calycibus repandis, fructu elliptico.

Arbor Indiae orientalis, in insulis Moluccis frequens.

Nom. officin. CARYOPHYLLUS AROMATICUS.

Partes usuales. *Flores non aperti, siccati, Oleum.*

III. EUCALYPTUS, l'Heritier.

Calyx superus, persistens, truncatus, ante anthesin tectus operculo integro, deciduo. Corolla nulla. Capsula quadrilocularis, apice dehiscens, polysperma. (Folia plerisque obliqua).

1. EUCALYPTUS RESINIFERA, Smith.

Operculo conico, tereti, coriaceo, calyce duplo longiore, umbellis lateralibus solitariis.

Arbor novae Hollandiae.

Pars usualis. Succus induratus, *Kino*, seu *Gummi kino*, seu *Gummi gambiense* dictus?

IV. PUNICA.

Calyx coriaceus, coloratus, quinque-sexfidus, superus. Petala quinque aut sex. Stigma capitatum. Bacca sphaerica cortice coriaceo, calyce coronata, transverse bipartita, supra septem-

tem-novemlocularis, infra tri-quadrilocularis, polyſperma.

I. PUNICA GRANATUM.

Foliis lanceolatis, caule arboreo.

Arbor praeſertim in Hiſpania frequens.

Nom. officin. GRANATUM.

Partes uſuales. *Cortex fructus*, *Flores*, *balauſtiorum* dicti.

V. AMYGDALUS.

Calyx quinquefidus, inferus. Petala quinque. Drupae nux poris perforata.

1. AMYGDALUS COMMUNIS.

Foliorum ſerraturis infimis glandulofis, floribus ſubſeſſilibus, ſubgeminis.

Arbor in ſeptentrionali Africa ſponte naſcens, in Italia, Gallia, Sicilia copioſe culta, etiam noſtrum fert clima.

Nom. officin. AMYGDALAE DULCES et AMARAE.

Pars uſualis. *Nucleus.*

2. AMYGDALUS PERSICA (*a*).

Fo-

(*a*) Speciem hanc ab Amygdali genere ſejunctam ſervarunt, *Perſicae vulgaris* nomine, celeberrimi DE LAMARCK et DECANDOLLE. Vid. Synopſis plantarum in Flora gallica deſcriptarum, pag. 340. Pariſiis 1806. 8o.

Foliorum ſerraturis omnibus acutis, floribus ſeſſilibus, ſolitariis.

Arbor in Perſia ſponte naſcens, in hortis culta.

Partes uſuales. *Flores*, *Perſicae* dicti.

VI. PRUNUS.

Calyx quinquefidus, inferus. Petala quinque. Drupae nux laevis ſuturis prominulis.

1. PRUNUS LAURO-CERASUS (*a*).

Floribus racemoſis, foliis ſempervirentibus, dorſo biglanduloſis.

Frutex Europae meridionalis et Orientis, in hortis colitur.

Nom. officin. LAURO-CERASUS.

Partes uſuales. *Folia recentia.*

2. PRUNUS DOMESTICA.

Pedunculis ſubſolitariis, foliis lanceolato-ovatis, ſubtus ſubhirſutis, ramis muticis, patulis.

Arbor in hortis culta, et ſubinde apud nos ſpontanea.

Nom. officin. PRUNUS.

Pars uſualis. *Fructus ſiccatus.*

ICOS-

(*a*) Ad *Ceraſi* genus refertur in Synopſi plantarum mox cit. pag. 339.

ICOSANDRIA

PENTAGYNIA.

I. CYDONIA, Perfoon.

Calyx patens, ferratus. Petala quinque. Pomum tomentofum, loculis vifcofis polyfpermis.

I. CYDONIA VULGARIS (*a*).

Foliis ovatis integerrimis, floribus folitariis.

Arbor Cretenfis, ubique fere culta.

Nom. officin. CYDONIA MALA.

Pars ufualis. *Semen.*

II. MESEMBRYANTHEMUM.

Calyx ovario adhaerens, perfiftens, quinquefidus. Petala numerofa, linearia, bafi cohaerentia. Capfula umbilicata, carnofa, polyfperma.

I. MESEMBRYANTHEMUM CRYSTALLINUM.

Foliis alternis, ovatis, papulofis, floribus feffilibus, calycibus late ovatis, acutis, retufis.

Plan-

(*a*) *Pyrus Cydonia* LINNAEI. Conf. Synopfis Plantarum feu Enchiridium botanicum, curante C. H. PERSOON. Part. II. pag. 40. Parifiis Lutetiorum 1807. 8o.

Planta annua in Graecia prope Athenas.

Nom. officin. MESEMBRYANTHEMUM CRYSTALLINUM.

Pars ufualis. *Herba recens.*

ICOSANDRIA.

POLYGYNIA.

I. ROSA.

Calyx urceolatus, collo coarctatus, quinquefidus, laciniis duabus aut tribus foliaceo-appendiculatis. Petala quinque. Fructus e calyce demum pulpofo conftans. Semina plurima osfea (*a*).

1. ROSA CENTIFOLIA.

Calycis urceolo oviformi pedunculisque hispidis, foliolis ellipticis, obtufis, utrinque pubefcentibus, fimpli-

(*a*) Trattinnick fequentem dat Rofae generis definitionem: Calyx urceolatus, receptaculum et germina in finu fuo fovens, tandem quinquefidus. Petala quinque et ftamina plurima disco faucis infidentia. Styli faucem calycis penetrantes. Stigmata obtufa. Fructus: Calyx cum receptaculo connato in polyfpermam baccam permutatus. Semina numerofa, angulofa. Conf. Rofacearum Monographia. Vol. I. Vindobonae 1823. 8o.

pliciter ſerratis, petiolis villoſis, glanduloſis, ſubinermibus, caule hiſpido, aculeato.

Frutex in hortis nordvicenſibus frequentisſimus.

Nom. officin. ROSA PALLIDA.

Partes uſuales. *Florum, nondum plene apertorum, petala recentia et ſicca.*

2. ROSA GALLICA.

Urceolis globoſis ovatisve, pedunculisque hirſuto-glanduloſis, caule et petiolis hiſpidis, aculeatis, foliolis rigidis, ovatis, ſubduplicato-ſerratis, margine glanduloſis, ſubtus pubeſcentibus, laciniis calycinis alternatim pinnatifidis, rarius integerrimis, aculeis ramorum ſparſis ſubreflexis, ſuperioribus ſetaceis, floribus ſaturate purpureis.

Frutex Galliae auſtralis, in hortis nordvicenſibus creberrimus.

Nom. officin. ROSA RUBRA.

Partes uſuales. *Florum, nondum plene apertorum, petala recentia et ſicca.*

II. RUBUS.

Calyx patens quinquefidus. Petala quinque. Receptaculum breve, conicum, glabrum. Semina pulpoſa, in baccam compoſitam aggregata.

1. RUBUS IDAEUS.

Foliis quinato-pinnatis ternatisque, ſubtus incanis, caule aculeato ſuberecto, petiolis canaliculatis.

Frutex raro in Belgio ſpontaneus, in hortis copioſe cultus.

Nom. officin. RUBUS IDAEUS.

Pars uſualis. *Fructus recens.*

III. TORMENTILLA.

Calyx octofidus, laciniis quatuor alternis minoribus. Petala quatuor. Semina ſubrotunda, nuda, receptaculo parvo, exſucco affixa.

1. TORMENTILLA ERECTA.

Caule erectiuſculo, foliis ſeſſilibus.

Planta perennis, in locis arenoſis ſponte naſcens.

Nom. officin. TORMENTILLA.

Pars uſualis. *Radix.*

IV. GEUM.

Calyx decemfidus, laciniis quinque alternis minoribus. Petala quinque. Receptaculum oblongum, hirſutum. Semina longe barbata, ſaepius geniculata, plumoſa vel apice hirſuta.

1. GEUM

1. GEUM URBANUM.

Floribus erectis, aristis uncinatis nudis, foliis caulinis ternatis, radicalibus lyrato-pinnatis.

Planta perennis, in Patriae locis ſiccioribus ſponte naſcens.

Nom. officin. CARYOPHYLLATA.

Pars uſualis. *Radix.*

CLASSIS XIII.

POLYANDRIA

MONOGYNIA.

I. CHELIDONIUM.

Calyx diphyllus. Corolla tetrapetala. Capſula unilocularis, linearis, bivalvis. Semina plurima cristata.

1. CHELIDONIUM MAJUS.

Pedunculis umbellatis, foliis pinnatiſectis, ſegmentis ſubrotundis, dentato-lobatis, petalis integris.

Planta perennis, in ruderibus et ad ſepes copioſisſima, in hortis nordvicenſibus aliisque culta.

Nom. officin. CHELIDONIUM MAJUS.

Pars uſualis. *Herba recens.*

II. PAPAVER.

Calyx diphyllus. Corolla tetrapetala. Capſula oblonga, obovata aut ſubgloboſa, unilocularis, ſub ſtigmate perſiſtente valvulis brevibus dehiſcens.

1. PAPAVER RHOEAS.

Capſula glabra obovata, calyce piloſo, caule multifloro, ſetis patentibus ſcabro, foliis pinnato-partitis, lobis elongatis, inciſo-dentatis, acutis.

Plan-

Planta annua, inter ſegetes frequentisſima, culta in hortis.

Nom. officin. PAPAVER ERRATICUM, RHOEAS.

Partes uſuales. *Florum petala.*

* PAPAVER DUBIUM.

Capſula oblongo-clavata glabra, calyce piloſo, caule multifloro, ſetis pedunculorum adpresſis, foliis pinnatifidis, lobis inciſo-dentatis.

Planta annua inter ſegetes Europae ſeptentrionalis.

** PAPAVER ARGEMONE.

Capſula hispida, elongato-clavata, calyce glabriusculo, caule folioſo, multifloro, foliis bipinnatiſectis, lobis linearibus.

Planta annua in Europae campis arenoſis.

2. PAPAVER SOMNIFERUM.

Capſula obovata globoſa calyceque glabro, caule glabro glauco, foliis amplexicaulibus inciſo-repandis, dentibus ſubobtuſis.

Planta annua in agris Peloponneſi, in Aegypto, copioſe a nostratibus culta.

Nom. officin. PAPAVER ALBUM.

Partes uſuales. *Capita, Semen, Opium.*

III. TILIA.

Calyx quinquepartitus. Corolla pentapetala.

Capſula coriacea, globoſa, quinquelocularis, quadrivalvis, baſi dehiſcens, monoſperma.

1. TILIA EUROPAEA.

Floribus nectario proprio deſtitutis, foliis cordatis, glabris.

Arbor per totum Belgium frequens.

Nom. officin. TILIA.

Partes uſuales. *Flores.*

IV. CISTUS.

Calyx pentaphyllus, foliolis duobus externis inaequalibus, interdum nullis. Corolla pentapetala, caduca. Capſula calyce obtecta, decem-quinquelocularis, valvis decem-quinque, medio ſeptiferis.

1. CISTUS CRETICUS.

Arborescens, exſtipulatus, foliis ſpatulato-ovatis, tomentoſo-hirtis, in petiolum brevem attenuatis, margine undulatis, pedunculis brevibus, unifloris, foliolis calycinis villoſis.

Frutex, in Candiae collibus ſiccis et arenoſis crescens.

Pars uſualis. *Reſina*, quae *Ladanum Gummi*, ſeu *Labdanum* vocatur.

PO-

POLYANDRIA
TRIGYNIA.

I. DELPHINIUM.

Calyx coloratus, deciduus, quinque-aut ſexpartitus, lacinia ſuperiore infra calcarata. Petala duo-quatuor, calcare calycino tecta. Capſulae erectae ſolitariae aut ternatae. Semina ſaepius ſubhirta.

I. DELPHINIUM STAPHISAGRIA.

Calcare breviſſimo, bracteolis ad baſin pedicelli inſertis, petiolis piloſis, pedicellis flore duplo longioribus.

Planta biennis Europae auſtralis.

Nom. officin. STAPHISAGRIA.

Pars uſualis. *Semen.*

II. ACONITUM.

Calyx nullus. Corolla irregularis, pentapetala, petalo ſuperiore caſſidaeformi. Nectaria duo, cucullata, unguiculata. Capſulae leguminoſae ſubtres-quinque (*a*).

I. ACO-

(*a*) Vid. Monographia generis Aconiti, latine et germanice elaborata, auctore H. T. L. REICHENBACH. Vol. I. pag. 16. Lipſiae 1820. fol.

I. ACONITUM NEOMONTANUM (*a*).

Cuculli calcare adunco, obtuſo, labio lanceolato, revoluto, bifido, caſside convexa, foliis nitidis, digitato-quinquepartitis, laciniis lato-lanceolatis, breviſsime dentatis, pedunculis glabris.

Planta perennis in alpestribus ſylvaticis Carinthiae, Carnioliae, inque montoſis Germaniae.

Nom. officin. ACONITUM.

Pars uſualis. *Herba.*

* ACONITUM CAMMARUM.

Cuculli calcare adunco, obtuſo, labio lanceolato, recto, acute emarginato, caſside conica elongata, foliis opacis, quinquepartitis, laciniis oblongo-cuneiformibus, trifidis, dentatis.

Planta perennis in Hercynia et Auſtria frequens, colitur in hortis.

** ACO-

(*a*) Clariſsimus STÖRCK, prae ceteris *Aconiti* vires medicas magni faciens, ſtirpi ſuae *Napelli* nomen dedit. HALLERUS vero, quem in hisce GREN ſecutus est, hanc opinionem falſam habuit. GREN quippe putat, plantam, quae in Germania *Aconiti Napelli* nomine colitur, non aliam esſe, quam *Aconitum neomontanum*, atque celeberrimum virum STÖRCK et Illustriſsimum JACQUIN, qui hanc plantam icone lustravit, nomine, non ſpecie errasſe. *Aconitum Napellus* STÖRCKII et JACQUINI itaque nulla est alia planta, quam hodiernorum *Aconitum neomontanum*. Confer. F. A. C. GREN Syſtem der Pharmacologie pag. 319. Halle 1798. 8o.

** ACONITUM NAPELLUS.

Cuculli calcare recto, obtuſo, labio lanceolato, adſcendente, bifido, casſide convexa, foliis nitidis, quinquepartitis, laciniis tripartitis, inciſis, linearibus. *Planta perennis in alpibus Helvetiae, inque Suecia et Sibiria.*

POLYANDRIA TETRAGYNIA.

I. WINTERA, Forster.

Calyx aut integer, aut bi-tripartitus. Petala ſex-viginti quatuor, unica duplicive ſerie diſpoſita. Filamenta apice crasſiora, antherae didymae, apice adnatae, loculis ſubdiscretis lateralibus, receptacula quatuor-octo congeſta, ſtigmate punctiformi terminata, baccae totidem uniloculares, polyſpermae.

1. WINTERA AROMATICA, Murray (*a*).

Foliis oblongis, obtuſis, ſubtus glaucis, pedunculis ſubſimplicibus, aggregatis, aut brevisſimis, in pedicellos elongatos diviſis.

Ar-

(*a*) Aliis *Drymis Winteri.* Conf. DECANDOLLE Regni vegetabilis ſyſtema naturale. Vol. I. pag. 443. Pariſiis 1818.

Arbor, ad fretum Terrae magellanicae habitans.

Pars usualis. *Cortex winteranus* officinarum.

POLYANDRIA

POLYGYNIA.

I. ILLICIUM.

Calyx hexaphyllus. Petala novem-triginta, interiora minora. Stamina sex-quadraginta duo. Capsulae monospermae, bivalves, stellatae, superne dehiscentes.

1. ILLICIUM ANISATUM.

Petalis viginti septem-triginta flavescentibus, exterioribus oblongis, interioribus lineari-subulatis.

Arbor Japonica.

Nom. officin. ANISUM STELLATUM.

Pars usualis. *Fructus.*

II. ANEMONE.

Involucrum calycinum a flore distans, triphyllum foliolis simplicibus laciniatisve. Petala quinque ad novem. Semina plura, caudato-plumosa aut mucronata.

1. ANEMONE PRATENSIS.

Foliis pinnatisectis, segmentis multipartitis, lobis line-

linearibus, flore pendulo, petalis ſex erectis, apice reflexis.

Planta vernalis, creſcens in campis apricis, ſterilibus Germaniae.

Nom. officin. PULSATILLA NIGRICANS.

Pars uſualis. *Herba florens.*

* ANEMONE PULSATILLA.

Foliis pinnatiſectis, ſegmentis multipartitis, lobis linearibus, flore ſubnutante, petalis ſex patentibus.

Planta perennis, in campis ſylveſtribus exaridis, collibusque apricis Europae borealis ſponte naſcens.

III. CLEMATIS.

Calyx nullus vel minimus, bilobus. Petala quatuor ad quinque. Stamina exteriora interdum ſponte abortiva et petaloidea. Semina plura, ſaepius caudato-plumoſa.

1. CLEMATIS ERECTA, Allioni.

Caule erecto, foliis pinnatiſectis, ſegmentis petiolulatis, ovato-lanceolatis integerrimis.

Planta perennis in collibus et dumetis Auſtriae, Hungariae, Valeſiae et alibi in Helvetia.

Nom. officin. FLAMMULA JOVIS.

Partes uſuales. *Folia, Flores.*

* CLE-

* CLEMATIS VITALBA.

Caule ſcandente, foliis pinnatiſectis, ſegmentis ovato-lanceolatis, dentato-inciſis, acuminatis, baſi truncato-cordatis, pedunculis folio ſubbrevioribus.

Frutex, in ſepibus habitans.

** CLEMATIS FLAMMULA.

Caule ſcandente, foliis pinnatiſectis, ſegmentis glabris, integris trilobisve, orbiculatis, ovalibus, oblongis ſublinearibusve, acutiuſculis.

Fruticulus, in Monſpelii inque Rhaetiae ſepibus.

IV. HELLEBORUS.

Calyx perſiſtens, pentaphyllus, foliolis ſubrotundis, obtuſis, magnis, ſaepe viridibus, petala octo-decem brevisſima tubulata, inferne anguſtiora nectarifera. Stigmata terminalia orbiculata. Capſulae coriaceae.

1. HELLEBORUS NIGER.

Foliis radicalibus pedatis, glaberrimis, ſcapo aphyllo, ſubbifloro, bracteato.

Planta perennis, alpina helvetica, et ſylvatica Belgii meridionalis.

Nom. officin. HELLEBORUS NIGER, MELAMPODIUM.

Pars uſualis. *Radix* (*a*).

* TROL-

(*a*) Certum est, radicem, quae in officinis proſtat, ex *Helleboro ni-*

* TROLLIUS.

Calyx coloratus, foliolis circiter quatuordecim deciduis. Petala quinque-viginti parva, basi tubulosa unilabiata. Capsulae multae sessiles, subcylindraceae, polyspermae.

I. TROLLIUS EUROPAEUS.

Foliolis calycinis quindecim in globum fere conniventibus, petalis quinque-decem, longitudine staminum.

Planta perennis in alpibus et subalpinis Sueciae, Germaniae, Angliae.

** ACTAEA (*a*).

Calyx tetraphyllus, deciduus. Corolla tetrapetala. Pericarpia polysperma, sicca et dehiscen-

nigro colligi. Clarissimus autem DESFONTAINES putat, veteribus *Helleborum orientalem* fuisse in usu. Dicit enim in descriptione plantarum Corollarii Tournefortiani, „il paroit assez bien prouvé que la plante, que je viens de décrire, est le véritable Ellébore noir, que les medecins grecs et romains employoient autrefois avec un grand succès pour guèrir la manie, le mal caduc etc." Vid. Annales du Museum d'histoire naturelle. VI année. IV Cahier. pag. 280. et seqq.

(*a*) Ad *Polyandriam Monogyniam* pertinet.

ſcentia, aut baccata et non dehiſcentia. Semina ſemiorbiculata.

1. ACTAEA SPICATA.

Racemo ovato, petalis ſtaminum longitudine, baccis ſubgloboſis, foliis duplicato-pinnatis, pinnula extrema triloba.

Planta perennis, habitat in nemoribus Europae.

*** ADONIS.

Calyx pentaphyllus. Petala quinque-quindecim ungue nudo. Semina numeroſa ovata, ſubmucronata.

1. ADONIS VERNALIS.

Foliis radicalibus infimisve abortivis, ad ſquamas ſubvaginantes reductis, mediis et ſummis ſesſilibus, flore dodecapetalo, fructu ovato.

Planta perennis, in Oelandiae, Borusſiae, Bohemiae, Germaniae, Helvetiae collibus apricis.

CLAS-

CLASSIS XIV.

DIDYNAMIA

GYMNOSPERMIA.

I. TEUCRIUM.

Calyx tubulosus, raro campanulatus, quinquefidus. Corolla tubo brevi labiata, labio superiore bipartito, laciniis ad latera reflexis, inferiore trilobo, lobo medio majore. Stamina intra fissuram labii superioris exserta. Semina laevia.

1. TEUCRIUM MARUM.

Foliis integerrimis, ovatis, acutis, petiolatis, subtus tomentosis, floribus racemosis, secundis.

Fruticulus Europae meridionalis et Orientis, in Syria et Hispania frequens.

Nom. officin. MARUM SYRIACUM.

Pars usualis. *Herba.*

2. TEUCRIUM CHAMAEDRYS.

Foliis cuneiformi-ovatis, incisis, crenatis, petiolatis, floribus ternis, caulibus procumbentibus, subpilosis.

Planta perennis, in hortis botanicis culta.

Nom. officin. CHAMAEDRYS.

Pars usualis. *Herba florens.*

3. TEUCRIUM SCORDIUM.

Foliis oblongis, sessilibus, dentatis, nudiusculis, floribus axillaribus, pedunculatis, geminis, caule diffuso, pubescente.

Planta perennis, in hortis medicis culta.

Nom. officin. SCORDIUM.

Pars usualis. *Herba.*

II. AJUGA.

Calyx quinquefidus, subaequalis. Corolla tubulosa, labiata, labio superiore minimo bidentato, inferiore trilobo, lobo medio magno obcordato. Semina reticulata.

1. AJUGA CHAMAEPITYS, Schreber (*a*).

Foliis trifidis, floribus axillaribus solitariis, folio brevioribus, caule diffuso.

Planta annua, in montosis regionum meridionalium locis et Belgii meridionalis sylvis sponte nascens.

Nom. officin. CHAMAEPITYS.

Pars usualis. *Herba florens.*

III. SA-

(*a*) Est *Teucrium Chamaepitys* Linnaei. Vid. JOH. CHRIST. DAN. SCHREBERI Plantarum verticillatarum unilabiatarum Genera et Species. Lipsiae 1774. in 8o.

III. SATUREJA.

Corolla limbo quinquelobo ſubaequali. Stamina diſtantia.

I. SATUREJA HORTENSIS.

Pedunculis axillaribus bifloris, foliis lanceolatis, integerrimis, caule brachiato.

Planta annua, in inferiori Gallia et Italia ſponte nascens, nobis culta.

Nom. officin. SATUREJA.

Pars uſualis. *Herba.*

IV. HYSSOPUS.

Calyx ſubſtriatus, fauce nuda. Corollae labium ſuperius breve emarginatum, inferius trilobum, lobo intermedio majore obcordato crenulato. Stamina recta, diſtantia.

I. HYSSOPUS OFFICINALIS.

Floribus verticillatis, racemoſis, ſecundis, lacinia corollae intermedia biloba, integerrima, foliis lineari-lanceolatis.

Fruticulus ſpontaneus non admodum frequens, in hortis botanicis colitur.

Nom. officin. HYSSOPUS.

Pars uſualis. *Herba.*

V. NEPETA.

Calyx cylindricus, fauce nuda. Corollae tubus longus, faux patens, limbus bilabiatus, ſupra emarginatus, infra trilobus, lobis lateralibus brevisſimis reflexis, medio majore crenato concavo.

1. NEPETA CATARIA.

Floribus ſpicatis, verticillis ſubpedicellatis, foliis petiolatis, cordatis, dentato-ſerratis.

Planta perennis, in locis, ruderibus refertis, noſtrae Patriae.

Nom. officin. NEPETA.

Pars uſualis. *Herba.*

VI. LAVANDULA.

Calyx ovatus, intus nudus, bractea ſuffultus, ſubbilabiatus, ſuperius integer, inferius bilobus. Corolla reſupinata, tubo longo, limbo quinquelobo, ſubaequali. Stamina non exſerta.

1. LAVANDULA SPICA.

Foliis ſesſilibus, lanceolato-linearibus, margine revolutis, ſpica interrupta, nuda.

Fruticulus Galliae meridionalis; in hortis medicis colitur.

Nom.

Nom. officin. LAVENDULA.

Partes usuales. *Spicae florentes.*

VII. MENTHA.

Corolla calyce paulo longior, quadriloba, subaequalis, lobo superiore latiore, saepius emarginato. Stamina erecta, distantia.

1. MENTHA CRISPA.

Spicis capitatis, foliis cordatis, dentatis, undulatis, crispis.

Planta perennis, origine sibirica, in hortis culta.

Nom. officin. MENTHA CRISPA.

Pars usualis. *Herba.*

2. MENTHA PIPERITA.

Spicis obtusis, inferne interruptis, foliis petiolatis, subovatis, glabriusculis, calyce basi glaberrimo.

Planta perennis anglicana et gallica.

Nom. officin. MENTHA PIPERITIS.

Pars usualis. *Herba.*

* MENTHA VIRIDIS.

Foliis subpetiolatis, lanceolatis, acutis, nudis, bracteis setaceis, dentibusque calycinus subhirsutis.

Planta perennis Germaniae, Angliae, Galliae, Helvetiae.

3. MENTHA PULEGIUM.

Floribus verticillatis, foliis ovatis, caule prostrato, pedicellis calycibusque undique tomentosis, dentibus ciliatis.

Planta perennis, in locis humidis, culta in hortis medicis.

Nom. officin. PULEGIUM.

Pars usualis. *Herba florens.*

VIII. GLECHOMA.

Calyx striatus, cylindricus. Corolla calyce duplo longior, bilabiata, labio superiore bifido, inferiore trifido, lacinia intermedia majore emarginata. Antherae per paria in geminam crucem conniventes.

1. GLECHOMA HEDERACEA.

Foliis reniformibus, crenatis.

Planta perennis, ubique frequens et culta.

Nom. officin. HEDERA TERRESTRIS.

Pars usualis. *Herba.*

IX. MARRUBIUM.

Calyx cylindricus, decemstriatus, quinque-aut decemdentatus. Corolla calyce paulo longior, bi-

bilabiata, ſuperius angusta bifida, inferius trifida, lacinia media latiore emarginata.

1. MARRUBIUM VULGARE.

Caule erecto, foliis ſubrotundo-ovatis, dentatis, rugoſo-venoſis, calycinis dentibus decem ſetaceis, uncinatis.

Planta perennis in agris, ruderibus conſperſis, frequens, in hortis medicis culta.

Nom. officin. MARRUBIUM ALBUM.

Pars uſualis. *Herba.*

X. ORIGANUM.

Calyx varius, nunc quinquedentatus, nunc bilabiatus, aut bipartitus. Corolla tubo compreſſo, labiata, ſuperius erecta emarginata, inferius trifida ſubaequalis. Semina ſubrotunda.

1. ORIGANUM VULGARE.

Foliis ovatis, ſpicis ſubrotundis, paniculatis, conglomeratis, bracteis calyce longioribus, ovatis.

Planta perennis, per Patriam frequens.

Nom. officin. ORIGANUM.

Pars uſualis. *Herba florens.*

2. ORIGANUM MAJORANA.

Spicis ſubrotundis, ternis, compactis, pedunculatis,

tis, foliis petiolatis, ellipticis, obtufis, glabriusculis, radice annua.

Planta annua Europae meridionalis, in hortis culta nordvicenfibus aliisque botanicis.

Nom. officin. MAJORANA.

Pars ufualis. *Herba.*

XI. THYMUS.

Calyx ftriatus, fauce villis claufa, limbus labiatus, fupra tridentatus, infra bifetus aut bifidus. Corolla brevis labiata, fupra emarginata, infra triloba, lobo medio latiore integro aut emarginato.

1. THYMUS SERPYLLUM.

Floribus capitatis, caulibus repentibus, foliis planis, obtufis, bafi ciliatis.

Fruticulus europaeus in locis aridis, apricis.

Nom. officin. SERPYLLUM.

Partes ufuales. *Summitates florentes.*

2. THYMUS VULGARIS.

Erectus, fuffruticofus, foliis revolutis, ovatis aut oblongis, floribus verticillato-fpicatis.

In locis excelfis faxofis Hifpaniae et Galliae inferioris creberrimus fruticulus, colitur in hortis.

Nom.

Nom. officin. THYMUS.

Pars usualis. *Herba florens.*

XII. MELISSA.

Calyx aridus, apice patens, fauce nuda, bilabiatus, supra planus tridentatus, infra bilobus. Corolla tubo cylindrico, bilabiata, superius fornicata, emarginata, inferius triloba, lobo medio obcordata.

1. MELISSA OFFICINALIS.

Verticillis dimidiatis, bracteis oblongis, pedicellatis, foliis ovatis, acutis, serratis, caule ramoso.

Planta perennis Europae australis, in hortis nordvicensibus aliisque culta.

Nom. officin. MELISSA.

Pars usualis. *Herba.*

XIII. OCYMUM.

Calyx labiatus, supra latior orbiculatus, infra quadrifidus. Corolla resupinata, tubo brevi, bilabiata, labio altero longiore, indiviso, crenato, altero quadrilobo. Filamenta declinata, duo breviora, basi appendiculata.

1. OCYMUM BASILICUM.

Foliis ovatis obtusis, planis, glabris, calycibus ciliatis.

Plan-

Planta Indiae indigena, annua, in hortis frequenter apud nos culta.

Nom. officin. BASILICUM.

Pars usualis. *Herba.*

DIDYNAMIA

ANGIOSPERMIA.

I. DIGITALIS.

Calyx quinquepartitus, inaequalis. Corolla campanulata, limbo oblique quadrilobo inaequali. Stigma simplex aut bilamellatum. Capsula ovata, acuminata.

I. DIGITALIS PURPUREA.

Calycinis foliolis ovatis, acutis, corollis obtusis, labio superiore integro.

Planta biennis sylvestris, in hortis culta.

Nom. officin. DIGITALIS.

Partes usuales. *Folia.*

CLAS-

CLASSIS XV.

TETRADYNAMIA SILICULOSA.

I. COCHLEARIA.

Calyx aequalis, foliolis concavis. Petala patentia. Stylus brevis. Silicula integra, globulosa aut ovata, valvis gibbis, obtusis, loculis mono-dispermis.

1. COCHLEARIA OFFICINALIS.

Foliis radicalibus cordato-subrotundis, caulinis oblongis subsinuatis, siliculis globosis.

Planta annua, in aggeribus, collibusque maritimis frequens, nostratibus culta.

Nom. officin. COCHLEARIA.

Pars usualis. *Herba recens.*

2. COCHLEARIA ARMORACIA.

Foliis radicalibus lanceolatis, crenatis, caulinis incisis.

Planta perennis, in hortis culta.

Nom. officin. ARMORACIA, RAPHANUS RUSTICANUS.

Pars usualis. *Radix recens.*

II. LEPIDIUM.

Silicula ovata aut ſubcordata, valvulis carinatis, aut rarius ventricoſis, dehiscentibus, loculis monoſpermis.

1. LEPIDIUM SATIVUM.

Siliculis orbiculatis, alatis, foliis varie diviſis, inciſisque, ramis non ſpinescentibus.

Planta annua in Perſia et inſula Cypro, in hortis culta.

Nom. officin. NASTURTIUM HORTENSE.

Pars uſualis. *Herba recens.*

TETRADYNAMIA SILIQUOSA.

I. SINAPIS.

Calyx patentisſimus. Discus germinis quadriglanduloſus. Siliqua apice roſtrata.

1. SINAPIS NIGRA.

Siliquis glabris, racemis appresſis, foliis glabris.

Planta annua in agris et ruderatis.

Nom. officin. SINAPI.

Pars uſualis. *Semen.*

II. BRAS-

II. BRASSICA.

Calyx connivens, bafi gibbofus. Discus germinis quadriglandulofus. Siliqua teres, compreffa, cylindrica aut tetragona, femina fphaerica.

I. BRASSICA OLERACEA, *var.* RUBRA.

Radice caulescente carnofa, tereti, foliis omnibus glabris, glaucis, repandis, lobatisve.

Planta biennis in maritimis Angliae, in hortis culta.

Nom. officin. BRASSICA RUBRA.

Partes ufuales. *Capita.*

III. SISYMBRIUM.

Calyx patens aut claufus. Petala patentia, ungue brevi. Stigma globofum. Siliqua longa, teres, valvis rectis, non elasticis.

I. SISYMBRIUM OFFICINALE, Curtis (*a*).

Foliis runcinatis, lobis rectangulis, acutis, terminali maximo, fpicis virgatis, filiquis fpicae appreffis.

Planta annua, in ruderatis et ad vias creberrima.

Nom. officin. ERYSIMUM (*b*).

Pars ufualis. *Herba recens.*

IV. NA-

(*a*) *Eryfimum officinale* LINNAEI.

(*b*) Pharmacopoeae Belgicae fcriptores, LINNAEUM fequentes, hoc medicamen ab *Eryfimo officinali* derivarunt. At vero ab hoc genere filiquis differt teretibus, quae in *Eryfimo* funt tetragonae.

IV. NASTURTIUM (*a*).

Siliqua teretiuscula, abbreviata aut declinata. Stigma subbilobum. Calyx basi aequalis, patens. Semina parva, irregulariter biserialia, emarginata.

1. NASTURTIUM OFFICINALE, Aiton (*b*).

Foliis pinnatis, foliolis ovatis, subcordatis, repandis, pedicello subbrevioribus.

Planta biennis ad fossas et rivulos indigena, per totam hyemem virens.

Nom. officin. NASTURTIUM AQUATICUM.

Pars usualis. *Herba recens.*

CLAS-

(*a*) Conf. DECANDOLLE in Regni vegetabilis Systemate naturali. pag. 187. Vol. II. Parisiis 1821. et in Prodromo systematis naturalis Regni vegetabilis Part. I. pag. 137. Parisiis 1824. 8o.

(*b*) *Sisymbrium Nasturtium* LINNAEI.

CLASSIS XVI.

MONADELPHIA

TRIANDRIA.

I. TAMARINDUS.

Calyx quadripartitus, basi turbinatus. Petala tria adscendentia. Filamenta basi tantum coalita, tria longiora fertilia, quatuor minima sterilia, fertilibus interposita, duo setiformia sterilia, priorum vaginae extus opposita. Legumen pulpa repletum.

I. TAMARINDUS INDICA.

Foliis multijugis, floribus racemosis, terminalibus.

Arbor Arabiae et Indiae orientalis.

Nom. officin. TAMARINDUS.

Pars usualis. *Fructus.*

MONADELPHIA

POLYANDRIA.

I. ALTHAEA.

Calyx duplex, exterior sex-vel novemfidus. Capsulae plurimae, monospermae, in orbem dispositae.

1. ALTHAEA OFFICINALIS.

Foliis tomentoſis, oblongo-ovatis, obſolete trilobis, dentatis, pedunculis axillaribus multifloris, folio multo brevioribus.

Planta perennis, ſolo argillaceo humido ſponte creſcens. Colitur in hortis nordvicenſibus, aliisque botanicis.

Nom. officin. ALTHAEA.

Partes uſuales. *Radix, Folia, Flores.*

II. MALVA.

Calyx duplex, exterior triphyllus, rarius penta-hexaphyllus, bracteolis oblongis, ſetaceisve. Capſulae plurimae, monoſpermae, in orbem diſpoſitae.

1. MALVA ROTUNDIFOLIA.

Caule proſtrato, foliis cordato-orbiculatis, obſolete quinquelobis, pedunculis fructiferis declinatis, petiolisque pubeſcentibus, corollis calyce duplo majoribus.

Planta annua, in hortis culta medicis.

2. MALVA SYLVESTRIS.

Caule erecto, herbaceo, foliis ſeptemlobatis, acutis, pedunculis petiolisque piloſis.

Planta annua, in hortis culta.

Nom. officin. MALVA.

Partes uſuales. *Folia, Flores.*

CLASSIS XVII.

DIADELPHIA

HEXANDRIA.

I. FUMARIA.

Calyx diphyllus, deciduus. Corolla irregularis, basi calcarata. Filamenta duo, singula antheris tribus. Capsula monolocularis, evalvis, monosperma. Semen parieti affixum.

I. FUMARIA OFFICINALIS.

Caule ramoso, diffuso, siliquis globosis, retusis, foliis supradecompositis, foliolis cuneiformi-lanceolatis, incisis.

Planta annua, frequens.

Nom. officin. FUMARIA.

Pars usualis. *Herba recens.*

DIADELPHIA

OCTANDRIA.

I. POLYGALA.

Calyx pentaphyllus, foliolis duobus alaeformibus, coloratis. Capsula obcordata, bilocularis, bivalvis.

1. POLYGALA AMARA.

Floribus cristatis, racemofis, alis calycinis trinerviis, obtufis, corolla longioribus, caulibus erectiusculis, foliis obtufis, radicalibus obovatis.

Planta perennis montana Germaniae et Galliae meridionalis.

Nom. officin. POLYGALA AMARA.

Pars ufualis. *Radix.*

2. POLYGALA SENEGA.

Floribus imberbibus, fpica terminali, filiformi, caulo erecto, herbaceo, fimplicisfimo, foliis oblongo-lanceolatis.

Planta perennis Virginiae et Penfylvaniae.

Nom. officin. SENEGA.

Pars ufualis. *Radix.*

DIADELPHIA DECANDRIA.

I. SPARTIUM.

Calyx deorfum productus. Carina quibusdam pendula. Filamenta germini adhaerentia. Stigma longitudinale, fupra villofum. Legumen oblongum, mono-aut polyfpermum.

1. SPAR-

1. SPARTIUM SCOPARIUM.

Foliis ternatis, ſolitariisque, oblongis, floribus axillaribus, leguminibus margine piloſis, ramis angulatis.

Fruticulus, in locis arenoſis et elatis ſponte nascens.

Nom. officin. GENISTA.

Partes uſuales. *Summitates.*

II. GEOFFROYA.

Calyx campanulatus, ſemiquinquefidus, ſubbilabiatus. Alae et carina ſubaequales, vexillum majus. Drupa ovoidea, utrinque ſulco notata. Nux bivalvis monoſperma.

1. GEOFFROYA SURINAMENSIS, Bondt.

Inermis, foliolis oblongis, obtuſis, emarginatis.

Frutex ſurinamenſis.

Nom. officin. GEOFFROYA SURINAMENSIS.

Pars uſualis. *Cortex.*

2. GEOFFROYA INERMIS, Swartz (*a*).

Inermis, foliis ovato-lanceolatis.

Frutex, in Jamaica et Martinica ſponte crescens.

Nom. officin. GEOFFROYA JAMAICENSIS.

Pars uſualis. *Cortex.*

III. GLY-

(*a*) Aliorum *Geoffroya jamaicenſis.*

III. GLYCYRRHIZA.

Calyx tubulosus, bilabiatus, labium superius tri-aut quadripartitum, labium inferius simplicissimum. Carina dipetala. Legumen ovatum, subcompressum, hispidum, tri-hexaspermum.

1. GLYCYRRHIZA GLABRA.

Leguminibus glabris, floribus racemosis, stipulis nullis, foliolis ovatis, subretusis, subtus subglutinosis.

Planta perennis, in Europa meridionali frequens.

2. GLYCYRRHIZA ECHINATA.

Leguminibus echinatis, floribus capitatis, stipulis lanceolatis, foliolis glabris, oblongis, mucronatis.

Planta perennis Russiae meridionalis.

Nom. officin. GLYCYRRHIZA, LIQUIRITIA.

Partes usuales. *Radix*, *Succus*, sive *Extractum*.

IV. ASTRAGALUS.

Calyx quinquedentatus. Carina obtusa. Legumen biloculare aut subbiloculare, sutura inferiore introflexa.

1. ASTRAGALUS CRETICUS, Willdenow (*a*).

Fru-

(*a*) *Astragalus Tragacantha* olim perverse habebatur planta, ex qua gummi fluit, in officinis Tragacanthae nomine insignitum. Ex solo *Astragalo cretico* legitur gummi Tragacanthae album. Reli-

Frutescens, petiolis ſpineſcentibus, foliis tri-quadrijugisve, foliolis lanceolatis, incanis, floribus axillaribus ſeſſilibus, ſolitariis, calyce lanato.

Frutex in Creta ad montem Ida.

Pars uſualis. *Tragacantha gummi.*

V. MELILOTUS, Lamarck (*a*).

Calyx tubuloſus aut campanulatus, quinquedentatus. Carina ſimplex, alis vexilloque brevior. Legumen calyce longius. Flores laxe racemoſi.

1. MELILOTUS OFFICINALIS (*b*).

Leguminibus racemoſis pendulis, ſubrugoſis, acutis, compreſſis, diſpermis, foliolis ovato-oblongis, dentatis, caule erecto.

Planta biennis, per Patriam frequens.

Nom.

liquae ſpecies, excepto *Astragalo gummifero*, qui gummi flaveſcens minoris pretii fundit, nullo ſcatent ſucco gummoſo. Conf. WILLDENOW ſpecies plantarum. Tom. III. P. II. pag. 1330 et 1331.

(*a*) *Melilotum* a *Trifolii* genere ſeparandam judicavi, licet ante quadriennium in Pharmacopoeae Belgicae concinnatione aliter fuerit viſum.

(*b*) Est *Trifolium Melilotus officinalis* LINNAEI, aliis *Trifolium officinale.*

Nom. officin. MELILOTUS.

Partes ufuales. *Summitates florentes.*

VI. TRIGONELLA.

Calyx campanulatus, quinquefidus. Carina minima, alae vexillumque fubpatentes, corollam tripetalam mentientes. Legumen oblongum, compresfum vel cylindricum, acuminatum, erectiusculum, polyfpermum.

1. TRIGONELLA FOENUM GRAECUM.

Leguminibus fesfilibus, folitariis, ftrictis, erectiufculis, fubfalcatis, acuminatis, caule erecto.

Planta in Europa meridionali annua.

Nom. officin. FOENUM GRAECUM.

Pars ufualis. *Semen.*

CLAS-

CLASSIS XVIII.

POLYADELPHIA DECANDRIA.

I. THEOBROMA.

Calyx pentaphyllus. Petala quinque, fornicata. Nectarium urceolatum, exſerens quinque cornicula. Filamenta quinque, quodlibet antheris duabus inſtructum. Stylus filiformis. Stigma quinquepartitum. Capſula quinquelocularis, evalvis. Semina, in pulpa butyracea nidulantia.

1. THEOBROMA CACAO.

Foliis integerrimis, ovato-oblongis, acuminatis, utrinque glaberrimis, concoloribus.

Arbor Americae calidioris indigena.

Nom. officin. CACAO.

Pars uſualis. *Fructus.*

POLYADELPHIA ICOSANDRIA.

I. CITRUS.

Calyx quinquefidus. Petala quinque, oblonga. Filamenta connata in varia corpora. Bacca corticoſa novem-octodecemlocularis, pulpa molli.

1. CITRUS MEDICA.

Petiolis linearibus, foliis ovatis, acuminatis.

Arbor Europae auſtralis indigena.

Nom. officin. CITRUS.

Partes uſuales. *Fructus, horumque corticis pars exterior recens et ſicca.*

2. CITRUS AURANTIUM.

Petiolis alatis, foliis ovato-lanceolatis, acuminatis.

Arbor in Europa meridionali et in Oriente frequens, apud nos in hybernaculis culta.

Nom. officin. AURANTIUM CURASSAVICUM et HISPALENSE.

Partes uſuales. *Folia et flores, nondum aperti, recentes, fructus immaturi, fructus corticis exterior pars ſiccata, vel recens, flavedo.*

II. MELALEUCA.

Calyx quinquepartitus, ſemiſuperus. Corolla pentapetala. Filamenta multa, connata in quinque corpora. Stylus unicus. Capſula infra ſemivestita, trilocularis. Semina immatura lineari-paleacea, matura ſaepius alata.

1. MELALEUCA LEUCADENDRON (*a*).

Fo-

(*a*) Pharmacopoeae Belgicae ſcriptores, indefesſos rei herbariae cultores MATON et SMITH ſequentes, verum *Olei Cajeput* genitricem

Foliis alternis, lanceolatis, acuminatis, falcato-obliquis, quinquenerviis, ramulis petiolisque glabris.

Arbor insularum Amboinae et Bouro, frequens in locis siccis aridis.

Pars usualis. *Oleum Cajeput.*

POLYADELPHIA POLYANDRIA.

I. HYPERICUM.

Calyx quinquepartitus laciniis subovatis, aequalibus. Petala quinque. Filamenta multa, in quinque phalanges basi connata. Capsula subrotunda, loculis numero stylorum. (Styli 1-2-3-5.)

I. HY-

cem salutarunt *Melaleucae* speciem, eo tempore nondum botanice descriptam et a viris praestantissimis *Melaleucae Cajuputi* nomine insignitam. Rumphius hanc arborem delineavit in Volumine secundo Horti Amboinensis, Tabula decima septima. Clarissimus vero reinwardt in ipsa Amboinae insula ex *Melaleucae Leucadendri* foliis omnibus notis bonum destillavit *Oleum Cajeput*, a venali colore subflavescente solummodo distinctum: quod apparatui stanneo, in quo destillationem instituerat, adscribendum esse, rite judicat. Etenim qui vasis cupreis destillationem promovent, oleum viride elicere videntur. Si itaque *Melaleuca Cajuputi* vere differt a *Melaleuca Leucadendro*, binas has species *Oleum Cajeput* praebere, non est, quod dubitemus.

1. HYPERICUM PERFORATUM.

Floribus trigynis, caule ancipiti, foliis obtusis, pellucido-punctatis, foliolis calycinis lanceolatis.

Planta perennis, ad vias et agrorum margines sponte nascens, colitur in hortis.

Nom. officin. HYPERICUM.

Partes usuales. *Summitates florentes.*

CLAS-

CLASSIS XIX.

SYNGENESIA

POLYGAMIA AEQUALIS.

I. LACTUCA.

Calyx imbricatus, cylindricus, margine membranaceo. Receptaculum nullum. Pappus simplex, ſtipitatus. Semina laevia.

I. LACTUCA VIROSA.

Foliis horizontalibus, carina aculeatis, denticulatis, apice obtuſis, baſi ſagittatis, oblongo-lanceolatis, infimis ſinuatis.

Planta annua in Europae auſtralioris aggeribus et ſepibus.

Nom. officin. LACTUCA SYLVESTRIS.

Pars uſualis. *Herba recens.*

II. LEONTODON.

Receptaculum nudum. Calyx duplex. Pappus ſtipitatus, plumoſus.

I. LEONTODON TARAXACUM.

Calyce exteriore reflexo, ſcapo unifloro, foliis runcinatis, glabris, laciniis lanceolatis, dentatis.

Planta perennis, in pascuis, ad vias frequentisſima.

Nom.

Nom. officin. TARAXACUM.

Partes usuales. *Herba*, *Radix*, *eaeque recentes.*

III. CICHORIUM.

Receptaculum subpaleaceum. Calyx calyculatus. Pappus polyphyllus, paleaceus.

1. CICHORIUM INTYBUS.

Floribus axillaribus geminis, subsessilibus, foliis runcinatis.

Planta biennis, frequenter culta.

Nom. officin. CICHORIUM.

Partes usuales. *Radix*, *Herba recens.*

IV. ARCTIUM.

Receptaculum paleaceum. Calyx globosus, squamis apice hamis inflexis. Pappus setoso-paleaceus.

1. ARCTIUM LAPPA.

Foliis caulinis cordatis, petiolatis, denticulatis, calycibus glabris.

Planta biennis, ubique obvia, in hortis nordvicensibus, aliisque culta.

Nom. officin. BARDANA.

Pars usualis. *Radix.*

SYNGENESIA.

POLYGAMIA SUPERFLUA.

I. TANACETUM.

Receptaculum nudum. Pappus ſubmarginatus. Calyx imbricatus, hemisphaericus, ſquamis acuminatis. Corollae radii obſoletae, trifidae. (Flores corymboſi.)

1. TANACETUM VULGARE.

Foliis bipinnatis, inciſis, ſerratis.

Planta perennis, in aggeribus frequens.

Nom. officin. TANACETUM.

Partes uſuales. *Herba, Flores.*

II. ARTEMISIA.

Receptaculum ſubvilloſum, ſeu nudiusculum. Pappus nullus. Calyx imbricatus ſquamis rotundatis, conniventibus. Corollae radii nullae. (Flores utplurimum racemoſi.)

1. ARTEMISIA CONTRA.

Fruticoſa, foliis palmatis, linearibus, minutis, panicula racemoſa, floribus ſesſilibus.

Fruticulus, in Perſia ſponte crescens.

2. AR-

2. ARTEMISIA JUDAICA.

Fruticoſa, foliis obovatis, obtuſis, lobatis, parvis, floribus paniculatis, pedicellatis.

Fruticulus, in Syria et Palaeſtina habitans.

Nom. officin. SANTONICUM.

Pars uſualis. *Semen.*

3. ARTEMISIA ABROTANUM.

Frutescens, caule ſtricto, foliis inferioribus bipinnatis, ſuperioribus pinnatis, capillaceis, calycibus pubescentibus, hemisphaericis.

Planta perennis Belgii meridionalis et Orientis.

Nom. officin. ABROTANUM.

Partes uſuales. *Herba, Summitates.*

4. ARTEMISIA ABSINTHIUM.

Foliis incanis, radicalibus triplicato-pinnatifidis, laciniis lanceolatis, dentatis, obtuſis, caulinis bipinnatifidis, pinnatifidisve, laciniis lanceolatis, acutiusculis, floralibus indiviſis, lanceolatis, floribus globoſis, pedunculatis, nutantibus.

Planta perennis indigena.

Nom. officin. ABSINTHIUM VULGARE.

Partes uſuales. *Herba, Summitates.*

III. TUSSILAGO.

Receptaculum nudum. Pappus ſimplex ſeſſilis.

Ca-

lycis ſimplicis ſquamae aequales, discum aequantes, ſubmenbranaceae. Corollulae femineae lingulatae, vel edentulae. (Floſculi plerisque polygamo-dioeci.)

I. TUSSILAGO FARFARA.

Scapo unifloro, ſubnudo, bracteato, flore radiato, foliis cordatis, angulatis, dentatis, ſubtus pubescentibus.

Planta perennis, ad foſſas in agris argillaceis et udis crebra.

Nom. officin. TUSSILAGO.

Partes uſuales. *Folia.*

IV. INULA.

Receptaculum nudum. Pappus ſimplex. Calyx ſquarroſus, aut imbricatus. Antherae, baſi in ſetas duas deſinentes. Corollulae radii numeroſae (luteae.)

I. INULA HELENIUM.

Foliis amplexicaulibus, ovatis, rugoſis, ſubtus tomentoſis, calycum ſquamis ovatis.

Planta perennis, in pratis ſucculentis et humidioribus, colitur in hortis nordvicenſibus aliisque.

Nom. officin. HELENIUM, ENULA.

Pars uſualis. *Radix.*

V. ARNICA.

Receptaculum nudum. Pappus ſimplex. Calyx foliolis aequalibus. Corollulae radii ſaepius filamentis quinque absque antheris.

1. ARNICA MONTANA.

Foliis ovatis, integris, caulinis geminis, oppoſitis.

Planta perennis indigena, in hortis culta.

Nom. officin. ARNICA.

Partes uſuales. *Radix, Flores.*

* INULA (*a*).

1. INULA DYSENTERICA.

Foliis amplexicaulibus, cordato-oblongis, ſubtomentoſis, caule pubescente, paniculato, ramis lateralibus, apice longioribus, patulis, calycinis ſquamis ſetaceis.

Planta perennis, in foſſis ſubhumidis et ad vias in locis udis ſponte naſcens.

VI. MATRICARIA.

Receptaculum nudum, cylindraceo-conicum. Pappus nullus. Calyx planus, imbricatus, ſquamis margine ſcarioſis.

1. MA-

(*a*) Generis definitionem vide No. IV. pag. 129.

1. MATRICARIA CHAMOMILLA.

Foliis bipinnatis, ſquamis calycinis obtuſiuſculis.

Planta annua, in hortis nordvicenſibus aliisque medicis culta.

Nom. officin. CHAMAEMELUM VULGARE.

Partes uſuales. *Flores.*

* ANTHEMIS (*a*).

1. ANTHEMIS COTULA (*b*).

Receptaculis conicis, paleis ſetaceis, ſeminibus nudis, foliis bipinnatis, foliolis ſubulatis, tripartitis.

Planta annua frequens in ruderatis.

VII. PYRETHRUM, Willdenow.

Receptaculum nudum. Pappus marginatus. Calyx hemisphaericus, imbricatus, ſquamis acutiusculis, margine ſcarioſis.

1. PYRETHRUM PARTHENIUM (*c*).

Foliis pinnatis, pinnis oblongis, obtuſis, pinnatifidis, dentatis, ſummis confluentibus, caule ramoſo, floribus corymboſis, radio calyce fere duplo longiore, pappo dentato.

Plan-

(*a*) Vid. generis characterem No. VIII. pag. 132.

(*b*) Aliis *Cotula foetida*, vel *Anthemis foetida*.

(*c*) Est *Matricaria Parthenium* LINNAEI.

Planta perennis, culta in hortis nordvicensibus aliisque.

Nom. officin. MATRICARIA.

Partes usuales. *Herba, Summitates florentes.*

VIII. ANTHEMIS.

Receptaculum paleaceum paleis planis, apice acuminatis, rigidis. Pappus nullus vel margo membranaceus. Calyx hemisphaericus, subaequalis. Flosculi radii plures, quam quinque.

1. ANTHEMIS NOBILIS.

Foliis bipinnatis, foliolis tripartitis, lineari-subulatis, subvillosis, caule basi ramoso.

Planta perennis Europae meridionalis, in hortis culta nordvicensibus aliisque botanicis.

Nom. officin. CHAMAEMELUM ROMANUM.

Partes usuales.. *Flores.*

2. ANTHEMIS PYRETHRUM.

Foliis triplicato-pinnatis, foliolis linearibus, caule decumbente, ramis axillaribus unifloris.

Planta perennis Asiae et Africae, ad oras maris mediterranei sponte nascens.

Nom. officin. PYRETHRUM.

Pars usualis. *Radix.*

IX. ACHIL-

IX. ACHILLEA.

Receptaculum paleaceum. Pappus nullus. Calyx ovatus, imbricatus. Flosculi radii circiter quatuor, dilatati. (Flores corymbosi.)

1. ACHILLEA MILLEFOLIUM.

Foliis bipinnatis, glabriusculis, pinnarum laciniis linearibus, dentatis.

Planta perennis indigena, frequentissima.

Nom. officin. MILLEFOLIUM.

Partes usuales. *Folia, Summitates florentes.*

SYNGENESIA

POLYGAMIA FRUSTRANEA.

I. CENTAUREA.

Receptaculum setosum. Pappus simplex varius. Calyx varius. Corollae radii infundibuliformes, longiores, irregulares.

1. CENTAUREA BENEDICTA.

Calycibus duplicato-spinosis, lanatis, involucratis, foliis semidecurrentibus, denticulato-spinosis.

Planta annua, in insulis Archipelagi frequens, in hortis nordvicensibus aliisque culta.

 Nom.

Nom. officin. CARDUUS BENEDICTUS.

Partes ufuales. *Herba*, *Summitates.*

SYNGENESIA

MONOGAMIA (a).

I. VIOLA.

Calyx pentaphyllus. Corolla pentapetala, irregularis, postice cornuta (aut ecalcarata.) Capfula fupera, trivalvis, unilocularis.

1. VIOLA ODORATA.

Acaulis, foliis cordatis, ftolonibus reptantibus.

Planta perennis in hortis culta.

Nom. officin. VIOLA.

Partes ufuales. *Florum petala.*

2. VIO-

(a) Celeberrimus WILLDENOW aliique botanici recentiores hunc ordinem e fyftemate fexuali rejecerunt, plantas omnes, olim illi fubordinatas, ad *Pentandriam Monogyniam* reducentes; maximo, ut mihi videtur, jure, cum ftirpes, quae huic jungebantur, toto habitu, ftructura aliisque characteribus adeo differant a reliquis, ad *Syngenefiam* pertinentibus, ut vix aliqua ratione eo referantur. Verum enimvero, quum libri omnes, de re herbaria confcripti, ordinem hunc non neglexerint, adeoque tyronibus fit necesfarium, illius characteres fibi cognitos habere, eundem huic meo opusculo fubjunctum malui, quam aliquid omififse videri.

2. VIOLA TRICOLOR.

Caule angulato, glabro, diffufo, foliis oblongis, incifis, ftipulis pinnatifidis.

Planta annua, frequens in locis arenofis, in hortis culta.

Nom. officin. JACEA, VIOLA TRICOLOR.

Pars ufualis. *Herba.*

CLASSIS XX.

GYNANDRIA

DIANDRIA.

I. ORCHIS.

Calyx ringens, foliolo ſuperiore fornicato. Labellum dilatatum, baſi ſubtus longe calcaratum. Anthera terminalis, adnata.

1. ORCHIS MASCULA (*a*).

Labello trifido crenulato, intermedio longiore bilobo, calcare ſubrecurvo, obtuſo, foliolis calycinis lateralibus exterioribus, ſubfalcatis, acutis, reflexis.

In variis Europae et Aſiae regionibus ſponte enaſcens planta.

Nom. officin. SALEP.

Pars uſualis. *Radix.*

* MYRRHIS, Moriſon (*b*).

Fructus pyramidatus, roſtratus, quinquecoſtatus, ſtylis coronatus. Involucrum nullum.

1. MYR-

(*a*) Plures ſunt *Orchidis* ſpecies, quarum radix uſui medico colligitur; exempli loco autem *Orchidem maſculam* nominasſe ſufficiat.

(*b*) Ad ſecundum ordinem Clasſis quintae pertinet. Planta, cujus radix mala fide *Orchidis* radici, *Salep* dictae, quandoque ſubſtituunt, olim ferebatur ad *Bunii* genus.

1. MYRRHIS BUNIUM, Sprengel (a).

Radice tuberofa, caule fimplici, flexuofo, bafi nudo, foliis decompofitis, laciniis linearibus incifis, involucro fubmonophyllo.

Planta perennis, in Germaniae, Helvetiae, Galliae, Angliae agris et arvis fponte nascens.

** LATHYRUS (b).

Stylus planus, fupra villofus, fuperne latior. Calycis laciniae fuperiores duae breviores. (Caulis plerumque alatus. Foliola duo aut plura in cirrhum faepius divifum terminata.)

1. LATHYRUS TUBEROSUS.

Pedunculis multifloris, cirrhis diphyllis, foliolis ovalibus, internodiis nudis.

Planta perennis indigena, inter fegetes, locis argillofis fponte nascens.

II. VANILLA, Miller.

Calyx pentaphyllus, patens. Labellum bafi fubcucullatum, ecalcaratum, lamina patente. Anthera opercularis, decidua. Capfula filiquaeformis, carnofa.

1. VA-

(a) *Bunium Bulbocaftanum* HUDSONI.

(b) Ad Diadelphiam Decandriam pertinet.

1. VANILLA AROMATICA, Swartz (*a*).

Foliis ovato-oblongis, nervosis, capsulis cylindraceis, longissimis.

Planta fruticosa in America calidiore.

Partes usuales. *Siliquae*, quae *Vanilla* dicuntur.

GYNANDRIA HEXANDRIA.

1. ARISTOLOCHIA.

Hexagyna. Calyx nullus. Corolla monopetala, ligulata, basi ventricosa. Capsula sexlocularis, polysperma, infera.

1. ARISTOLOCHIA SERPENTARIA.

Foliis cordatis, oblongis, acuminatis, caule flexuoso, adscendente, pedunculis radicalibus, corollae labio lanceolato.

Planta perennis Virginiae et Carolinae.

Nom. officin. SERPENTARIA VIRGINIANA.

Pars usualis. *Radix.*

2. ARISTOLOCHIA ROTUNDA.

Foliis cordatis, ovatis, obtusis, subsessilibus, caule erec-

(*a*) *Epidendrum Vanilla* LINNAEI.

erectiusculo, ſubſimplici, pedunculis ſolitariis uniflo-ris, corollis erectis, labio oblongo retuſo.

Planta perennis Europae meridionalis.

Nom. officin. ARISTOLOCHIA ROTUNDA.

Pars uſualis. *Radix.*

CLAS-

CLASSIS XXI.
MONOECIA TETRANDRIA.

I. MORUS.

Masculinus flos. Calyx quadripartitus. Corolla nulla.

Femineus flos. Calyx tetraphyllus. Corolla nulla. Styli duo. Calyx baccatus. Semen unicum.

1. MORUS NIGRA.

Foliis cordatis, ovatis aut ſubquinquelobis, inaequaliter dentatis, ſcabris.

Arbor in Italiae maritimis et in Perſia, noſtrum fert clima.

Partes uſuales. *Baccae.*

Nom. officin. MORUS.

2. MORUS INDICA.

Foliis ovato-oblongis, baſi inaequaliter indiviſis ſemitrilobisve, inaequaliter ſerratis, glabris.

Arbor Indiae orientalis.

Pars uſualis. *Radix*, quae *Lopeziana* dicitur?

MONOECIA HEXANDRIA.

I. SAGUS, Gaertner.

Masculinus flos. Calyx triphyllus. Corolla nulla. Filamenta dilatata.

Fe-

Feminens flos. Calyx triphyllus, foliolis binis bifidis. Corolla nulla. Stylus brevisſimus. Stigma ſimplex. Nux tesſellato-imbricata, monoſperma.

1. SAGUS GENUINA.

Ramulis ſpadicis laevibus.

Palma in inſulis Moluccanis.

Partes uſuales. *Granula ſubrotunda, Sagu* vel *Sago* dicta, *ex ſubſtantia Palmae medullari parata.*

MONOECIA POLYANDRIA.

I. QUERCUS.

Masculinus flos. Amentum laxum pendulum. Calyx ſubquinquefidus. Corolla nulla. Stamina quinque ad decem.

Femineus flos. Calyx monophyllus, integerrimus, ſcaber. Corolla nulla. Styli duo-quinque. Nux coriacea, calyce perſiſtente baſi cincta.

1. QUERCUS ROBUR.

Foliis oblongis, petiolatis, glabris, ſinuatis, lobis rotundatis, fructibus oblongis, ſesſilibus.

Arbor in Belgio maxime vulgaris.

Pars uſualis. *Cortex.*

2. QUERCUS INFECTORIA, Olivier.

Foliis oblongis, mucronato-dentatis, utrinque glabris.

Ar-

Arbor orientalis.

Partes ufuales. *Gallae quercinae.*

II. JUGLANS.

Masculinus flos. Amentaceus, fingulo fquama duplex, exterior triangularis dorfo interioris affixa, interior transverfe oblonga ex utroque latere triloba. Stamina duodecim-viginti quatuor, disco glandulofo inferta.

Femineus flos. Solitarius in gemmulis fquamis quatuor caducis. Germen adhaerens. Styli duo; ftigmata clavata, apice lacera. Drupa coriacea, nuce fulcata.

1. JUGLANS REGIA.

Foliolis fubnovenis, ovalibus, glabris, fubferratis, fubaequalibus, fructibus globofis.

Arbor incertae originis, nobis copiofe culta.

Partes ufuales. *Folia, Drupae recentes, Oleum nucis.*

III. BETULA.

Amenta elongato-cylindrica.

Masculinus flos. Squamae ternatae, media ftaminifera, ftamina decem-duodecim.

Femineus flos. Squamae trilobatae. Styli duo.

Ger-

Germen compressum biloculare, loculo uno abortivo. Semen unicum alatum.

I. BETULA ALBA.

Foliis deltoïdeis, acutis, duplicato-serratis, glabris, strobilorum squamis lobis lateralibus rotundatis, petiolis glabris pedunculo longioribus.

Arbor in sylvis frequens.

Nom. officin. BETULA.

Partes usuales. *Folia tenerrima.*

IV. LIQUIDAMBAR.

Masculinus flos. Amentum conicum, involucro tetraphyllo cinctum. Calyx nullus. Corolla nulla. Filamenta numerosa.

Femineus flos. Amentum globosum, involucro tetraphyllo cinctum. Calyx monophyllus, urceolatus, biflorus. Corolla nulla. Styli duo. Capsulae duae, calyce basi cinctae, uniloculares, polyspermae.

I. LIQUIDAMBAR STYRACIFLUA.

Foliis palmato-lobatis, sinubus baseos venarum villosis.

Arbor regionum calidarum Americae septentrionalis.

Pars usualis. *Balsamum*, quod *Styrax liquida* vocatur.

V. ARUM.

V. ARUM.

Spatha monophylla, cucullata. Spadix ſupra nudus, inferne femineus, medio ſtamineus. Infra glandulae cirrhoſae. Bacca utplurimum monoſperma.

1. ARUM MACULATUM.

Acaule, foliis haſtato-ſagittatis, lobis deflexis, ſpadice clavato ſpatha breviore.

Planta perennis in nemoribus et umbroſis Belgii temperatioris locis.

Nom. officin. ARUM.

Pars uſualis. *Radix recens.*

MONOECIA MONADELPHIA.

I. CROTON.

Maſculinus flos. Calyx cylindricus, quinquedentatus. Corolla pentapetala. Stamina decemquindecim.

Femineus flos. Calyx penta-vel polyphyllus. Corolla nulla. Styli tres, bifidi. Capſula tricocca, trilocularis, triſperma.

1. CROTON ELUTERIA, Swartz (*a*).

Foliis ovatis, acuminatis, integerrimis, glabris, ſubtus argenteo-ſquamuloſis, racemis compoſitis axillaribus, caule arboreo.

Arbor inſularum Bahamenſium.

Nom. officin. CASCARILLA.

Pars uſualis. *Cortex.*

II. ARECA.

Masculinus flos. Calyx tripartitus. Corolla tripetala. Stamina ſex, baſi cohaerentia.

Femineus flos. Nectarium ſexdentatum. Styli tres, brevisſimi. Drupa monoſperma.

1. ARECA CATECHU, Roxburgh (*b*).

Frondibus pinnatis, foliolis plicatis, terminalibus praemorſis, ſtipitibus ſpadicibusque ramoſis laevibus, fructibus ſubrotundo-ovatis.

Palma Bengalenſis.

Pars uſualis. *Extractum aquoſum*, *Catechu* ſeu *Terra Japonica* dictum.

III. PI-

(*a*) Conf. celeb. SPRENGEL, über die officinellen Krotonen. in Berl. Jahrb. für die Pharmacie 1824. pag. 14—23. tab. II.

(*b*) Est *Mimoſa Catechu* LINNAEI, *Acacia Catechu* WILLDENOVII.

III. PINUS.

Masculinus flos. Calyx tetraphyllus. Corolla nulla. Stamina plurima. Antherae nudae.

Femineus flos. Calyx ſtrobilus ſive conus, ſquama biflora. Corolla nulla. Piſtillum unicum. Nux ala membranacea excepta.

1. PINUS SYLVESTRIS.

Foliis geminis, rigidis, conis ovato-conicis, ſubgeminis, baſi rotundatis, junioribus pedunculatis, recurvis.

Arbor Europae borealis frequentisſima, nobis culta.

Partes uſuales. *Colophonium, Reſina communis, alba et flava, Pix ſolida et liquida, Terebinthinae oleum.*

2. PINUS ABIES.

Foliis ſolitariis, tetragonis, ſtrobilis cylindricis, ſquamis rhombeis complanatis, margine repandis, eroſis.

Arbor frequentisſima in ſylvis borealibus, in Belgio culta.

Partes uſuales. *Pix ſolida et liquida, Reſina pini, Terebinthinae Oleum.*

3. PINUS LARIX.

Foliis fasciculatis, deciduis, ſtrobilis ovato-oblongis, ſquamarum marginibus reflexis, laceris, bracteolis panduriformibus.

Ar-

Arbor in alpibus Helvetiae aliisque ſponte naſcens, nobis culta.

Pars uſualis. *Balſamum*, quod *Terebinthina laricina*, ſeu *veneta* dicitur.

IV. THUJA.

Maſculinus flos. Amentum imbricatum. Calyx ſquama. Corolla nulla. Antherae quatuor.

Femineus flos. Amentum ſtrobilaceum. Calyx ſquama biflora. Corolla nulla. Nux unica, cincta ala marginata.

I. THUJA ARTICULATA, Desfontaines.

Ramulis compreſſis, foliis quadrifariam imbricatis, lanceolatis, acutis, appreſſis, ſub apice tuberculatis, ſtrobilis tetragonis.

Arbor in collibus Barbariae.

Pars uſualis. *Reſina*, quae *ſandaraca* dicitur (*a*).

V. RICINUS.

Maſculinus flos. Calyx quinquepartitus. Corolla nulla. Stamina numeroſa.

Fe-

(*a*) Confer Diarium botanicum conſiliarii medici SCHRADER, cui titulus Journal für die Botanik, Erstes ſtück, pag. 220. Gottingae 1800 et Bibliothèque de Phyſique, Médecine et Oeconomie 3me Cahier. DESFONTAINES Flora Atlantica II. pag. 353. VAHL Symb. botan. II. pag. 96. tab. 48.

Femineus flos. Calyx tripartitus. Corolla nulla. Styli tres, bifidi. Capſula utplurimum echinata, trilocularis, triſperma.

I. RICINUS COMMUNIS.

Foliis peltatis, palmatis, lobis lanceolatis, ſerratis, caule herbaceo pruinoſo, ſtigmatibus tribus, apice bifidis, capſulis echinatis.

Planta annua in inſulis Indiae occidentalis, in America auſtrali, India orientali, Africa et Europa calidiori.

Nom. officin. RICINUS VULGARIS, ſeu CATAPUTIA MAJOR.

Partes uſuales. *Semen, Oleum.*

VI. BRYONIA.

Masculinus flos. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquepartita. Stamina tria, quorum duo baſi coalita.

Femineus flos. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquepartita. Stylus trifidus. Bacca ſubgloboſa, polyſperma.

I. BRYONIA ALBA.

Foliis cordatis, quinquelobis, dentatis, calloſo-punctatis, ſcabris, floribus racemoſis.

Plan-

Planta perennis, in locis umbrosis.

2. BRYONIA DIOECA.

Foliis cordatis, palmatis, quinquelobis, dentatis, calloso-punctatis, floribus racemosis, dioecis.

Planta perennis, ad pagos et sepes frequens.

Nom. officin. BRYONIA.

Pars usualis. *Radix.*

VII. CUCUMIS.

Masculinus flos. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquepartita. Filamenta tria.

Femineus flos. Stigmata tria, crassa, bipartita. Peponis semina arguta, gemino ordine.

1. CUCUMIS COLOCYNTHIS.

Foliis multifidis, pomis globosis, glabris.

Planta annua climatis calidioris, circa Aleppo frequens.

Pars usualis. *Fructus*, cui *Colocynthis* nomen est.

2. CUCUMIS SATIVUS.

Foliorum angulis rectis, pomis oblongis, scabris.

Planta annua Tartariae et Indiae orientalis, copiosissima in hortis colitur.

Nom. officin. CUCUMIS.

Pars usualis. *Semen.*

3. CUCUMIS MELO.

Foliorum angulis rotundatis, pomis oblongis torulosis.

Planta annua Tartarica, in hortis apud nos frequenter culta.

Nom. officin. MELO.

Pars usualis. *Semen.*

CLAS-

CLASSIS XXII.

DIOECIA

DIANDRIA.

I. SALIX.

Flores dioeci, rarisſime monoeci, amentacei, ſquamae uniflorae, imbricatae, glandula genitalia cingens.

Masculinus flos. Stamina unum-quinque, ſaepius duo.

Femineus flos. Germen unum. Stylus bifidus. Stigmata duo ſeu quatuor. Capſula unilocularis, bivalvis, polyſperma. Semina comoſa.

1. SALIX ALBA.

Arborea, foliis lanceolatis, acuminatis, ſerratis, utrinque pubeſcentibus, ſerraturis infimis glanduloſis, ſtigmatibus bipartitis.

Ad fosſas frequens, fere ubique culta.

Nom. officin. SALIX ALBA.

Pars uſualis. *Ramorum biennium et triennium cortex.*

2. SALIX PENTANDRA.

Arborea, foliis ellipticis, acuminatis, ſerratis, glabris,

bris, petiolis ſuperne glanduloſis, amentis ſerotinis pentandris, germinibus lanceolatis, glabris.

In collibus maritimis prope Harlemum aliisque ſponte nascens.

Nom. officin. SALIX LAUREA.

Pars uſualis. *Ramorum biennium et triennium cortex.*

DIOECIA PENTANDRIA.

I. PISTACIA.

Masculinus flos. Amentum ſquamis unifloris. Calyx minimus, quinquelobus. Corolla nulla.

Femineus flos. Laxe racemoſus. Calyx minimus, trilobus. Corolla nulla. Styli tres. Drupa ſicca, ovata vel ſubgloboſa, monoſperma.

1. PISTACIA LENTISCUS.

Foliis abrupte pinnatis, foliolis lanceolatis, octonis, petiolo alato.

Arbor inſularum Archipelagi.

Pars uſualis. *Reſina*, quae *Mastiche* dicitur.

II. CANNABIS.

Masculinus flos. Calyx quinquepartitus. Corolla nulla.

Fe-

Femineus flos. Calyx monophyllus, integer, latere hians. Corolla nulla. Styli duo. Capſula cruſtacea bivalvis, valvis ſubgloboſis calyce tectis.

I. CANNABIS SATIVA.

Foliis digitatis.

Planta annua perſiana, nostratibus culta.

Nom. officin. CANNABIS.

Pars uſualis. *Semen.*

III. HUMULUS.

Masculinus flos. Calyx pentaphyllus. Corolla nulla.

Femineus flos. Strobuli ſquamis magnis, perſiſtentibus, concavis, axilla unifloris. Styli duo. Semen unum, arillatum.

I. HUMULUS LUPULUS.

Planta perennis in ſepibus et ſylvis frequens.

Nom. officin. LUPULUS.

Partes uſuales. *Strobuli.*

DIOECIA

HEXANDRIA.

I. SMILAX.

Masculinus flos. Calyx campanulato-patens, hexaphyllus. Corolla nulla.

Femineus flos. Calyx campanulato-patens, hexaphyllus. Corolla nulla. Styli tres. Bacca globoſa, trilocularis. Semina duo.

1. SMILAX CHINA.

Caule aculeato, teretiusculo, foliis ſubrotundo-ovatis, utrinque acutis, quinquenerviis.

Frutex Indiae orientalis, in imperio Chinenſi frequens.

Nom. officin. CHINA.

Pars uſualis. *Radix.*

2. SMILAX SYPHILITICA.

Caule aculeato-tereti, aculeis axillaribus, foliis oblongo-lanceolatis, mucronatis, trinerviis.

Frutex Americanus in regionibus, Oronoco fluvio vicinis, frequens.

Nom. officin.. SARSAPARILLA.

Pars uſualis. *Radix* (*a*).

DI-

(*a*) Radicem *Sarſaparillae* ex alia *Smilacis* ſpecie colligi, olim pu-

DIOECIA

OCTANDRIA.

I. POPULUS.

Amenta cylindrica, ſquamis apice laceris.

Maſculinus flos. Stamina octo-decem, ſquamulorum baſi ex urceolo, oblique truncato, prodeuntia.

Femineus flos. Stigmata quatuor. Capſula bivalvis, bilocularis, polyſperma. Semina comoſa.

1. POPULUS NIGRA.

Foliis utrinque glabris, acuminatis, ſerratis, deltoïdeis, ramis patulis.

Arbor, in collibus maritimis et pasſim ad vias creſcens.

Nom. officin. POPULUS.

Partes uſuales. *Oculi*, ſeu *Gemmae*.

DI-

putaverunt rei herbariae ſcriptores. Jam novimus, illum ſi non unice, atvero praeſertim ex *Smilace ſiphylitica* haberi. Conf. PERSOON in Synopſi plantarum. Part. II. pag. 619. Pariſiis 1807. 8o.

DIOECIA ENNEANDRIA.

I. MERCURIALIS.

Masculinus flos. Calyx tripartitus. Corolla nulla. Stamina novem-duodecim. Antherae globosae, didymae.

Femineus flos. Styli duo. Capsula bicocca, bilocularis, disperma.

1. MERCURIALIS ANNUA.

Caule brachiato, foliis oblongis, glabris, floribus masculis spicatis.

Planta annua in umbrosis Belgii locis.

Nom. officin. MERCURIALIS.

Pars usualis. *Herba.*

DIOECIA DODECANDRIA.

I. MENISPERMUM.

Masculinus flos. Calyx diphyllus. Petala quatuor sive sex exteriora, octo interiora. Stamina sedecim.

Femineus flos. Corolla maris. Stamina octo ste-

ſterilia. Germina duo ſive tria. Baccae binae, monoſpermae.

1. MENISPERMUM PALMATUM (*a*).

Piloſo-hispidum, foliis quinquelobis, plerisque palmatis, baſi cordatis, lobis acuminatis.

Frutex in inſula Mauritii.

Nom. officin. COLUMBO.

Pars uſualis. *Radix.*

II. TETRANTHERA, Jacquin (*b*).

Vulgo flores umbellati, involucrati. Involucrum tetra-aut hexaphyllum deciduum. Calyx limbo quadri-aut ſexpartito, aequali, aut nullo.

Masculinus flos. Stamina ſex-quindecim. Antherae quadriloculares. Glandulae ad baſin filamentorum interiorum. Rudimentum piſtilli.

Flos

(*a*) Vid. Obſervation ſur une nouvelle écorce fébrifuge, par M. MATTHIEU ROUCH, membre du jury médical, à Limoux, dans l'Eſprit des journaux. Tom. VIII. Avril 1805. pag. 133. nota (1).

(*b*) *Litſaea*, LAMARCK et JUSSIEU. *Hexanthus*, LOUREIRO. Vid. Synopſin plantarum, quas in itinere ad plagam aequinoctialem orbis novi collegerunt AL. DE HUMBOLDT et AM. BONPLAND, anctore C. S. KUNTH. Tom. I. pag. 459. Pariſiis 1822, ubi genus hoc *Litſaeae* nomine inſignitur.

Flos femineus. Glandulae ſtaminaque ſterilia. Stigma dilatatum, ſublobatum. Bacca nuda.

1. TETRANTHERA PICHURIM, Sprengel (*a*).

Paniculis axillaribus erectis, nudis, folio brevioribus, foliis oblongis utrinque attenuatis, ſubtus pubescentibus.

Arbor in Braſilia et Venezuela ſponte crescens.

Nom. officin. PICHURIM.

Partes uſuales. *Fabae.*

D I O E C I A
M O N A D E L P H I A.

I. J U N I P E R U S.

Masculinus flos. Amentum ovatum, ſquamis verticillatis, peltato-pedicellatis. Corolla nulla. Antherae quatuor-octo, uniloculares.

Femineus flos. Amentum globoſum, ſquamis tribus concavis, coadunatis. Stigma hians. Bacca triſperma, tribus tuberculis inaequalis.

1. JUNIPERUS COMMUNIS.

Foliis ternis, patentibus, mucronatis, bacca longioribus.

Ar-

(*a*) Conf. in Berliniſches Jahrbuch für die Pharmacie cet. SPRENGELIUM, diſſerentem über den Baum der die Pichurim-Bohnen liefert. pag. 36 et ſeqq. Berlin 1821. 8o.

Arbor, ſeu frutex in ſabuloſis Patriae locis ſponte naſcens.

Nom. officin. JUNIPERUS.

Partes uſuales. *Lignum, Baccae.*

2. JUNIPERUS SABINA.

Foliis oppoſitis, obtuſis, medio glanduloſis, quadrifariam imbricatis, tenellis acutis, oppoſitis, caule fruticoſo.

Frutex ſpontaneus in Luſitania, Italia, Sibiria, in hortis cultus.

Nom. officin. SABINA.

Partes uſuales. *Folia.*

II. MYRISTICA.

Maſculinus flos. Calyx nullus. Corolla campanulata, trifida. Filamentum columnare. Antherae ſex vel plures, connatae.

Femineus flos. Calyx nullus. Corolla campanulata, trifida, decidua. Stylus nullus. Stigmata duo. Drupa nuce arillata monoſperma. Semen magnum, intus venoſo-variegatum.

1. MYRISTICA MOSCHATA (*a*).

Fo-

(*a*) Est *Myristica aromatica* Thunbergii et *Myristica officinalis* Jacquini.

Foliis oblongis, acuminatis, glabris, venis ſimplicibus, fructu ſolitario, glabro.

Arbor inſulae Bandae, inter Moluccas celebris.

Partes uſuales. *Nucleus*, ejus involucrum, *Macis* dictum, *Oleum Macis*, et *Oleum*, quod *Oleum Moſchatae* vel *Nucistae* dicunt.

CLAS-

CLASSIS XXIII.

POLYGAMIA MONOECIA.

I. VERATRUM.

Hermaphroditus. Calyx nullus. Corolla hexapetala, eglandulosa. Stamina sex. Pistilla tria. Capsulae tres, polyspermae.

Mas. Calyx nullus. Corolla hexapetala, eglandulosa. Stamina sex. Pistilli rudimentum.

1. VERATRUM ALBUM.

Foliis ovalibus plicatis, racemo supradecomposito, corollis erectis, bracteis lanceolatis.

Planta perennis, in montosis Austriae aliisque locis, etiam in America septentrionali crescens.

Nom. officin. HELLEBORUS ALBUS, VERATRUM.

Pars usualis. *Radix.*

2. VERATRUM SABADILLA (*a*).

Racemo subsimplici, floribus secundis, subnutantibus.

Planta perennis Mexicana.

Nom.

(*a*) Confer RETZII Obss. bot. II. pag. 3. et CAROLI a LINNÉ Systema Naturae cura JO. FRID. GMELIN. Tom. 2 Part. 1 pag. 589. Lipsiae 1791.

Nom. officin. SABADILLA.

Pars ufualis. *Semen.*

II. ACACIA.

Hermaphroditus. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquefida vel pentapetala. Stamina quatuor ad centum. Piftillum unum. Legumen bivalve.

Mas. Calyx quinquedentatus. Corolla quinquefida feu pentapetala. Stamina quatuor ad centum.

1. ACACIA VERA, Willdenow (*a*).

Spinis ftipularibus geminis, patentibus, foliis bipinnatis, partialibus bijugis, propriis octo-decemjugisve, glandula inter fingula partialium paria, fpicis fubgeminis, pedunculatis, axillaribus.

Arbor in variis Africae regionibus frequens.

Pars ufualis. *Gummi arabicum.*

III. STALAGMITIS, Murray.

Hermaphroditus. Calyx tetra-hexaphyllus. Corolla tetra-hexapetala. Stamina triginta, recep-

ta-

(*a*) Est *Mimofa nilotica* LINNAEI.

taculo quadrangulo, carnoſo inſerta. Stylus craſſus. Stigma quadrilobum. Bacca globoſa unilocularis, ſtylo ſtigmate quadrilobo coronato.

Mas. Calyx, corolla et ſtamina hermaphroditi.

1. STALAGMITIS CAMBOGIOÏDES, Murray (*a*).

Arbor Indiae orientalis, in regno Cambogia inque Ceylona frequens.

Pars uſualis. *Gummi-reſina*, cui nomen est *Gambogia*, ſeu *Gummi-Guttae*.

POLYGAMIA DIOECIA.

1. FICUS.

Receptaculum commune turbinatum, carnoſum, ſquamis connivens, occultans floſculos vel in eodem, vel diſtincto individuo.

Mas. Calyx tripartitus. Corolla nulla. Stamina tria.

Fe-

(*a*) Est *Guttaefera vera* Königii. Vid. JO. ANDREAE MURRAY, Commentationem de arboribus, Gummi-Guttae fundentibus, nominatim ea, quae verum erogat, ſubjunctis aliquot aliis obſervationibus botanicis, in *Commentationibus Societatis Regiae Scientiarum Gottingenſis.* Vol. IX. pag. 169. et ſeqq. Gottingae 1789.

Femina. Calyx quinquepartitus. Corolla nulla. Piſtillum unum, laterale. Semen unum, calyce perſiſtente, clauſo, ſubcarnoſo tectum.

1. FICUS CARICA.

Foliis cordatis tri-quinquelobisve, repando-dentatis, lobis obtuſis, ſupra ſcabris, ſubtus pubescentibus, receptaculis pyriformibus, glabris.

Arbor, in Europa calidiori ſponte crescens.

Nom. officin. CARICA, FICUS.

Partes uſuales. *Fructus ſiccati.*

CLAS-

CLASSIS XXIV.

CRYPTOGAMIA.

FILICES.

I. ASPIDIUM.

Sori ſubrotundi, ſparſi. Induſium umbilicatum, vel uno latere dehiſcens.

I. ASPIDIUM FILIX MAS (*a*).

Frondibus bipinnatis, pinnulis oblongis, obtuſis, ſerratis, ſerraturis muticis, ſoris costae mediae approximatis, ſtipite rachibusque paleaceis.

In ſylvis et locis umbroſis frequens.

Nom. officin. FILIX MAS.

Pars uſualis. *Radix.*

II. LYCOPODIUM (*b*).

Capſulae reniformes, uniloculares, bivalves, polyſpermae. Semina minutisſima, pulveriformia.

I. LY-

(*a*) *Polypodium Filix Mas* LINNAEI.

(*b*) *Lycopodii* genus a multis inter *Muscos* relatum, ab aliis ad *Filices* pertinere cenſetur; ab aliis denique meliori, ut mihi quidem videtur, judicio ſui ordinis planta habetur. Ita WILLDENOVIUS ad *Stachyopterides* illud retulit, i. e. ad vegetabilia caule vel folioſo, vel nudo, capſulisque, in valvulas dehiſcentibus, ſesſilibus, axillaribus vel ſpicatis, inſtructa. Conf. l. c. Tom. V. P. 1. pag. 10.

I. LYCOPODIUM CLAVATUM.

Caule repente, ramis adſcendentibus, foliis ſparſis enerviis, incurvato-ſetigeris, ſpicis geminatis cylindricis pedunculatis, ſquamis ovatis, acuminatis, eroſo-denticulatis.

Paſſim in Patriae noſtrae ſylvis occurrit.

Nom. officin. LYCOPODIUM.

Partes uſuales. *Semina.*

A L G A E.

I. F U C U S.

Algae marinae membranaceae aut filamentoſae. Capſulae aut ſemina aggregata in tuberculos nunc laterales, nunc terminales, apice poro dehiſcentes.

I. FUCUS HELMINTHOCHORTOS (*a*).

Fronde filiformi ramoſa, caeſpitoſa, cornea, ramis acutis ad apicem ſubarticulatis, tuberculis fructiferis lateralibus.

In mari mediterraneo ad littora Corſicae.

Nom. officin. HELMINTHOCHORTON.

Pars uſualis. *Tota planta.*

II. CE-

(*a*) Aliis *Ceramium Helminthochortos.*

II. CETRARIA.

Receptaculum univerſale cartilagineo-membranaceum adſcendens vel expanſum, lobato-laciniatum, utrinque laeve, nudum. Partiale ſcutelliforme, thalli margine oblique adnatum, ſegmento inferiori ab eo ſoluto, libero, ſuperiori ſesſili. Lamina proligera, discum efformans, colorata, plano-concava, intus ſimilaris vel celluloſo-ſtriata, margine thallode, eam excedente, inflexo cincta.

1. CETRARIA ISLANDICA, Acharius (*a*).

Thallo olivaceo-caſtaneo, baſi ſanguinolento-albido, ſubtus albidiori, laciniis erectiuſculis ſublinearibus, multifidis, canaliculatis, dentato-ciliatis, fertilibus, dilatatis, apotheciis appresſis planis concoloribus, margine thallode, elevato, integerrimo.

Perennis in Europae campis apricis et ſylvis montoſis aceroſis.

Nom. officin. LICHEN ISLANDICUS.

Pars uſualis. *Tota planta.*

III. ROCCELLA.

Receptaculum univerſale coriaceo-cartilagineum ra-

(*a*) *Lichen Islandicus* LINNÆI.

ramoſo-laciniatum, teres vel planum, erectiuſculum vel pendulum, intus ſtuppeum. Partiale ſcutelliforme craſſum, thallo innatum. Lamina proligera, diſcum efformans, plano-convexa, colorata, cartilaginea, intus hyalina ſimilaris, margine thallode demum prominente ſeſſili, diſcumque aequante cincta, maſſam ſublentiformem pulveraceam compactam atram, intra ſubſtantiam thalli reconditam, obtegens.

1. ROCCELLA TINCTORIA, Acharius (*a*).

Thallo tereti glauco-viridi, ſubramoſo, erectiuſculo, apotheciis ſparſis, elevatis, diſco plano, caeſio-pruinoſo, marginem thallodem aequante.

Perennis ad rupes marinas Europae auſtralis in Inſulis Azoricis, Canariis, Borbonia.

Pars uſualis. *Pasta*, ex Lichene praeparata, *quadrato-oblonga*, *coerulea*, Lakmoes *dicta.*

F U N G I.

I. L Y C O P E R D O N.

Peridium cauleſcens, apice demum ruptum, verrucis ſquamuloſis, aut ſpinuloſis obſitum. (Pulvis ſeminalis viridis.)

1. LY-

(*a*) *Lichen Roccella* LINNAEI.

I. LYCOPERDON BOVISTA.

Magnum, obconicum, molle, pallescente-albidum, ſubtus plicatum, ſquamis latiusculis.

In pratis et pascuis ſterilibus.

Nom officin. BOVISTA.

Pars uſualis. *Totus fungus.*

II. BOLETUS.

Pileus varius. Tubuli et pori teretes, integri.

I. BOLETUS IGNIARIUS.

Dilatatus laevis epidermide rugulosa, pileo dimidiato acauli, duro, baſi nigrescente; margine cinnabarino, ſubtus ochroleuco.

In truncis variarum arborum.

Nom. officin. AGARICUS QUERNUS.

Pars uſualis. *Totus fungus.*

INDEX

SPECIERUM ET NOMINUM OFFICINALIUM.

D.

E.

F.

G.

H.

T.

U.

V.

W.

Z.

CLA-

U.

V.

W.

Z.

✵

CLA-

C

1.

2.

3.

4.

5.

6. I

7. I

8. C

9. I

10. I

11. I

12. I

13. I

14. I

15. T

16. M

17. D

18. P